

חומש שמות

פְּרֻשַׁת שְׁמוֹת

(שמות א')

וְאֵלֹהִים שְׁמוֹת

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבְּאֵיִם

מִצְרַיִם אֵת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בְּאֵלֹהֵי

(דף ב ע"א)

(שמות א')

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיִם אֵת
 יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בְּאוֹ, (דניאל י"ב) וְהַמְשָׁכִילִים יִזְהִירוּ
 כְּזֹהַר הַרְקִיעַ וּמִצְדֵּיקֵי הַרְבִּים כַּכּוֹכְבִּים לְעוֹלָם וָעֶד
 וְהַמְשָׁכִילִים: אֵלֶּיךָ אֵינוֹן דְּמִסְתַּכְּלֵי בְּרוּזָא דְחֻכְמַתָּא. (נ"א
 יִזְהִירוּ דְנִצְצִין בְּרוּזָא דְחֻכְמַתָּא) יִזְהִירוּ: נְהַרִין, וְנִצְצִין בְּזִיּוּא
 דְחֻכְמַתָּא עֲלָאָה. כְּזֹהַר: נְהִירוּ וְנִצְצִיּוּ דְנְהַרָא דְנִפְיָק
 מִעֲדָן. וְדָא אִיהוּ רִזָּא סְתִימָא, דְאֶקְרִי (בראשית ח"ב ל"ד א')
 רְקִיעַ. בֵּיהּ קִיּוּמִין כּוֹכְבֵיא וּמִזְלֵי שְׁמַשָּׁא וְסִיְהָרָא, וְכָל
 אֵינוֹן בּוֹצִינִין דְנְהוֹרָא.

זֶהר דְהַאי רְקִיעַ נְהִיר בְּנְהִירוּ עַל גְּנַתָּא. וְאֵילָנָא דְחַיִּי
 קָיִים בְּמִצְיַעוֹת גְּנַתָּא. דְעֲנַפּוּי חַפְיִין (ד"א עֲלִיָּה) (נ"א על)
 כָּל אֵינוֹן דְיּוֹקְנִין וְאֵילָנִין וּבוֹסְמִין דְבְּגְנַתָּא, בְּמֵאֲנִין
 דְכִשְׂרֹן. (ס"א וּמְטַלְלִין) וְתַטְלְלִין תְּחוּתִיהּ כָּל חַיּוֹת בְּרָא. וְכָל
 צַפְרֵי שְׁמַיָּא יְדוּרוֹן תְּחוּת אֵינוֹן עֲנַפִּין.

זֶהר אֵיבָא דְאֵילָנָא, יְהִיב חַיִּין לְכָלָּא. קִיּוּמִיהּ לְעֵלָם
 וּלְעֵלְמֵי עֲלָמִין סְטָרָא אַחְרָא לָא שְׂרִיא בֵּיהּ, אֶלָּא
 סְטָרָא דְקְדוּשָׁה. וְכַּאֲהוּ חוּלְקִיהוֹן אֵינוֹן דְטַעֲמִין מְנִיהּ,
 אֵינוֹן קִיּוּמִין לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי עֲלָמִין. אֵלֶּיךָ אֶקְרוּן
 מְשָׁכִילִים, וְזַכָּאן חַיִּין בְּהַאי עֲלָמָא, וְחַיִּין בְּעֲלָמָא דְאַתִּי.

זֶהר אֵילָנָא דָּא, זְקָפָא לְעֵילָא לְעֵילָא. חֲמֵשׁ מֵאָה פְּרָסִי
הַלוּכִיָּה, שְׁתִּין רַבּוּא אִיהוּ, בְּפִשְׁטוּתִיהָ. בְּהֵאִי
אֵילָנָא, קְיִימָא חַד זֶהרָא, (זדר) כֹּל גְּוּוּנִין קְיִימִין בֵּיה
אֵינּוּן גְּוּוּנִין סְלָקִין וְנַחְתִּין, לָא מְתִישְׁבִי בְּדוּכְתָא אַחְרָא
בַּר בְּהֵוּא אֵילָנָא.

כֹּד נְפָקִי מִנִּיה לְאַתְחֻזָּא בְּגוּ זֶהר דְּלָא נְהָרָא, מְתִישְׁבֹן
וְלָא מְתִישְׁבֹן, קְיִימֹן וְלָא קְיִימֹן, בְּגִין דְּלָא מְתִישְׁבֹן
בְּאַתָּר אַחְרָא. מֵאֵילָנָא דָּא נְפָקִי תְרִיסַר שְׁבָטִין. דְּמִתְחַמֵּן
בֵּיה, וְאֵינּוּן נַחְתוּ בְּהֵאִי זֶהר דְּלָא נְהָרָא, לְגוּ גְלוּתָא
דְּמִצְרִים, בְּכַמָּה מְשִׁירִין עֲלָאִין, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְאֵלֶּה
שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח, (יחזקאל א') הָיָה הָיָה דְבַר ה', הָיָה הָיָה
תְרִי (דף ב' ע"ב) זְמַנִּי אֲמַאי. וְתוּ אֵית לְשִׂאלָה, אִי
יְחֻזְקָאֵל נְבִיאָה מְהֵימְנָא הוּהוּ, (שמות פ"ב ב') אֲמַאי גְּלִי כֹל מַה
דְּחָמָא, מֵאֵן דְּמִלְכָּא אָעִיל לִיה בְּהִיכְלִיָּה אֵית לִיה
לְגַלְּאָה רְזִין דְּחָמִי. אֵלָא וְדָאִי יְחֻזְקָאֵל נְבִיאָה מְהֵימְנָא
הוּהוּ, וְכֹל מַה דְּחָמָא בְּמְהֵימְנוּתָא אִיהוּ, וּבְרִשׁוּתָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גְּלִי כֹל מַה דְּגְּלִי, וְכֹלָא אַצְטְרִיךְ.
אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵאֵן דְּרָגִיל לְמִסְבַּל צְעָרָא אַף עַל גַּב
דְּאֵתִי לְפּוּם שְׁעָתָא צְעָרָא, סְבִיל מְטְלָנוּי, וְלָא
חֵישׁ, אֲבַל מֵאֵן דְּלָא רָגִיל בְּצַעַר, וְהוּהוּ כֹל יוּמוּי

בְּתַפְנוּקִין וְעִידוּנִין, וְאֵתִי לִיָּה צְעָרָא, דָּא אִיהוּ צְעָרָא
שְׁלִים, וְעַל דָּא אֲצִטְרִיף לְמַבְכִּי.

כִּךְ יִשְׂרָאֵל, כִּד נַחְתּוּ לְמַצְרַיִם, רְגִילִין בְּצְעָרָא הוּוּ, דְּהָא
כָּל יוֹמוֹי דְּהָהוּא זַכָּאָה אַבוּהוֹן בְּצְעָרָא הוּוּ, וְעַל דָּא
סָבְלוּ גְלוּתָא כְּדָקָא יָאוּת. אַבְל גְלוּתָא דְּבַבְל הָהוּא הוּוּ
צְעָרָא שְׁלִים, הָהוּא הוּוּ צְעָרָא דְּעֶלְאִין וְתַתְּאִין בְּכָאן
עָלִיָּה.

עֶלְאִין: דְּכְתִיב, (ישעיה ל"ג) הֵן אֲרָאֲלֶם צְעָקוֹ חוּצָה וְגו'.
תַּתְּאִין: דְּכְתִיב, (תהלים קל"ז) עַל נְהָרוֹת בְּבַל שֵׁם
יִשְׁבְּנוּ וְגו' כְּלָהוֹן בְּכוּ עַל גְלוּתָא דְּבַבְל. מַאי טַעְמָא.
בְּגִין דְּהוּוּ בְּתַפְנוּקִי מַלְכִין דְּכְתִיב, (איכה ד') בְּנֵי צִיּוֹן
הִיקָרִים וְגו'.

(אד"ג ד'תנן) אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מַאי דְּכְתִיב, (ירמיה ט') עַל הַהָרִים
אִשָּׁא בְּכִי וְנָהִי. אֲלָא, אֵלִין אֵינּוֹן טוּרִיא רַמִּיא
דְּעֶלְמִין. וּמֵאן אֵינּוֹן טוּרִיא רַמִּיא, אֵינּוֹן, בְּנֵי צִיּוֹן
הִיקָרִים הַמְּסוּלָּאִים בְּפֹז) וְהַשְׁתָּא הוּוּ נַחְתִּין בְּגְלוּתָא,
בְּרִיחָא עַל קַדְלִיָּהוֹן וִידִיָּהוֹן מְהִדְקִין לְאַחֹרָא. וְכִד עָאֵלוּ
בְּגְלוּתָא בְּבַבְל, חָשִׁיבוּ דְּהָא לִית לְהוּ קִיּוּמָא לְעֶלְמִין,
דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּוּ שְׂבִיק לֹוֹן, וְלֹא יִשְׁגַח בְּהוֹן
לְעֶלְמִין.

וְתַנִּינָן, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּהֵיא שְׁעֵתָא קָרָא קוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא לְכֹל פְּמִלְיָא דִּילֵיהּ, וְכֹל רְתִיכִין קְדִישִׁין, וְכֹל חֵילֵיהּ וּמְשָׁרְיֵיתֵיהּ, וּרְבֵרְבָנוּי, וְכֹל חֵילָא דְשְׁמִיא, וְאָמַר לֹון, מָה אַתּוֹן עֲבָדִין הָכָא, וּמָה בְּנֵי רַחֲמַי בְּגִלוּתָא דְבַבְל, וְאַתּוֹן הָכָא, קוּמוּ חוּתוּ כְּלָכוֹן לְבַבְל, וְאַנָּא עִמְכוֹן. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה מ"ג) כֹּה אָמַר ה' לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבִלָּהּ וְגו'. לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבִלָּהּ, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהוֹרְדֵתִי בְּרִיחִים כּוּלָם, אֵלִין כָּל רְתִיכִין וּמְשָׁרְיִין עֲלָאִין.

כִּד נַחְתּוּ לְבַבְל, אַתְּפַתְחוּ שְׁמִיא, וְשָׂרְאֵת רוּחַ נְבוּאָה קְדִישָׁא עַל יְחֻזְקָאֵל, וְחַמָּא כָּל מָה דְחַמָּא, וְאָמַר לֹון לְיִשְׂרָאֵל, הָא מָאֲרִיכוֹן הָכָא, וְכֹל חֵילֵי שְׁמִיא וְרְתִיכוּ, דְאַתּוּ לְמִידָר בֵּינֵינוּ. לָא הֵימְנוּהוּ, עַד דְאַצְטְרִיף לְגַלְאָה כָּל מָה דְחַמָּא, וְאַרְא כֶּף, וְאַרְא כֶּף. וְאִי גְלִי יִתִיר, מָה דְגְלִי כְּלָא אַצְטְרִיף. כִּיּוֹן דְחַמוּ יִשְׂרָאֵל כֶּף, חֲדוּ. וְכִד שְׁמַעוּ מִלִּין מְפוּמִּיָּה דִּיחֻזְקָאֵל, לָא חֵיִישׁוּ עַל גְּלוּתֵהוֹן כְּלָל, דְהָא יְדַעוּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא שְׁבִיק לֹון. וְכֹל מָה דְגְלִי בְּרִשׁוּתָא גְלִי. (ל"א וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֵּיהּ שְׁעָתָא

חֲדוּ יִשְׂרָאֵל חֲדוּתָא שְׁלִמְתָא בְּסִיעָתָא דְמֵאֲרִיחוֹן דְהוּהוּ עִמְהוֹן וְכֹל חֲד מְנִיְהוּ עַל רַעוּתָא דְלִבֵּיהּ בְּרַחֲמֵימוֹתָא סְגִיא לְמִסַּר נַפְשִׁיהּ עַל קְדוּשָׁתָא דְמֵאֲרִיחוֹן וּבְגִין כֶּף גְּלִי יְחֻזְקָאֵל כָּל מָה דְגְלִי)

וְתַנְיָנָן בְּכֹל אֲתֵר דְיִשְׂרָאֵל גְּלוּ, תַּמָּן שְׁכִינְתָּא גְּלַתְהָ עִמְהוֹן, וְהָכָא בְּגִלוּתָא דְמַצְרַיִם מָה כְּתִיב, וְאַלְהָ

שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. פִּיּוֹן דְּכֹתִיב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מֵהוּ אֵת
 יַעֲקֹב, הַבָּאִים אֵתוּ אֶצְטְרִיךְ לְמִימְר. אֵלָא, אֵלָה שְׁמוֹת
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵינּוֹן רְתִיכִין וּמְשָׁרְיִין עֲלָאִין, דְּנַחְתּוּ עִם
 יַעֲקֹב, בְּהֵדִי שְׂכִינְתָא, בְּגִלוֹתָא דְּמִצְרַיִם

(שמות א') וְאֵלָה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה אֵת

יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ. רַבִּי חֲזִיא פְּתַח (ה' א') שִׁיר הַשִּׁירִים

(ד') אֲתִי מְלַבְּנוֹן כֹּלָּה אֲתִי מְלַבְּנוֹן תְּבוּאֵי תְּשׁוּרֵי מִרְאֵשׁ
 אֲמָנָה מִרְאֵשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן מִמְעוֹנוֹת אַרְיֹת מִהַרְרֵי
 נְמִרִים. הָאִי קָרָא עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֲתִמְר, בְּשַׁעֲתָא
 דְּנַפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וּקְרִיבוּ לְטוֹרָא דְּסִינֵי לְקַבְּלָא
 אוֹרֵייתָא, אֲמַר לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲתִי מְלַבְּנוֹן: מִן
 הָהוּא עֲדוּנָא עֲלָאָה קָא אֲתָתָא. כֹּלָּה: שְׁלִימְתָא, כֹּהֵאִי
 סִיְהָרָא דְּאֲשַׁתְּלִימַת מִן שְׁמֵשָׁא בְּכֹל נְהוּרָא וּנְצִיצוּ, (דף ג'
 ע"א) אֲתִי מְלַבְּנוֹן תְּבוּאֵי, בְּגִין לְקַבְּלָא בְּנִיךְ אוֹרֵייתָא.

תְּשׁוּרֵי מִרְאֵשׁ אֲמָנָה, תְּשׁוּרֵי: כֹּמָה דָּאֵת אֲמַר (שמואל א')

(ט') וּתְשׁוּרָה אֵין לְהַבִּיא. תְּקַבִּיל תְּקַרְוֵבְתָא עַל

בְּנִיךְ. מִרְאֵשׁ אֲמָנָה: מִרְאֵשִׁיתָא דְּעָאֵלוּ בְּמַהִימְנוֹתָא

עֲלָאָה, וְאֲמַרו (שמות כ"ד) כֹּל אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע,

וְהוּוּ בְּמַתְקֵלָא חֲדָא כְּמִלְאָכִין עֲלָאִין, דְּהִכִּי כְּתִיב בְּהוּ,

בָּרְכוּ ה' מִלְּאָכִיו גְּבוּרֵי כַח עוֹשֵׂי דְּבָרוֹ לְשִׁמוּעַ (תהלים ק"ג)

בְּקוֹל דְּבָרוֹ. כְּדִין קַבִּילַת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל תְּשׁוּרָה.

(ויקרא קצ"ב א') מֵרֹאשׁ שְׁנֵיר וְחֶרְמוֹן: דָּא טוֹרָא דְסִינֵי,
 דְקָרִיבוּ לְגַבִּיּהּ, וְאֶתְעַתְדוּ תְּחֻתֶיהָ. דְכָתִיב, (שמות י"ט)
 וַיִּתְיַצְבוּ בְּתַחְתֵּית הָהָר. מִמְעֹנֹת אַרְיֹת: אֵלֵין בְּנֵי שְׁעִיר
 דְקוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא זְמִין לוֹן בְּאוֹרֵייתָא, וְלֹא בְעוּ
 לְקַבְּלָהּ, מִהֲרָרֵי נְמָרִים: אֵלֵין בְּנֵי יִשְׁמַעֵאל. דְכָתִיב,
 (דברים ל"ג) ה' מִסִּינֵי בָא וְזָרַח מִשְׁעִיר לָמוּ הוֹפִיעַ מֵהָר פָּאָרָן
 וְאַתָּא מֵרַבְבוֹת קֹדֶשׁ.

מֵאֵי וְאַתָּא מֵרַבְבוֹת קֹדֶשׁ. דְתַנִּינָן, פֶּד בְּעָא קוֹדֶשָׁא
 בְרִיךְ הוּא לְמִיָּהֵב אוֹרֵייתָא לְיִשְׂרָאֵל, אָתוּ מִשְׁרִיין
 דְמִלְאֲכִין עֲלָאִין, פִּתְחוּ וְאָמְרוּ, (תהלים ח') ה' אֲדוֹנֵינוּ מָה
 אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּנְהַ הוֹדֶךָ עַל הַשָּׁמַיִם,
 בְּעָאן דִּיתִיָּהֵב לוֹן אוֹרֵייתָא.

אָמַר לוֹן קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְכִי אֵית בְּכוֹן מוֹתָא,
 דְכָתִיב, (במדבר י"ט) אָדָם פִּי יָמוֹת בְּאֵהֶל. (דברים כ"א) וְכִי
 יִהְיֶה בְּאִישׁ חֲטָא מִשְׁפָּט מוֹת וְהוֹמָת. חֲטָא אֵית בֵּינַיִכוּ,
 וְכִי אֲתוֹן בְּעָאן לְדִינֵין. אֵית בֵּינַיִכוּ גְזֹל. אוּ גְנֵבָה,
 דְכָתִיב, (שמות כ') לֹא תִגְנוֹב. אֵית בֵּינַיִכוּ נֶשֶׁן דְכָתִיב,
 (שמות כ') לֹא תִנְאָף. אֵית בֵּינַיִכוּ שְׁקָרָא, דְכָתִיב, (שמות כ')
 לֹא תַעֲנֶה בְרַעַף עַד שְׁקָר. אֵית בֵּינַיִכוּ חֲמֻדָּה, דְכָתִיב,
 (שמות כ') לֹא תַחְמוֹד. מַה אָתוֹן בְּעָאן אוֹרֵייתָא. מִיד פִּתְחוּ
 וְאָמְרוּ, ה' אֲדוֹנֵינוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ. וְאֵלוּ

אֲשֶׁר תִּנְהַ הַוּדָךְ עַל הַשָּׁמַיִם לֹא פְתִיב. וְעַל דָּא וְאַתָּא
מִרְבָּבוֹת קֹדֶשׁ, כְּדִין מִימִינוּ אִישׁ דְּת לְמוּ.

ר' יוסי אוקים להאי קרא, (ה' ב') כִּד נַחְתָּא שְׁכִינְתָּא
בְּגַלוּתָא דְּמִצְרַיִם. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הָאִי קָרָא, עַל
רְזָא דִּיחֻוּדָא דְּמַהִימְנוּתָא אַתְּמַר, אֲתִי מְלַבְּנוֹן כְּלָה, קוּל
אָמַר לְדַבּוּר אֲתִי, בְּגִין דְּהָא (בראשית ל"א) קוּל אֲתִי לְדַבּוּר,
וּמְדַבֵּר לָהּ בַּהֲדִיָּה, לְמַהוּי כְּחֻדָּא בְּלֹא פְרוּדָא כְּלָל. בְּגִין
דְּקוּל אִיהוּ (בראשית רמ"ז ב' כ"ה א') כְּלָל, דְּבּוּר אִיהוּ פֶּרֶט. וְעַל
דָּא כְּלָל אֲצִטְרִיךְ לְפֶרֶט, וּפֶרֶט אֲצִטְרִיךְ לְכְלָל. דְּהָא לִית
קוּל בְּלֹא דְּבּוּר, וְלִית דְּבּוּר בְּלֹא קוּל. וְעַל דָּא אֲתִי
מְלַבְּנוֹן כְּלָה וְגו', דְּעַקְרָא דְּתַרְוִיָּהוּ מְלַבְּנוֹן קָא אֲתִיָּין.

תְּשׁוּרֵי מִרְאֵשׁ אֲמִנָּה: דָּא אִיהוּ גְרוֹן, דְּמִתְמָן נִפְקָא
רוּחָא לְאַשְׁלָמָא כְּלָא, (נ"א כְּלָה) מִרְזָא דְּלַבְּנוֹן
סְתִיִם וְגַנְיִז. מִרְאֵשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן: דָּא אִיהוּ לִישְׁנָא רִישָׁא
וְאַמְצָעִיתָא, דְּמַחְתְּכָא לְדַבּוּר. מִמְּעוֹנוֹת אַרְיוֹת: אֲלִין
אִינּוֹן שִׁינִיִם. מִהֶרְרֵי נְמַרִים: אֲלִין אִינּוֹן שְׁפּוּוֹן, שְׁלִימוּ
דְּאַשְׁתְּלִים בְּהוּ דְּבּוּר.

וְאַלָּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. רַבִּי חֲזִיא פְתַח, (משלי כ"ג) אַל
תִּלְחֶם אֶת לֶחֶם רַע עֵין וְאַל תִּתְּאוּ לְמִטְעַמְתִּיו.
אַל תִּלְחֶם אֶת לֶחֶם רַע עֵין, בְּגִין דְּנַהֲמָא אוּ הִנְאָה
דְּתַהוּא בַר נֶשׁ דְּהוּי רַע עֵין, לָאוּ אִיהוּ כְּדָאִי לְמִיכַל

וְלֹא־תִהְיֶינָה מִנִּיהַ. דְּאִי כַּד נִחְתּוּ יִשְׂרָאֵל לְמִצְרַיִם, לֹא יִטְעֲמוּן נִהְמָא דְּמִצְרַאִי, לֹא אֲשַׁתְּבִּקּוּ בְּגָלוּתָא, וְלֹא יַעֲיֻקּוּן לֹון מִצְרַאִי.

אָמַר לִיהוּ רַבִּי יִצְחָק, וְהָא גִזְרָא אֲתַגְזֹר. אָמַר לִיהוּ, כִּלְאֵי אִיהוּ כְּדָקָא יָאוּת, דְּהָא לֹא אֲתַגְזֹר בְּמִצְרַיִם דְּוּוּקָא, דְּהָא לֹא כְּתִיב (בראשית ט"ו) כִּי גַר יִהְיֶה זֶרְעֲךָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, אֲלֵא בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם, וְאֶפִּילוּ בְּאֶרְעָא אַחְרָא.

אָמַר ר' יִצְחָק, מֵאֵן דְּאִיהוּ בַּעַל נַפְשׁ, (ס"א לא ייכל עם בר-נש) דְּמִיכְלִיָּה יִתִּיר מִשָּׂאֵר בְּנֵי נֶשָׂא, אוּ מֵאֵן דְּהוּא אֲזִיל בְּתַר מַעוּי, אִי אַעְרַע בְּהַהוּא רַע עֵין, יְכוּס גְּרַמִּיהַ וְלֹא יִיכּוּל מִנְּהַמָּא דִּילִיהַ, דְּלִית נִהְמָא בִּישָׂא בְּעַלְמָא, בַּר מִהַהוּא לָחֶם רַע עֵין, מַה כְּתִיב (בראשית מ"ג) כִּי לֹא יוּכְלוּן הַמִּצְרַיִם לֶאֱכֹל אֶת הָעֵבְרִים לָחֶם כִּי תוֹעֵבָה הִיא לְמִצְרַיִם, הָא לָךְ לָחֶם רַע עֵין,

תִּלְתָּא אֵינּוּן דְּדַחֲיִין שְׂכִינְתָּא מַעְלָמָא, וְגַרְמִין, דְּדִיּוּרִיהַ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא הוּי בְּעַלְמָא, וּבְנֵי נֶשָׂא

צוּוחִין וְלֹא אֲשַׁתְּמַע קְלִיהוּן. וְאֵלִין אֵינּוּן: מֵאֵן (דף ג' ע"ב) דְּשָׂכִיב בְּנִדְהַ, בְּגִין דְּלִית מְסֻאָבוּ תְּקִיף בְּעַלְמָא בַּר מְסֻאָבוּ דְּנִדְהַ. מְסֻאָבוּ דְּנִדְהַ קְשִׁיא מְכַל מְסֻאָבוּ דְּעַלְמָא, אֲסַתָּאב אִיהוּ, וְכֹל דְּמַתְּקַרְבִּין בְּהַדִּיהַ יִסְתָּאבוּן עִמִּיהַ, בְּכֹל אַתְר דְּאֲזִלִין אֲתַדְּחִיָּיא שְׂכִינְתָּא מִן קַמִּיָּהוּ. וְלֹא

עוֹד, אֵלֶּא דְגָרִים מְרַעִין בִּישִׁין עַל גְּרָמִיָּה, וְעַל הַהוּא
 זֶרְעָא דִּיּוֹלִיד, דְּכִיּוֹן דִּיקָרַב בַּר נָשׁ לְגַבֵּי נְדָה, הַהוּא
 מְסַאָּבוּ דְלִיג עֲלוּי, וַיִּשְׁתָּאֵר בְּכָל שְׁיִיפִין דִּילִיָּה, זֶרְעָא
 דִּיּוֹלִיד בְּהַהוּא שְׁעָתָא, (ס"א מְסַאָּבוּ) מְשַׁכֵּין עֲלוּי רוּחַ מְסַאָּבוּ.
 וְכָל יוֹמוּי יְהֵא בְּמְסַאָּבוּ, דְּהֵא בְּנִינָא וַיִּסּוּדָא דִּילִיָּה אִיהוּ
 בְּמְסַאָּבוּ רַב וְתַקִּיף מְכָל מְסַאָּבָא דְעֶלְמָא, דְּמִיד דְקָרִיב
 בַּר נָשׁ לְגַבֵּי נְדָה, הַהוּא מְסַאָּבוּ דְלִיג עֲלוּי, דְכְּתִיב, (ויקרא
 ט"ו) וַתְּהִי נְדָתָה עֲלוּי.

מֵאֵן דְשָׁכִיב בְּבַת אֵל נֹכַר, דְּאָעִיל בְּרִית קוּדְשׁ וְאָת
 קִיָּמָא בְּרִשׁוֹ אַחְרָא, דְכְּתִיב, (מלאכי ב') וּבַעַל בַּת אֵל
 נֹכַר. וַתִּנְיָנוּ, לִית קִנְיָאָה קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בַּר
 קִנְיָאָה דְבְּרִית קִדִּישָׁא, דְּאִיהוּ קִיָּמָא דְשָׁמָא קִדִּישָׁא,
 וְרָזָא דְמַהִימְנוּתָא. מַה כְּתִיב (במדבר כ"ה) וַיַּחַל הָעָם לְזִנוּת
 אֵל בָּנוֹת מוֹאָב מִיַּד וַיַּחַר אֶפְרַיִם בְּיִשְׂרָאֵל.

רִישֵׁי עֲמָא דִידְעוּ וְלֹא מַחוּ בִידֵייהוּ, אַתְעַנְשׁוּ
 בְּקִדְמִיתָא, דְכְּתִיב, (במדבר כ"ה) קַח אֶת כָּל רְאִשֵׁי
 הָעָם וְהוֹקַע אוֹתָם לָהּ נֶגֶד הַשָּׁמַשׁ. רַבִּי אַבָּא אָמַר, מֵאִי
 נֶגֶד הַשָּׁמַשׁ. נֶגֶד הַבְּרִית דְּאֶקְרִי שָׁמֶשׁ, וְעֲלִיָּה אַתְמַר
 (תהלים פ"ד) כִּי שָׁמֶשׁ וּמַגֵּן ה' אֱלֹהִים. שָׁמֶשׁ וּמַגֵּן (רכ"ד ב'): דָּא
 בְּרִית קִדִּישָׁא. מַה שָּׁמֶשׁ זֶרַח וְאֲנַהִיר עַל עֶלְמָא, אוּף הַכִּי
 בְּרִית קִדִּישָׁא זֶרַח וְאֲנַהִיר גּוּפָא דְבַר נָשׁ. מַגֵּן: מַה מַּגֵּן

אִיהוּ לְאַגָּנָא עֲלִיָּה דְּבַר נָשׁ, אוּף הָכִי בְּרִית קְדִישָׁא מְגִן
עֲלִיָּה דְּבַר נָשׁ, וּמֵאֵן דְּנֻטֵּיר לִיָּה, לִית נִזְקָא בְּעַלְמָא,
דִּיכִיל לְמִקְרַב בְּהֵדִיָּה וְדָא הוּא נֶגְדַּה שְׁמֵשׁ.

רִישֵׁי עֲמָא, יִתְפָּסוּן בְּכָל דְּרָא וְדָרָא בְּחוּבָא דָּא, אִי
יִדְעִין וְלֹא מְקַנְאִין לִיָּה. בְּגִין דְּחוּבָא דָּא עֲלִיָּהוּ,
לְקַנְאָה לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהַאי בְּרִית, מֵאֵן דְּאֵעִיל
קְדוּשָׁה דָּא בְּרִשׁוּתָא אַחְרָא, עֲלִיָּה פְתִיב (שְׁמוֹת כ') לֹא יִהְיֶה
לְךָ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פְּנֵי. לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא
תַעֲבֹדֵם כִּי אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵל קָנָא וְכָלֹא קַנְאָה חֲדָא.
וְעַל דָּא אֶתְדַחֲיָא שְׂכִינְתָּא מְקַמִּיָּה. מֵאֵן דְּמִשְׁקַר בְּבְרִית
קְדִישָׁא דְּחַתִּים בְּבִשְׂרִיָּה דְּבַר נָשׁ, כְּאִילוּ מִשְׁקַר בְּשִׁמָּא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מֵאֵן דְּמִשְׁקַר חוּתְמָא דְּמִלְכָּא,
מִשְׁקַר בֵּיהּ בְּמִלְכָּא, לִית לִיָּה חוּלְקָא בְּאַלְהָא דִּישְׂרָאֵל,
אִי לָא בְּחִילָא דְּתִיּוּבְתָא תְּדִיר. (ס"א יתיר)

ר' יוֹסִי פִתַּח וְאָמַר, (שְׁמוֹאֵל א' י"ב) וַיִּשְׁכְּחוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיהֶם
וְגו', וַיַּעֲזְבוּ אֶת ה'. מֵאִי וַיִּשְׁכְּחוּ וַיַּעֲזְבוּ. דְּדַחוּ מִנִּיָּהוּ
בְּרִית קְדִישָׁא, הוּוּ גְזֵרִין וְלֹא פְרַעֲיִן, עַד דְּאֶתַת
דְּבוּרָה וַנְּדִיבַת בְּהַאי לְכָל יִשְׂרָאֵל כְּפֹמָה דְּכְתִיב, (שׁוֹפְטִים ה')

בְּפְרוּעַ פְּרַעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהַתְנַדֵּב עִם בְּרַכּוּ ה'.
מֵאֵן דְּקָטִיל בְּנוֹי, תְּהוּא עוּבְרָא דְּמַתְעַבְרָא אֶתְתִּיָּה,
וְגָרִים לְקָטְלָא לִיָּה בְּמַעְהָא, דְּסַתִּיר בְּנִיָּנָא

דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאוּמְנוּתָא דִּילֵיהּ. אֵית מֵאן דְּקָטִיל
 בַּר נֶשׁ. וְהָאֵי קָטִיל בְּנוֹי. תִּלְתָּא בִישׁוּן עֶבֶיד דְּכָל עֲלָמָא
 לָא יְכִיל לְמַסְבַּל, וְעַל דָּא עֲלָמָא מִתְמוּגְגָא זְעִיר זְעִיר,
 וְלֹא יָדִיעַ, וְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶסְתְּלַק מֵעֲלָמָא, וְחֲרַבָּא
 וְכַפְנָא וּמוֹתָנָא אֲתִיין עַל עֲלָמָא. וְאֵלִין אֵינּוּן: קָטִיל
 בְּנוֹי, סְתִיר בְּנִינָא דְּמַלְכָּא. דְּחִיא שְׂכִינְתָּא, דְּאֶזְלָא
 וּמִשְׁטָטָא בְּעֲלָמָא, וְלֹא אֲשַׁכַּח נִיחָא. וְעַל (ד'א) אֵלִין,
 רוּחָא (ס"א רוּחִין) דְּקוֹדֶשָׁא (עֶבֶיד) בְּכִיָּה. וְעֲלָמָא אֲתַדֵּן בְּכָל
 הַנִּי דִּינִין. וְוִי לְהֵהוּא בַּר נֶשׁ, וְוִי לֵיהּ, טָב לֵיהּ דְּלֹא
 יִתְבְּרִי בְּעֲלָמָא.

זְכָאִין אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל, דְּאָף עַל גַּב דְּהוּוּ בְּגִלוּתָא
 דְּמִצְרַיִם, אֶסְתְּמְרוּ מִכָּל הַנִּי תִלְתָּא, מִנְדָּה,
 וּמִבֵּת אֵל נֶכֶר, וּמִקְטוּל זֶרְעָא, וְאֲשַׁתְּדִלוּ בְּפִרְהֶסִיא
 בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה. דְּאָף עַל גַּב דְּגִזְרָה אֲתַגְזֶרֶת (שְׁמוֹת א') כָּל
 הַבֵּן הַיְלֹוד הַיְאוּרָה תְּשְׁלִיכּוּהוּ, לָא אֲשַׁתְּכַח בִּינִיהוּן מֵאן
 דְּקָטִיל עוּבְרָא בְּמַעָהָ דְּאֲתָתָא, כָּל שְׁכֵן לְבַתֵּר.
 וּבְזִכּוּתָא דָּא נְפָקוּ יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא.

מִנְדָּה: דְּתַנִּי רַבִּי חִיָּיא מֵאִי (דף ד' ע"א) דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת ל"ח)
 וַיַּעַשׂ אֶת הַפִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְאֶת כַּנּוֹ נְחֹשֶׁת בְּמִרְאוֹת
 הַצּוּבָאוֹת. מִפְּנֵי מַה זָכוּ נָשִׁין לְהָאֵי, בְּגִין דְּאֶסְתְּמְרוּ
 גְּרַמֵּייהוּ בְּגִלוּתָא דְּמִצְרַיִם, דְּלְבַתֵּר דְּאֲתַדְכִּיין הוּוּ אֲתִיין

מִתְקַשְׁטָן וּמִסְתַּכְּלָן בְּמַרְאֵה בְּבַעֲלֵיהוֹן, וּמְעוֹרְרָן לֹון
בְּפָרִיָה וּרְבִיָה.

מִבֵּת אֵל נִכְר, דְּכִתִּיב, (שְׁמוֹת י"ב) יֵצְאוּ כָּל צְבָאוֹת ה' וְגו'.
וְכִתִּיב (תהלים קכ"ב) שְׁבִטֵי יְהוָה יְעִדוּת לְיִשְׂרָאֵל. יְעִדוּת
לְיִשְׂרָאֵל וְדָאֵי. וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. שְׁבִטֵי בְנֵי
יִשְׂרָאֵל. דְּבֵר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וְאֵי תִימָא וְהָא פְּתִיב וְהוּא בֶן אִישׁ מִצְרִי. הָא וְדָאֵי חַד
הָוָה, וּפְרָסְמוּ קָרָא, דְּכִתִּיב, (ויקרא כ"ד) וְהוּא בֶן אִישׁ
מִצְרִי וְגו' וְשֵׁם אָמוּ שְׁלוֹמִית בֵּת דְּבָרֵי לְמִטָּה דָן. פְּרִיָה
וּרְבִיָה דְּכִתִּיב, (שְׁמוֹת א') וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבוּ
וְגו'. וּמִכָּל הַנִּי אִסְתָּמְרוּ יִשְׂרָאֵל. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (ד' א') עָאֵלוּ,
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נִפְקוּ, הָדָא הוּא דְּכִתִּיב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְגו'.

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. רַבִּי אֶלְעָזָר וּרְבִי יוֹסִי הָווּ אֲזֵלִי
בְּאוֹרְחָא, עַד דְּהָווּ אֲזֵלִי, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי
יוֹסִי, אֶפְתַּח פּוּמְדָה, וַיִּנְהַרְוּן מִיֶּלְךְ אָמַר לִיָּה נִיחָא קָמִיָּה
דְּמַר, דְּאֶשְׂאֵל מְלָה חֲדָא דְּקִשְׁיָא לִי, (אחורי דף זח) הָא
שְׁמַעְנָא מְבוֹצִינָא קְדִישָׁא, דְּהָוָה אָמַר, וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל סְבָא. כָּל אֵינּוֹן חִילִין וּמִשְׁרִיין דְּהָווּ
נַחְתִּין לְגַלּוּתָא בְּהַדִּי יַעֲקֹב, דְּכִתִּיב, אֵת יַעֲקֹב. מְהוּ
דְּכִתִּיב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ. אָמַר לִיָּה, וְדָאֵי הֲכִי הוּא. אָלָא

הָא תַּנִּינָן, כָּל דְּמִקְבֵּל מֵאַחֲרָא, אִיהוּ בֵּיתָא מִהֵוּא
דִּיהִיב, וְעַל דָּא אִישׁ וּבֵיתוּ בָּאוּ.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (מלכים א', ט') וַיְהִי כְּכֹלֹת שְׁלֹמֹה
לְבָנוֹת אֶת בַּיִת ה' וְאֶת בַּיִת הַמֶּלֶךְ וְגו'. וְכִי פִּיּוֹן
דְּאָמַר אֶת בַּיִת ה', מֵהוּ וְאֶת בַּיִת הַמֶּלֶךְ, אִי בְּגִין שְׁלֹמֹה
אֲתַמַּר, לָאוּ הָכִי, אֶלְא אֶת בַּיִת ה' דָּא בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְאֶת
בַּיִת הַמֶּלֶךְ דָּא קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים.

בַּיִת ה' דְּאִיהוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ כְּגוֹן: עֲזָרוֹת וּלְשָׁכוֹת וּבֵית
הָאוֹלָם וְהַדְּבִיר, דָּא בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְדָאִי אֶקְרִי בַּיִת
ה'. בַּיִת הַמֶּלֶךְ: דָּא קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, דְּאִיהוּ פְּנִימָא
דְּכֹלָא, הַמֶּלֶךְ סִתָּם. מֶלֶךְ דָּא, אַף עַל גַּב דְּאִיהוּ מֶלֶךְ
עֲלָאָה, אִיהוּ נוֹקְבָא לְגַבֵּי נְקוּדָה עֲלָאָה, סְתִימָא דְּכֹלָא.
וְאַף עַל גַּב דְּאִיהוּ נוֹקְבָא, אִיהוּ דְּכוּרָא לְגַבֵּי מֶלֶךְ
דְּלִתְתָא, וּבְגִין כֶּךָ כֹּלָא כְּגוּוֹנָא דָּא וְעַל דָּא, תַּתְּאִי,
בְּרִזָּא דָּא פְּתִיב בְּהוּ, אִישׁ וּבֵיתוּ בָּאוּ.

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת, רַבִּי (אֶלְעָזָר) יוֹסִי פְּתַח וְאָמַר, (שיר השירים ד') גִּן
נְעוּל אַחוּתִי כֹלָה גַל נְעוּל מַעֲזֵן חֲתוּם. גִּן נְעוּל:
דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שְׁהִיא גִן נְעוּל. דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַה
הָגֵן הָזֶה צָרִיף לְשִׁמּוֹר, לְעֵדוּר, וּלְהַשְׁקוּת, וּלְזִמּוֹר. כֶּךָ
כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, צָרִיכָה לְעֵדוּר, וּלְשִׁמּוֹר, וּלְהַשְׁקוּת,
וּלְזִמּוֹר, וּנְקָרָאֵת גִּן, וּנְקָרָאֵת כְּרָם, מַה הַכְּרָם הָזֶה צָרִיף

לְעֵדוֹר וְלַהֲשִׁקוֹת וְלִזְמוֹר וְלַחֲפוֹר, כִּפְּיִי יִשְׂרָאֵל, הֲדָא הוּא
 דְּכֹתִיב, (ישעיה ה') כִּי כָּרַם ה' צְבָאוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל וּכְתִיב,
 (ישעיה ה') וַיַּעֲזֹקְהוּ וַיִּסְקְלֵהוּ וְגו'.

תּוֹסַפְתָּא

מִתְנִיתִין: אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲנִי פִתְחִין עֵינָא חֲמָאן,
 גִּלְגְּלִי רְתִיכְתָּא קְדִישְׁתָּא נְטְלִין בְּמִטְלָנוּי,
 וְקַל שִׁירְתָּא בְּסִימָא לְאוּדְנִין, יָאֵה לְלָבָא, סִלְקָא וְנַחְתָּא,
 אֲזֵלָא וְלֹא נְטָלָא, מְזַדְעִזְעִין אֶלְפִין, וְרַבּוּא רַבְּבָן
 וּפְתַחֲחִין שִׁירְתָּא מְלַרְע לְעֵילָא.

לְקַל נְעִימוֹתָא הֵהוּא, קְיִימִין מֵאן דְּקִימִין, וּמִתְכַּנְפִּין
 בְּכַנּוּפִיא לְסִטְרָא דִּימִינָא, אַרְבַּע מָאָה וְחֲמִשִּׁין
 אֶלְפִין מְאָרִי דְעֵינִין. חֲמָאן וְלֹא חֲמָאן, קְיִימִין
 בְּקִיּוּמִיהוֹן. תְּרִין סִטְרִין אַחֲרָנִין אַתְחֹוּרוּ (ס"א אַתְחֹוּרוּ)
 בְּגִינִיהוֹן. וְלְסִטְרָא דְשְׂמָאלָא מֵאֲתָן וְחֲמִשִּׁין אֶלְפִין. אֵינּוּן
 מְאָרִיהוֹן דִּיבָבָא, מִיבְּבִין וּמִלְלִין מֵאֲתַר בֵּית מוֹתְבִיהוֹן,
 פִּתְחִין בְּדִינָא וּמְסִימִין בְּדִינָא. מִיבְּבִין תְּנִינּוֹת, וְדִינָא
 יְתִיב, וְסִפְרִין פְּתִיחוּ. בֵּיה שְׁעָתָא, סְלִיק מְאָרִיָּה דְדִינָא,
 דְקָאִים עֲלִיהוֹן, וְיְתִיב בְּכוּרְסִיָּא דְדִינָא, וְשִׁירְתָּא
 אֲשַׁתְּכֵךְ, עַד לָא תִסְתַּיִם דִּינָא סַחְרָן מְאָרִי דְעֵינִין
 דְלְסִטְרָא יְמִינָא, וְעַמְהוֹן (דף ד' ע"ב) תְּמַנִּיסַר אֶלְפִין אַחֲרָנִין
 תְּקַעִין, וְלֹא מִיבְּבִין וְלֹא מִלְלִין (ס"א לא מִלְלִין וְלֹא מִיבְּבִין)

פִּתְחִין שִׁירְתָּא, מְזַדְעָזְעֵן מֵאֲתָן וְחֻמְשִׁין אֶלְפִין מֵאֲרִי
דִּיבְבָא.

תִּקַּע תְּנַיִינוֹת וְלֹא מִיבְבִין (ס"א וְלֹא מִיבְבִין וְלֹא מִלְלִין) נְטִיל
פִּטְרוֹנָא, מִהֵוּא כּוּרְסִיָּא וִיתִיב בְּכוּרְסִיָּא
דְּוֹתְרָנוֹתָא. בֵּיה זְמַנָּא הָוָה (נ"א הוּא) מְדַכֵּר שְׁמָא קְדִישָׁא
עֲלָאָה רַבָּא, דְּבַהֵהוּא שְׁמָא חַיִּים לְכֻלָּא.

פִּתַּח וְאָמַר זְמַנָּא חֲדָא יו"ד ה"א וי"ו ה"א (ס"א יו"ד ה"א וְא"ו
ה"א) כְּמָה דְאֵת אָמַר (שְׁמוֹת ל"ד) וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְהוָה.
פִּתְחִין כְּקְדָמִיתָא מֵאֲרִי גִלְגְּלִי קְדִישִׁין. וְאֶלְפִין אֶלְפִין,
וְרַבּוּא רַבְבּוּן, וְאֵמְרִי שִׁירְתָּא, מְשַׁבְּחִין וְאֵמְרִין, בְּרִיךְ
יִקְרָא דֵה' מֵאֲתַר בֵּית שְׁכִינְתֵיהָ.

אֲתִיָּא הֵהוּא גִנְתָּא, דְהוֹת (נ"א דְאִיְהִי) טְמִירָא בְּמֵאֲתָן
וְחֻמְשִׁין עֲלָמִין, הוּא שְׁכִינְתָּא יִקְרָא בְּזוּוּהָ,
דְנַפִּיק מְזוּיָא לְזוּיָא, וְזוּוּהָ נֶגִיד מְנִיָּה, לְד' סְטָרִין רִישִׁין,
לְקַדְמָאִי (ס"א לְקִימָא), מִהֵוּא זְיוּא נֶפֶק (ס"א אֲתַמְשֶׁךְ) לְכֻלְהוּ
דְאֵינּוּן לְתַתָּא, וְהֵהִיא אֶקְרִי גִנְתָּא דְעֵדָן.

פִּתַּח תְּנַיִינוֹת הֵהוּא סְבָא, פִּטְרוֹנָא דְכֻלָּא וּמְדַכֵּר שְׁמִיָּה
יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, וְכֻלְהוּ פִּתְחִי בְתַלְיֶסֶר מְכִילָן
דְרַחְמִי. מֵאֵן חָמִי כָּל אֵלִין תְּקִיפִין, רָאמִין דְרָאמִין,
תְּקִיפִין דְתְּקִיפִין, רְתִיכִין קְדִישִׁין, וְשְׁמִיָּא, וְכֻל חֵילְהוֹן,
מְזַדְעָזְעֵן וּמִתְחַלְחֵלָן בְּאִמְתָּא סְגִיָּא, מְשַׁבְּחִין שְׁמָא

קְדִישָׁא, וְאִמְרִין שִׁירְתָּא. וְכֹאִין אֵינּוֹן נִשְׁמַתְהוֹן
 דְּצִדִּיקֵי יֵא, דְּאֵינּוֹן בְּהֵוּא עֲדוּנָא, וְיִדְעִין דָּא, עַל הָאֵי
 אִיתְמַר (ירמיה י') מִי לֹא יִירָאךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה
 וְגו'. (ע"כ תוספתא)

אִמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כַּד נִחְתַת שְׁכִינְתָא לְמִצְרַיִם, נִחְתַת
 חַיָּה חֲדָא, דְּשָׁמַיָּה יִשְׂרָאֵל, בְּדִיוֹקְנָא דֵּהֵוּא סְבָא,
 וְאַרְבַּעִין וְתַרְיַן שְׁמַשִּׁין קְדִישִׁין עִמִּיהָ, וְכָל חַד וְחַד אֶת
 קְדִישָׁא עִמִּיהָ, מִשְׁמָא קְדִישָׁא, וְכִלְהוּ נִחְתָן עִם יַעֲקֹב
 לְמִצְרַיִם, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה אֶת יַעֲקֹב. אִמַר רַבִּי יִצְחָק, מִמִּשְׁמַע
 דְּקָאִמַר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאַחַר כֵּן אֶת יַעֲקֹב, וְלֹא נֶאֱמַר
 אֲתוּ.

שָׁאֵל רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, (אִמַר לֵיה) כִּיּוֹן
 דְּשְׁמַעַת מֵאֲבוּךָ, פְּרֻשַׁת וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּרֹזָא עֲלָאָה,
 מֵאִי קָאִמַר אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ. אִמַר לֵיה, הֵהוּא מְלָה דְהֵוָה
 אִמַר אָבָא, אֵינּוֹן הָווּ מְלֹאכִין עֲלָאִין, דְּאֵינּוֹן לְעִילָא עַל
 תְּתַאי מְנַהוֹן, הֵיִינוּ דְכְּתִיב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ, וְהָכִי אִמַר
 אָבָא, כֹּל אֵינּוֹן מְלֹאכִין דְּבִדְרָגָא עֲלָאָה, אֶקְרוּן גּוֹבְרִין
 דְּוִכְרִין, וְאֵינּוֹן דְּבִדְרָגָא תְּתַאָה מְנַהוֹן, אֶתְקְרוּן (נוֹקְבָתָא)
 בֵּית, דְּאֶתְתָא נּוֹקְבָא דְּמְקַבְּלָא מִן דְּכוּרָא.
 רַבִּי יִצְחָק הָוּה קָאִים קָמִיהָ דְּרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן,

אָמַר לִיה שְׁכִינְתָּא נַחְתַּת לְמִצְרַיִם עִם יַעֲקֹב. אָמַר לִיה
 וְלֹא, וְהָא פְּתִיב (בראשית מ"ו) אֲנֹכִי אֵרַד עִמָּךְ. אָמַר לִיה תָּא
 חֲזִי, שְׁכִינְתָּא נַחְתַּת לְמִצְרַיִם אֵת יַעֲקֹב וְשִׁית מָאָה אֶלְפִין
 רְתִיכִין קְדִישִׁין (אחרוני) עָמָה, וְהֵינּוּ דְכְּתִיב כֹּשֶׁשׁ מֵאוֹת
 אֶלְפֵי רַגְלֵי, תְּנִינֵן שִׁית מָאָה אֶלְפִין רְתִיכִין קְדִישִׁין נַחְתּוּ
 עִם יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם, וְכִלְהוּ סְלִיקוּ מִתְּמָן, כִּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל
 מִמִּצְרַיִם. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (שמות י"ב) וַיִּסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 מִרְעַמְסֵס סְכוּתָהּ כֹּשֶׁשׁ מֵאוֹת אֶלְפֵי רַגְלֵי וְגו'. שֶׁשׁ מֵאוֹת
 לֹא נֶאֱמַר, אֶלָּא כֹּשֶׁשׁ מֵאוֹת, כְּגוֹנָא דְנִפְקוּ אֶלִין, כִּד
 נִפְקוּ אֶלִין.

וְתָא חֲזִי רִזָּא דְמִלָּה, בְּעַדְנָא דְנִפְקוּ אֶלִין רְתִיכִין
 קְדִישִׁין, מְשִׁירֵייתָא קְדִישָׁתָא, חֲמוּ יִשְׂרָאֵל וַיִּדְעוּ,
 דְהוּוּ מִתְעַכְבִּין בְּגִינְיָהוֹן, וְכִלְהוּ בְּהִילוּ דְעֵבְדוּ יִשְׂרָאֵל,
 בְּגִינְיָהוֹן הָוָה, וְהֵינּוּ דְכְּתִיב, (שמות י"ב) וְלֹא יִכְלוּ
 לְהַתְמַהֲמַהּ, הָוָה לִיה לְמִימַר וְלֹא רָצוּ לְהַתְמַהֲמַהּ אֲבָל לֹא
 כְּתִיב אֶלָּא וְלֹא יִכְלוּ. וְאֵתִידְעוּ (ס"י וְאִיתְגַּדַּע) מִמֶּשׁ, דְכִלְהוּ
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, הוּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְרַקִּיעָא, וְהֵינּוּ דְכְּתִיב,
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הִבָּאִים מִצְרִימָה אֵת יַעֲקֹב, וְעַל דָּא לֹא
 נֶאֱמַר וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הִבָּאִים מִצְרִימָה אִתּוּ,
 אֶלָּא וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הִבָּאִים מִצְרִימָה אֵת יַעֲקֹב,
 הִבָּאִים מִצְרִימָה בְּקַדְמִיתָא וְעִם מִי, אֵת יַעֲקֹב.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, (נ"א רבי יצחק נ"א רבי יוסי) קַל וְחוֹמֶר, וּמָה פֶּד
 אֲשֶׁתִּזְיֵב יַעֲקֹב מִלְּבָן, פְּתִיב, (בראשית ל"ב) וַיַּעֲקֹב הַלֶּף
 לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים. פֶּד נַחַת בְּגָלוֹתָא,
 וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אָמַר, אָנְכִי אֵירַד עִמָּךְ מִצְרַיִמָה, (דף ה'
 ע"א) לָאוּ דִינָא, הוֹאִיל וּפְטָרוֹנָא נַחַתָּא דִּיִּיחַתוֹן שְׁמִשׁוּי
 עִמִּיהָ, הֵיינו דְּכַתִּיב הַבָּאִים מִצְרַיִמָה אֵת יַעֲקֹב. רַבִּי
 יַעֲקֹב דְּכַפֵּר חָנּוּן אָמַר מְשִׁמִּיה דֶּר' אַבָּא, מֵאֵן אֵינּוֹן בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל דְּהֶכָּא. אֵינּוֹן דְּאֵתְקֵרוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמָּשׁ.

ר' אַבָּא פִּתַח וְאָמַר, (בראשית נ"ח ב') (תהלים מ"ו) לָכוּ חֲזוּ
 מִפְּעֻלוֹת יי' אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאָרְצָן. אַל תִּקְרִי שְׁמוֹת.
 אֲלֵא שְׁמוֹת. וְאֲזֵלָא הָא פְּהָא דְאָמַר ר' חֵיִיא, כְּגוּוֹנָא
 דְּרַקִּיעָא, עֶבֶד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּאַרְעָא בְּרַקִּיעַ אֵית
 שְׁמָהֶן קוּדִישִׁין, בְּאַרְעָא אֵית שְׁמָהֶן קוּדִישִׁין.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה (נ"א רבי יוסי) בְּהֵוֹא יוֹמָא דְנַחַת יַעֲקֹב
 לְמִצְרַיִם, נַחַתוּ עִמִּיהָ שְׁתֵּין רַבּוּא דְּמִלְּאֲכֵי עֲלָאִי.
 ר' יְהוּדָה פִּתַח, (שיר השירים ג') הִנֵּה מִטָּתוֹ שְׁלֹשְׁלֵמָה שְׁשִׁים
 גְּבוּרִים סָבִיב וְגו' קוּזְמִיטִין דְּגְלִיפִין בְּקַנְדִּיטָא (ס"א
 בְּקַלְדִּיטָא), סַחְרָן בְּדוּכְתִיָּה קוּזְמִיטִין בְּשִׁבְיעָאָה, גְּלִיפִין
 בְּשִׁתִּיתָאָה, הֵדָּא הוּא דְּכַתִּיב, שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ.
 הִנֵּה מִטָּתוֹ: דָּא אֵיְהִי (בראשית רכ"ה) שְׁכִינְתָּא. שְׁלֹשְׁלֵמָה:
 מִלְּכָא דְּשִׁלְמָא דִּילִיהָ. שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ:

אֵלֶיךָ אֵינֶנּוּ שְׁתֵּי רַבּוֹת דְּמִלְאֲכֵי עֲלָאֵי, דְּאֵינֶנּוּ מִחִילָא
 דְּשְׂכִינְתָא, דְּנַחְתָּת עִם יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם. מְגַבְרֵי יִשְׂרָאֵל:
 יִשְׂרָאֵל דְּלֵעִילָא, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְגו', אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ: אֵינֶנּוּ וְנִימוּסֵיהוֹן.

ר' חֲזִיָּא הָהּ אֲזִיל מֵאוּשָׁא לְלוּד, וְהָהּ רְכִיב עַל חֲמָרָא,
 וְהָהּ ר' יוֹסִי עֲמִיָּה, נַחֲתֵת ר' חֲזִיָּא, וְשִׁקְלִיה בִּידוּי לְר'
 יוֹסִי, אָמַר לֵיהּ, אֵי בְנֵי עֲלָמָא יַדְעִין יְקָרָא סְגִיָּאָה
 דְּיַעֲקֹב, בְּשַׁעֲתָא דְאָמַר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אָנְכִי
 אֲרַד עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה, הָוִי מְלַחְכֵי עֲפָרָא, תְּלַת פְּרָסֵי קָרִיב
 לְקַבְרֵיהּ, דְּהַכִּי מְפָרְשֵי מְרָנָא רַבְרַבִּי עֲלָמָא, מְאָרִיֵּהוֹן
 דְּמִתְנִיתָא, כְּתִיב (שְׁמוֹת י"ח) וַיֵּצֵא מֹשֶׁה לְקִרְאֵת חוֹתְנֹו,
 אֶהְרֹן חָמָא לְמֹשֶׁה דְנִפְקָא, וְנִפְקָא עֲמִיָּה, וְאֶלְעָזָר וְנִשְׂאִי
 וְסִבִּי נִפְקוּ עֲמִיָּה, רָאִשֵׁי אֲבֵהֶן, וּמְעָרְעֵי כְּנִשְׁתָּא, וְכָל
 יִשְׂרָאֵל נִפְקוּ עִמָּהוֹן, אֲשַׁתְּכַחוּ דְכָל יִשְׂרָאֵל כְּלָהוּ, נִפְקוּ
 לְקַבְלֵיהּ דִּיתְרוֹ, מֵאֵן חָמָא לְמֹשֶׁה דְנִפְקִיק וְלֹא יִפּוּק,
 לְאֶהְרֹן וְלַרַבְרַבִּי דְנִפְקִיק, וְלֹא יִפּוּק. אֲשַׁתְּכַח, דְּבִגִּין מֹשֶׁה
 נִפְקוּ כּוּלְהוֹן. וּמָה, אֵי בִגִּין מֹשֶׁה כְּךָ, בִּגִּין קוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא, כִּד אָמַר אָנְכִי אֲרַד עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה, עַל אַחַת כַּמָּה
 וְכַמָּה.

עַד דְּהָוִי אֲזִלֵּי, פָּגַע בְּהוּ ר' אַבָּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָא
 שְׂכִינְתָא הָכָא, דְּחַד מְמָאֲרֵיהוֹן דְּמִתְנִיתִין עֲמָנָא.

אָמַר ר' אַבְא, בְּמַאי עֲסָקִיתוּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּהַאי קָרָא,
דְּכָתִיב אָנֹכִי אֶרְדַּ עִמָּךְ מִצְרִימָה וְגו'. כִּד נַחַת יַעֲקֹב
לְמִצְרַיִם, דְּכָתִיב, וְיֵאלֶה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים
מִצְרִימָה, אֶת אוֹלִיף, דְּכֻלְּהוּ נַחְתּוּ עִם יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם.

אָמַר לִיה ר' אַבְא, וְדָא לְחוּד הוּת. פִּתַּח וְאָמַר (יְחֻזְקָא ל א')
הִיּה הִיּה דְּבֵר יִי' אֶל יְחֻזְקָא ל בֶּן בּוּזִי הִפְהֵן בְּאַרְצֵן
כְּשָׂדִים עַל נְהַר כְּבָר. תִּלְת פְּלוּגְתָן הֲכָא. חֲדָא, דְּתַנִּינָן,
אִין שְׂכִינָה שׁוֹרָה בְּחוּצָה לְאַרְצֵן. וְחֲדָא, דְּלֹא הוּה מְהִימָן
כְּמִשָּׁה, דְּכָתִיב בֵּיה, (בְּמִדְבַר י"ב) בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא, וְהוּא,
גְּלִי וּפְרָסָם כָּל גְּנוּזִיָּא דְּמִלְכָּא. וְחֲדָא, דְּאֶתְחַזִּי כְּמָאן
דְּלֹא שְׁלִים בְּדַעְתִּיהָ.

אַלֵּא הָכִי אֲסִיקְנָא בְּמִתְנִיתָא דִּילָן, חָס וְשָׁלוֹם דְּהָא
יְחֻזְקָא ל נְבִיאָה שְׁלִימָא הוּה, וּבְרִשׁוּתָא דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא גְּלִי כָּל מַה דְּגְּלִי. וְכֻלְּהוּ אֲצִטְרִיךְ דִּיגְּלִי
וּיְפָרְסָם, עַל חַד תְּרִין מִמָּה דְּגְּלִי, דְּהָכִי תַנּוּן, מֵאן דְּרַגְלִי
לְמִסְבַּל צַעְרָא וכו'. (עֵינִן לַעִיל ד' א' ב' שׁוֹרָה ד' עַד מַה דְּגְּלִי) וְכֻלֵּא
אֲצִטְרִיךְ, וּמַעְלָמִין לָא שְׁבִיק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל
בְּגָלוּתָא, עַד דְּהוּה אָתִי לְמִידְר דִּיּוֹרִיָּה עֲמַהוּן, כָּל שְׁפָן
בְּיַעֲקֹב, דְּהוּה נַחִית בְּגָלוּתָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וְשְׂכִינְתִּיהָ, וְקַדִּישִׁין עֲלָאִין, (וְתַתְּאִין) וְרַתִּיכִין, דְּנַחְתּוּ כְּלָהוּ
עִם יַעֲקֹב, הֲדָא הוּא דְּכָתִיב הַבָּאִים מִצְרִימָה אֶת יַעֲקֹב.

דָּבַר אַחַר ר' אַבְא פָּתַח וְאָמַר, (שיר השירים ד') אֲתִי מְלַבְּנוֹן
 כֹּלָה אֲתִי מְלַבְּנוֹן תְּבוּאִי. תָּא חַזִּי, וּוִי לֹון בְּנֵי נִשְׂא
 דְּלָא יִדְעִין, וְלָא מִשְׁגִּיחִין בְּפוּלְחָנָא דְּמֵאֲרִיהוֹן, דְּתַנְיָא
 אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּכֹל יוֹמָא וְיוֹמָא בֵּת קוּל נִפְקַת מִטּוּרָא
 דְּחוּרְב, וְאָמַר, וּוִי לֹון לְבַנֵּי נִשְׂא מְפוּלְחָנָא דְּמֵאֲרִיהוֹן,
 וּוִי לֹון לְבַנֵּי נִשְׂא מִעֲלִבּוֹנָה (דף ה' ע"ב) דְּאוּרֵייתָא. דְּאָמַר ר'
 יְהוּדָה, כָּל מֵאן דְּאֶשְׁתַּדֵּל בְּאוּרֵייתָא בְּהַאי עֲלָמָא,
 וּמִסְגַּל עוֹבְדֵין טְבִין יְרִית עֲלָמָא שְׁלִימָא. וְכֹל מֵאן דְּלָא
 אֶשְׁתַּדֵּל בְּאוּרֵייתָא בְּהַאי עֲלָמָא, וְלָא עָבִיד עוֹבְדֵין
 טְבִין, לָא יְרִית לָא הָאִי וְלָא הָאִי. וְהָא תַּנּוּ, אִית מֵאן
 דְּיְרִית עֲלִמְיָה כְּפוּם אֲתַרְיָה, וּכְפוּם מַה דְּחַזִּי לֵיהּ. אָמַר
 רַבִּי יִצְחָק, לָא תַּנּוּ, אֶלָּא מֵאן דְּלִית לֵיהּ עוֹבְדֵין טְבִין
 כִּלְל.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲלִמְלִי הוּוּ יִדְעִין בְּנֵי נִשְׂא, רְחִימוּתָא
 דְּרַחֲמִים קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ לְיִשְׂרָאֵל, הוּוּ שְׂאֲגִין
 כְּכַפִּירִיא לְמַרְדֵּךְ אַבְתַּרְיָה. דְּתַנְיָא, בְּשַׁעְתָּא דְּנַחַת יַעֲקֹב
 לְמִצְרַיִם, קָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ לְפִמְלִיא דִּילֵיהּ אָמַר
 לְהוֹן, כְּלָכוֹן חוּתוּ לְמִצְרַיִם, וְאַנָּא אֵיחוּת עִמְכוֹן. אָמַרְהָ
 שְׁכִינְתָּא רְבוּנָא דְּעֲלָמָא, אִית צְבָאוֹת בְּלָא מְלָכָא, אָמַר
 לָהּ, אֲתִי מְלַבְּנוֹן כֹּלָה, מְלַבְּנוֹן: מֵאֲתַרָּא דְּעֵדוֹן, דְּמְלוּבָן
 בְּכֹל עוֹבְדוּי. כֹּלָה: דָּא שְׁכִינְתָּא, דְּהִיא כֹּלָה בְּחוּפָה.

וְאִזְלָא הָא כְּהָא דְתַנִּיָּא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵאֵי דְכְתִיב,
 (במדבר ז') וַיְהִי בַיּוֹם כָּלֹת מִשָּׁה, כָּלֹת כְּתִיב, בַּיּוֹמָא דְעָאֻלַּת
 כָּלָה לַחֻפָּה, וּשְׂכִינְתָא דָּא הִיא כָּלָה.

אֲתֵי מְלַבְנוֹן תְּבוּאֵי, מֵאֲתַר בֵּי מִקְדָּשָׁא דְלְעִילָא. תְּשׁוּרֵי
 מֵרֵאשׁ אַמְנָה, מֵרֵישָׁא דְמֵאן. מֵרֵאשִׁיחוֹן דְּבִנְי
 מֵהֵימְנוּתָא. וּמֵאן נִינְהוּ. יַעֲקֹב וּבְנוֹי. מֵרֵאשׁ שְׁנִיר
 וְחֶרְמוֹן, דְּאֵינּוֹן עֲתִידִין לְקַבְּלָא אוֹרֵייתָא דִּילֵי, מֵטוּרָא
 דְּחֶרְמוֹן, וְלֵאגָנָא עֲלֵיהוּ בְּגִלּוֹתְהוֹן. מִמְּעוֹנוֹת אַרְיֹת:
 אֵלִין אֵינּוֹן עֲמִין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, (נ"א בְּנֵי נֶשֶׁא
 דְּמֵהֵימְנוּתָא) דְּדַמְיִין לְאַרְיֹוֹתָא וּנְמַרִין, דְּמַעְנִין לְהוֹן בְּכָל
 פּוֹלְחָנָא דְקִשְׁיוֹ.

ר' אבא אָמַר, אֲתֵי מְלַבְנוֹן כָּלָה וְגו'. וְכִי מְלַבְנוֹן אֲתַת,
 וְהֵלֵא לְלַבְנוֹן עוֹלָה. אֵלֵא אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּשַׁעֲתָא
 דְּנַחְתַּת שְׂכִינְתָא לְמִצְרַיִם, נַחְתּוּ בַּהֲדָה שְׁתִּין רַבּוּא שְׁל
 מְלֵאכֵי הַשָּׁרַת, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּקַדְמֵיתָא הֲדָא הוּא
 דְכְתִיב, (מיכה ב') וַיַּעֲבוֹר מִלְּכֶם לְפָנֵיהֶם וְה' בְּרֵאשֶׁם.

ר' יצחק אָמַר, אֲתֵי מְלַבְנוֹן כָּלָה, דָּא אִיהִי שְׂכִינְתָא.
 אֲתֵי מְלַבְנוֹן תְּבוּאֵי, מֵאֲתַר בֵּי מִקְדָּשָׁא דְלְעִילָא.
 תְּשׁוּרֵי מֵרֵאשׁ אַמְנָה, מֵאֲתַר בֵּי מִקְדָּשָׁא דְלְעִילָא,
 וּמֵאֲתַר בֵּי מִקְדָּשָׁא דְלִתְתָא דְאָמַר ר' יְהוּדָה, מֵעוֹלָם לֹא
 זָזָה שְׂכִינְתָא מִפּוֹתֵלֵי דְמַעְרַבָּא, דְּבֵי מִקְדָּשָׁא, דְכְתִיב,

(שיר השירים ב') הִנֵּה זֶה עוֹמֵד אַחַר פְּתֵלְנוּ. וְהוּא רֹאשׁ אֲמָנָה
 לְכָל עֲלָמָא. מִרֹאשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן מֵאַתְרָא דְאֹרֵייתָא
 נִפְקַת לְעֲלָמָא, וְלָמָּה. לְאַגְנָא עַל יִשְׂרָאֵל, מִמְּעוֹנוֹת
 אַרְיֹת: אֵלֵין עֲמִין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. ר' יוֹדֵן
 אוֹמֵר, מִמְּעוֹנוֹת אַרְיֹת: אֵלֵין אֵינוֹן תְּלַמֵּידי חֲכָמִים,
 דְּעֶסְקִי בְּאֹרֵייתָא בְּמְעוֹנוֹת הַמְדַרְשׁוֹת, וּבְבֵיתִי כְּנִסְיוֹת,
 דְּאֵינוֹן אַרְיֹן וּנְמָרִים בְּאֹרֵייתָא.

ר' חֲזִיא הוּה יְתִיב קָמִיה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לִיה, מַה
 חָמַת אֹרֵייתָא לְמַמְנֵי בְּנוֵי דִיעֶקֶב, דְּאֵינוֹן תְּרִיסָר
 בְּקַדְמֵיתָא, וְלָבֵתָר כִּן שְׁבַעִים דְּכֹתִיב, (בראשית מ"ו) כָּל
 הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הִבָּאָה מִצְרַיִמָּה שְׁבַעִים. וּמֵאֵי טַעְמָא
 שְׁבַעִים וְלֹא יִתִיר. אָמַר לִיה, לְקַבִּיל ע' אוֹמִין, דְּאֵינוֹן
 בְּעֲלָמָא, וְאֵינוֹן הוּו אוֹמָה יְחִידָאָה לְקַבִּל כְּלָהוֹן.

וְתוֹ אָמַר לִיה, תָּא חֲזִי, קַלְדַּיִטִין דְּנַהֲרִין (גוברין) עֲנַפִּין
 יִתְבִּין בְּמַטְלַנְיָהוֹן, (נ"א בְּמַטְלַהוֹן) מִמְּנָן עַל שְׁבַעִין עֲמָמִין,
 נִפְקִין מִתְרִיסָר גְּלִיפִין קְטוּרִין דְּאַסְתַּחֲרוֹן בְּמַטְלַנְיָהוֹן,
 לְמַתְקָלָן לְאַרְבַּע רוּחֵי עֲלָמָא, הֵדָא הוּא דְכֹתִיב, (דברים ל"ב)
 יִצַּב גְּבוּלוֹת עַמִּים לְמִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְהֵינּוּ דְכֹתִיב,
 (זכריה ב') כִּי כְּאַרְבַּע רוּחוֹת הַשָּׁמַיִם פָּרַשְׁתִּי אֶתְכֶם, לְאַחֲזָאָה
 דְּאֵינוֹן קִיִּימִין בְּגִין יִשְׂרָאֵל. בְּאַרְבַּע לָא נְאֻמֵר, אֵלָא
 כְּאַרְבַּע. כְּמָה דְּאֵי אֶפְשָׁר לְעֲלָמָא בְּלֹא אַרְבַּע רוּחוֹת כִּךְ
 אֵי אֶפְשָׁר לְעֲלָמָא בְּלֹא יִשְׂרָאֵל.

(שמות א') וַיִּקָּם מֶלֶךְ חָדָשׁ. ר' אַבְנָא פִתַּח (ישעיה ל"ב) אֲשַׁרְיֶכֶם
 זֹרְעֵי עַל כָּל מַיִם מְשַׁלְּחֵי רֶגֶל הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר, זָכָאִין
 אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵרְעֵי בְּהוּ מִכָּל שְׂאֵר
 עַמִּין, וְקָרִיב לֹוֹן לְגַבְיָהּ, דְּכִתְיֵב, (דברים י"ד) וּבַךְ בַּחַר יִי'
 לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם סְגוּלָהּ וְגוֹ', וְכִתְיֵב (דברים ל"ב) כִּי חֶלֶק יִי'
 עֲמוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ, יִשְׂרָאֵל מִתְּדַבְּקִין בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, דְּכִתְיֵב, (דברים ד') וְאַתֶּם הִדְבַּקִים בֵּינֵי אֱלֹהֵיכֶם
 חַיִּים כּוֹלְכֶם (דף ו' ע"א) הַיּוֹם.

וְעַל דָּא זָכָאִין אֵינּוּן קָמִיָּה, בְּגִין דְּאֵינּוּן זֹרְעִין עַל כָּל
 מַיִם. מַאי עַל כָּל מַיִם. דְּזֹרְעִין לְצַדִּיקָה. וּמֵאן דְּזֹרַע
 לְצַדִּיקָה, כְּתִיב בֵּיהּ (תהלים נ"ז) הִדְא הוּא דְכִתְיֵב, (תהלים כ"ח) כִּי גָדוֹל
 עַד שָׁמַיִם עַל כָּל מַיִם) אֵיהּ הוּי, וּמֵאן אֵיהּ מֵעַל שָׁמַיִם.
 (ויקרא ט"ז ע"א ס"ד ב') דָּא עֲלָמָא דְאַתֵּי. וְיִשְׂרָאֵל זֹרְעֵי זֶרְעָא עַל
 כָּל מַיִם.

בְּסִפְרָא דְרַב יִיבָא סָבָא הָכִי אָמַר, כְּתִיב (דניאל ד') בְּגִזְרַת
 עִירִין פִּתְגָמָא וּמֵאמַר קְדִישִׁין שְׂאֵלְתָא, כָּל
 דִּינִין דְּהָאֵי עֲלָמָא, וְכָל גִּזְרִין, וְכָל שְׂאֵלְתִין, כְּלָהּוּ קִיַּיְמִי
 בְּחַד הֵיכְלָא, דְּתַמָּן ע"ב סְנֵהֲדָרִין מְעֵינִין בְּדִינִין
 דְּעֲלָמָא. וְהָהוּא הֵיכְלָא אֶקְרִי הֵיכָל (פקודי רנ"א ע"א) זְכוּתָא,
 בְּגִין, דְּכַד דֵּינִין דִּינָא, מְהַפְּכִין בְּזְכוּתָא דְּבַר נָשׁ
 בְּקַדְמִיתָא.

מֵה דְלָאוּ הָכִי, בְּדַרְגָּא דִּתְהוּא סְטָרָא אַחְרָא, דְּתַמְן אִיהוּ
 אַתָּר דְּאַקְרִי (רס"ה א) חוּבָ"ה, בְּגִין דְּכָל עוּבְדוּי דִּתְהוּא
 אַתָּר, דְּנַחַש אִשְׁת זְנוּנִים, לָא אִיהוּ אֱלָא לְמַהֲפָכָא
 בְּחוּבָה דְּבַר נֶשׁ, וּלְמַלְשָׁן עֲבָדָא לְמַאֲרִיָּה.

אֵינּוֹן דִּהִיכְלָא דְזִכּוּתָא, אֲקָרוּן מִים מְתוּקִים, מִים
 צְלוּלִין. אֵינּוֹן דִּהִיכְלָא דְחוּבָה, אֲקָרוּן מִין
 מְרִירִין, (במדבר ה) מִי הַמְרִים הַמְאֲרָרִים. בְּהוּא הִיכְלָא
 דְזִכּוּתָא, לָא קִיַּיְמִי אֵלִין תַּלְת (בראשית קפ"א א): בְּנִי, חַיִּי,
 וּמְזוּנִי. וְלָאוּ בְּהוּא אַתָּר (רס"ו א) דְחוּבָה, לָא בְּמִים מְתִיקָן
 וְצְלִילָן, וְלָאוּ בְּמִים מְרִירִין מְלִטְטִין.

וְעַל דָּא, יִשְׂרָאֵל זִרְעֵי עַל כָּל מַיִם, זִרְעָא קַדִּישָׁא
 דְּאוּלִּידוּ עַל כָּל מַיִם, אִיהוּ, דִּתְהָא לָאוּ נֶכּוֹן זִרְעָא
 דִּילְהוֹן אֱלָא לְעֵילָא. וְעַל דָּא אוּקְמוּהָ מִכָּל מְקוּם, בְּנִי
 חַיִּי וּמְזוּנִי, לָאוּ בְּזִכּוּתָא תַּלְיָא מְלִתָּא, אֱלָא בְּמִזְלָא
 קַדִּישָׁא תַּלְיָא מְלִתָּא, וְאַתָּר דָּא עַל כָּל מִיָּא אִיהוּ.

מִשְׁלַחֵי רַגְלֵי הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר, דְּלָא אִית לוֹן בְּהוּא סְטָרָא
 בִּישָׂא כְלוּם, וּמְשַׁדְּרָן מְנִייהוּ כָּל חוּלְקִין בִּישִׁין,

וּמִתְדַבְּקִין בְּהוּא סְטָרָא טְבָא, דְּכָל קַדוּשִׁין (בראשית קס"ו ב)
 עֲלֵאִין, שׁוֹר וְחֲמוֹר כַּד מְזַדְּוּגָן כַּחְדָּא, תַּרִּין פְּגַעִין בִּישִׁין
 אֵינּוֹן לְעֵלְמָא. שׁוֹר: סְטָרָא דְדִינָא קְשִׁיא אִיהוּ,
 וְאַתְדַבְּקוּתָא דְסְטָר קַדִּישָׁא אִיהוּ. חֲמוֹר: כַּד אֲזַדְּוּג

בְּהִדְיָהּ, דְּאִיהוּ מִסְטָרָא אַחְרָא, תְּרִין פְּגָעִין בִּישִׁין אֵינּוּן
לְעֵלְמָא.

וְעַל דָּא, שְׁמַעוֹן תּוּקְפָא דְדִינָא קְשִׁיא הָוָה בֵּיהּ, וְכַד
מְזַדְדוּגָן פְּחָדָא, לָא יְכִיל עֵלְמָא לְמַסְבֵּל, וּבְגִין כֶּף,
(דְּבָרִים כ"ב) לָא תַחְרוּשׁ בְּשׁוּר וּבַחֲמוֹר יַחְדָּו. וְעַל דָּא, שְׁדַר
יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹ מְלָה דָּא, דְּכֹתִיב, (בְּרֵאשִׁית ל"ב) וַיְהִי לִי שׁוּר
וַחֲמוֹר. וְאִי לָאו דְמֵאִיךְ יַעֲקֹב גְּרַמִּיהּ, דְּחִילוֹ סַגִּיא נְפֵל
בֵּיהּ בַּעֲשׂוֹ.

וַיִּקָּם מֶלֶךְ חֲדָשׁ עַל מִצְרַיִם. בְּסִפְרָא דְרַב הַמְנוּנָא סְבָא
הֲכִי אֲתַמַּר, מֵאִי דְכֹתִיב וַיִּקָּם מֶלֶךְ חֲדָשׁ עַל
מִצְרַיִם, תָּא חֲזִי, כֹּל עֲמִין דְּעֵלְמָא, וְכֹל מַלְכִין דְּעֵלְמָא,
לָא אֲתַתְּקֹפוּ בְּשׁוֹלְטַנְיָהוֹן, אֲלָא בְּגִינְיָהוּ דְיִשְׂרָאֵל,
מִצְרַיִם לָא הָווּ שְׁלֵטִין עַל כֹּל עֵלְמָא, עַד דְּאָתוּ יִשְׂרָאֵל,
וְעָאֵלוּ תַמָּן בְּגִלּוּתָא, כְּדִין אֲתַתְּקֹפוּ עַל שְׂאֵר (בְּשִׁלּוּחַ ע"ט א')
עֲמִין דְּעֵלְמָא. בְּבַל לָא אֲתַתְּקֹפוּ עַל כֹּל עֲמִין דְּעֵלְמָא,
אֲלָא בְּגִין דְיִשְׂרָאֵל דְּלִהוּיִין בְּגִלּוּתָהוֹן. אֲדוּם לָא
אֲתַתְּקֹפוּ עַל כֹּל עֲמִין דְּעֵלְמָא אֲלָא בְּגִינְיָהוֹן דְיִשְׂרָאֵל,
דְּלִהוּיִין בְּגִלּוּתָהוֹן. דְּהָא עֲמִין אֵלִין בְּשִׁפְלוּתָא הָווּ בְּשְׂאֵר
עֲמִין, וּמֵאִיכִין הָווּ מְכֻלָּהוּ, וּבְגִין יִשְׂרָאֵל אֲתַתְּקֹפוּ.

מִצְרַיִם: דְּכֹתִיב, (שְׁמוֹת כ') מִבֵּית עֲבָדִים. עֲבָדִים אֲקֵרוּן
מִמֶּשׁ, דְּהָא (שְׁמוֹת י"ז ע"א) מִצְרַיִם בְּשִׁפְלוּתָא

דְּשָׂאֵר עַמִּין הוּוּ. בְּבַל: דְּכַתִּיב, (ישעיה כ"ג) הֵן אֶרֶץ כְּשָׂדִים
 זֶה הָעָם לֹא הִיָּה. אֲדוּם: דְּכַתִּיב, (עבדיה א') הִנֵּה קָטָן נִתְּתִיךָ
 בְּגוֹיִם בְּזוּי אֶתְּהָ מְאֹד.

וְכִלְהוּ לֹא נִטְלוּ תוֹקְפָא אֶלָּא בְּגִינֵיהוֹן דִּישְׂרָאֵל. דְּכַד
 יִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹתְהוֹן מִיַּד מִתְּתַקְפִּי עַל כָּל שְׂאֵר
 עַמִּין דְּעֵלְמָא. מְאִי טַעְמָא, בְּגִין דִּישְׂרָאֵל אֵינּוּן
 בְּלַחוּדֵייהוּ, לְקַבֵּל כָּל (ט"ז א') עַמִּין דְּעֵלְמָא. כַּד עָאֵלוּ
 יִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹתָא דְּמִצְרַיִם, מִיַּד הוּוּ קִימָה לְמִצְרַיִם,
 וְאִתְתַּקַּף שׁוּלְטָנוּתָא דְּלֵהוֹן לְעֵילָא עַל כָּל שְׂאֵר עַמִּין,
 דְּכַתִּיב וַיִּקָּם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם, וַיִּקָּם: קִימָה הוּוּ לֹוֹן,
 דְּאִתְתַּקַּף וַקָּם הוּוּא מְמַנָּא שׁוּלְטָנָא דְּמִצְרַיִם, וְאִתִּיְהִיב
 לֵיהּ תוֹקְפָא וְשׁוּלְטָנוּתָא, עַל כָּל מְמַנָּן דְּשְׂאֵר עַמִּין דְּהָא
 בְּקַדְמֵיתָא אֵית שׁוּלְטָנוּתָא לְהוּא מְמַנָּא דְּלְעֵילָא,
 וְלַבְתַּר לְעַמָּא דִּילֵיהּ (דף ר"ע"ב) דְּלַתְתָּא. וּבְגִין כֶּף, וַיִּקָּם
 מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם. דָּא הוּוּא מְמַנָּא דְּלֵהוֹן, חָדָשׁ הוּוּ,
 דְּעַד יוֹמָא הַדִּין לָא הוּוּ לֵיהּ שׁוּלְטָנָא עַל שְׂאֵר עַמִּין,
 וְהִשְׁתָּא אִתְקַם לְשׁוּלְטָנָה עַל כָּל שְׂאֵר עַמִּין דְּעֵלְמָא,
 וְכַדִּין אִתְקִיִּים (משלי ל') תַּחַת שְׁלֹשׁ רַגְזָה אֶרֶץ תַּחַת עֶבֶד
 כִּי יִמְלוֹךְ.

ר' חֵיִיא אָמַר, תְּלַתִּין יוֹמִין עַד לָא יִיתִי תוֹקְפָא לְעַמָּא
 בְּאַרְעָא, אוּ עַד לָא תִּיתִי תְּבִירוּ לְעַמָּא בְּאַרְעָא,

מְכַרְזֵי בְּעֶלְמָא הֵהוּא מְלָה, וְלִזְמַנֵּין דְּאַתְמָסֵר הֵהוּא מְלָה
 בְּפוּמָא דְרַבִּיֵּיא, וְלִזְמַנֵּין לְאַיְנוּן בְּנֵי נְשָׂא דְלִית בְּהוּ
 דְּעֵתָא וְלִזְמַנֵּין מָסֵר הֵהוּא מְלָה אַתְמָסֵר בְּפוּמָא דְּעוּפֵי
 וּמְכַרְזֵי בְּעֶלְמָא, וְלִית מֵאן דִּישְׁגַּח בְּהוּ. כִּד עֲמָא זַכָּאִין,
 אַתְמָסֵר הֵהוּא מְלָה לְאַיְנוּן רִישֵׁין זַכָּאִין דְּעֶלְמָא, בְּגִין
 דִּיּוֹדִיעוּ לֹון, וְיִתּוּבוּן לְמֵאֲרִיהוּן, וְכִד לָאוּ אִיְנוּן זַכָּאִין,
 הוּי כִּדְקֵאמְרֵן.

ר' אֶלְעָזָר, הָוֵה יְתִיב יוּמָא חַד אַתְרַעָא דְלוּד, וְהָוֵה יְתִיב
 עֲמִיָּה רַבִּי אַבָּא, וְרַבִּי יְהוּדָה, וְרַבִּי יוֹסִי. אָמַר רַבִּי
 יוֹסִי אֵימָא לְכוּ, מַה דְּחַמִּית יוּמָא דָּא. בְּצַפְרָא קָמִית
 בְּנֵהוּרָא, חַמִּית חַד עוּפָא, דְּהָוֵה טָאִיס זַקָּף לְעִילָא תְּלַת
 זְמַנֵּי, וּמֵאִיךְ חַד, וְהָוֵה אָמַר, עֲלָאֵי עֲלָאֵי, בִּיּוּמָא דָּא
 טָסִי (ס"א דְקִיקִיז) רְקִיעִין (לִימִינָא) תְּלַת מְמַנֵּן זַקְפִּין שְׁלִטְנִין עַל
 אַרְעָא, חַד יְתִיב דְּלָא יְתִיב, אַעְבְּרוּ לֵיהּ בְּנוּרָא דְדִלִיק,
 מְעַבְּרִין קִימִיָּה, מְעַבְּרִין שְׁלִטְנִיָּה, תְּלַת סְמִכִין שְׁלִיטִין
 עֲלָאִין, קִימִין עַל עֶלְמָא.

רְמִינָא לְהֵהוּא עוּפָא קָלָא, אֲמִינָא לֵיהּ עוּפָא עוּפָא,
 אֵימָא לִי תְּלַת דְּקִימִין מְמַנֵּן, וְחַד דְּמְעַבְּרִין
 שְׁלִטְנִיָּה, מֵאן אִיְנוּן. רָמָא לִי תְּלַת גִּירִין אֲלִין מְגַדְפָּא
 יְמִינָא, וְדִין חַד מְשִׁמָּא לָא, (ס"א וּמְגַדְפָּא שְׁמֹאלָא חֹד) וְלָא יְדַענָא
 מֵאֵי רְמִיזָא.

נָסִיב לְהוּ רַבִּי אֶלְעָזָר, נָחִית לְהוּ לְנַחֲרֹוֹי, נָפַק דְּמָא
 מְנַחֲרֹוֹי. אָמַר, וּדְאִי תִּלְתַּת שְׁלֹטְנֵי עַמְמִין קִיִּימִין
 בְּרוּמֵי בְּאַרְעָא, וְזִמְיִנִין לְמַעְבַּד גְּזֵרִין בִּישִׁין לְיִשְׂרָאֵל,
 מְסֻטְרָא דְרוּמָאִי. נָסִיב הֵהוּא גִירָא דְמַגְדָּפָא שְׁמָאֵלָא,
 אֲרַח, וְנָפַק אֶשְׁתָּא אוֹכְמָא מְנִיָּה, אָמַר שְׁלֹטְנָא דְמִצְרָאִי
 אֶעֱדִיאוּ וְזִמְיִין חַד מְלָכָא דְרוּמָאִי, לְאַעְבְּרָא בְּכָל אֲרַעָא

(ס"א דמְצָרִים), (ס"א וְזִמְיִין חַד מְלָכָא מֵאִינוּן תִּלְתַּת דְּקֶאֱמְרוּן לְמִשְׁלֹט פֶּה וְסְתִיר בְּנִינָא וּבְנֵי
 פֶּה בְּנִינָא) וּלְמִנְאָה בְּמִצְרִים רַבְרַבִּי תְרִיסִין, וְסְתִיר בְּנִין,
 וּבְנֵי סְתִירִין. רָמָא לֹון ר' אֶלְעָזָר לְאַרְעָא, נִפְלוּ אֵלִין
 תִּלְתַּת עַל חַד דְּמְסֻטְרָא שְׁמָאֵלָא.

עַד דְּהוּ יִתְבִּי, אֶעְבַּר חַד יְנוּקָא, וְהוּ קֶאֱרִי (ישעיה י"ט)
 מִשָּׂא מִצְרִים הִנֵּה ה' רוֹכֵב עַל עֵב קַל וּבָא מִצְרִים.
 אֶעְבַּר תְּנִינָא חֲבֵרִיָּה, וְאָמַר, וְאַרְץ מִצְרִים תִּהְיֶה שְׁמָמָה.
 אֶעְבַּר תְּלִיתָא חֲבֵרִיָּה, וְאָמַר, וְאַבְדָּה חֲכַמַת מִצְרִים.
 חֲמוּ הֵהוּא גִירָא דְגַדְפָּא שְׁמָאֵלָא דְאַתּוּקַד, וְתִלְתַּת אַחְרָנִין
 דְּהוּ עָלִיָּה לָא אַתּוּקְדָן.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הָאִי דְעוּפָא, וְהָאִי דְדַרְדֵּקִי כְּלָא הוּא
 חַד, וְכְלָא נְבוּאָה עֲלָאָה הוּא, (ס"א כְּלָא אִיהוּ בְּרֹזָא דְחֻכְמָתָא)
 וּבְעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַחְזָאָה לָן, סְתִירֵי עֲלָאִי דְהוּא
 עֲבִיד, הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (עמוס ג') כִּי לֹא יַעֲשֶׂה ה' אֱלֹהִים
 דְּבַר כִּי אִם גָּלָה סוּדוֹ אֶל עַבְדָּיו הַנְּבִיאִים.

וְחַכְמֵי עֲדִיפֵי מִנְּבִיאֵי בְּכָל זְמַן, דְּהָא לְנְבִיאֵי לְזִמְנִין
 שְׂרַת עָלֵיהוּ רוּחַ קוּדְשָׁא, וּלְזִמְנִין לָא, וְחַכְמֵי
 לָא אֲעֵדֵי מְנַהוֹן רוּחַ קוּדְשָׁא אֲפִילוּ רִגְעָא חֲדָא, (וְעִיר)
 דִּידְעִין מַה דִּי לְעֵילָא וְתַתָּא, וְלָא בְּעוּ לְגַלְתָּא. אָמַר רַבִּי
 יוֹסִי (יְהוּדָה) כִּלְא חֲכַמְתָּא, וְחֲכַמְתָּא דְר' אֶלְעָזָר יִתִּיר
 מִכְּלָהוּ. רַבִּי אַבָּא אָמַר, אֲלִמְלָא לָא הוּוּ חַכְמֵינִין, לָא הוּוּ
 יִדְעִין בְּנֵי נְשָׂא, מַהוּ אֹרִייתָא, וּמַה פְּקוּדוֹי דְּמֵאֲרֵי
 עֲלָמָא, וְלָא אֲתַפְּרָשָׁא רוּחָא דְּבְנֵי נְשָׂא, מִרוּחָא
 דְּבַעֲרָא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כִּד אֵייתִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּינָא עַל
 עָמָא, בְּקַדְמִיתָא עֲבִיד דִּינָא, בְּתַהוּא מְמַנָּא
 דְּמֵמַנָּא עָלֵיהוּ לְעֵילָא, דְּכַתִּיב, (ישעיה כ"ד) יִפְקוּד ה' עַל
 צְבָא הַמָּרוֹם בַּמָּרוֹם וְעַל מַלְכֵי הָאָדָמָה עַל הָאָדָמָה.
 בְּמֵאֵי דִינָא אֲתַדְּן הַהוּא מְמַנָּא דְּלְעֵילָא. אֲעֵבְרוּ לִיה
 בְּתַהוּא נְהַר דִּינּוֹר דִּינְגִיד וְנַפִּיק, וּכְדִין אֲעֵדִיו
 הַהוּא שׁוּלְטָנוּתָא דִּילֵיהּ, וּמִיד מְכַרְיֵי עֲלֵיהּ בְּרַקִּיעָא,
 שׁוּלְטָנוּתָא דְּמֵמַנָּא פְּלַנְיָא אֲעֵדִיו מִנִּיהּ (דף ד' ע"א) עַד דְּמֵטִי
 הַהוּא קָלָא בְּכָל אֵינּוֹן רַקִּיעִין עַד דְּמֵטִי בְּאֵינּוֹן דְּשִׁלְטִין
 בְּהַאי עֲלָמָא, וְנַפִּיק קָלָא וְאֲכַרִּיז בְּכָל עֲלָמָא, עַד דְּמֵטִי
 לְעוֹפֵי וְלִינּוֹקֵי, וְלֵאֵינּוֹן טַפְּשִׁין דְּבְנֵי נְשָׂא דְּלָא יִדְעִין.
 וַיִּקָּם מֶלֶךְ חֲדָשׁ. רַבִּי חֵיִיא אָמַר, מֶלֶךְ חֲדָשׁ, חֲדָשׁ מִמָּשׁ

הָיָה. רַבִּי יוֹסִי אָמַר דִּהְוָה מְחַדֵּשׁ גְּזִירִין, דְּלֹא חִידֵּשׁ
 מִלְּכָא אַחֲרָא מְקַדְּמַת דְּנָא. אֲשֶׁר לֹא יַדַּע אֶת יוֹסֵף. כָּל
 הַהוּא טִיבוּ, דְּעֵבֵד יוֹסֵף בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם, דְּכִתְיִב, (בראשית
 מ"ז) וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת כָּל הַכֶּסֶף בֵּיתָה פְּרַעַתָּה. וְקַיִים לֹון בְּשָׁנַי
 כִּפְּנָא, כָּל הָאִי לָא דְּכִיר, וְעֵבִיד גְּרַמְיָה דְּלֹא יַדַּע בֵּיתָה.
 רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יְהוּדָה, הוּוּ יַתְּבִי וְלַעָאן בְּאוּרִייתָא קָמִיָּה
 דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָאִי דְּכִתְיִב וַיִּקָּם
 מִלֶּךְ חֲדָשׁ עַל מִצְרַיִם, וְתַנִּינָן, דְּאִיהוּ קָם מִגְּרַמְיָה, מַה
 דִּהְוָה שְׁפַל, קָם, וְלֹא אַתְחֲזִי לְמִלְּכָא, וּבְעוּתָרָא קָם.
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּלֹא הָכִי הוּא, כְּגוּוּנָא דְּאַחֲשׁוּרוּשׁ
 דְּלֹא אַתְחֲזִי לְמִלְּכָא, וְקָם מִגְּרַמְיָה, וְקָם בְּעוּתָרָא, וּבְעָא
 לְאוּבְדָא לְיִשְׂרָאֵל מִעֲלָמָא, אֹנָף הָכָא, הָאִי לָא אַתְחֲזִי
 לְמִלְּכָא, וְקָם מִגְּרַמְיָה, וּבְעָא לְאוּבְדָא לְיִשְׂרָאֵל מִעֲלָמָא,
 דְּכִתְיִב וַיֹּאמֶר אֶל עַמּוֹ וְגו', הָבֵה נִתְחַכְּמָה לוֹ וְגו', וְכַד
 הָוָה קָם מִלְּכָא לְעִילָא, קָם מִלְּכָא לְתַתָּא.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אָבָא וְרַבִּי יוֹסִי, הוּוּ אֲזִילִי מִטְּבָרְיָא
 לְצְפוּרִי, עַד דִּהְוּוּ אֲזִילִי, פָּגַע בְּהוּ חַד יוּדָאִי, פְּתַח
 וְאָמַר, (ישעיה י"ט) מִשָּׂא מִצְרַיִם הִנֵּה ה' רוֹכֵב עַל עֵב קַל
 וּבֹא מִצְרַיִם וְנָעוּ אֱלִילֵי מִצְרַיִם מִפְּנֵיו. תָּא חֲזִי, כָּל
 מְלָכִין דְּעֲלָמָא, וְכָל עַמִּין דְּעֲלָמָא, לָא חֲשִׁיבִי כְּלוּם קָמִי
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכִתְיִב, (דניאל ד') וְכָל דִּיִּרֵי אַרְעָא

כָּלֹא חֲשִׁיבִין וּכְמֻצְבִיָּה עֶבֶד בְּחֵיל שְׁמַיָּא. וְהִכָּא
 בְּמֻצְרִים, אִף עַל גַּב דְּכָל אֵינוֹן גְּבוּרָאן, וְדִרְעָא מְרֻמָּא
 גְּלִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמֻצְרִים, מַה פְּתִיב הִנֵּה ה' רוֹכֵב
 עַל עֵב קַל וּבָא מְצָרִים. מַאי שְׁנָא, בְּכָל עֲמִין דְּעֵלְמָא,
 דְּלֹא הוּהּ הָכִי, דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גְּזֹר גְּזֹרָה
 וְאֶתְעֵבִד, וְהִכָּא אִיהוּ אַתָּא, דְּכֹתִיב וּבָא מְצָרִים. וְכֹתִיב,
 (שמות י"ב) וְעִבְרְתִי בְּאֶרֶץ מְצָרִים וְגו' אֲנִי ה'.

אַלְא, בְּגִין דְּמִלְכָּא הוּהּ אֲתִי, לְאַפְקָא לְמִטְרוֹנִיתָא
 דְּהַוּוֹת תַּמָּן. וּבְגִין יְקָרָא דְּמִטְרוֹנִיתָא הוּהּ אֲתִי.
 וְעַל דָּא הוּהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי בִיקְרָהּ, וְאֲתִי לְגַבְהָ
 לְאַקְמָא לָהּ, וְלִמְיָהֵב לָהּ יְדָא, וְלְזַקְפָּא לָהּ, כְּמַה דְּזֻמִּין
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעְבַּד בְּסוּף גְּלוּתָא דְּאָדוּם.

אֲמַר רַבִּי יִיסָא, אִי הָכִי, דְּבְגִין דְּמִטְרוֹנִיתָא הוּהּ, הָא
 בְּגְלוּתָא דְּבַבְל, מִטְרוֹנִיתָא תַּמָּן הוּת, אֲמַאי לָא
 הוּהּ כֶּף. אֲמַר לִיָּהּ, הָא תְּנִינָן, דְּחֻטְאָה גְּרַם, דְּנִטְלוּ נְשִׁים
 נְכָרִיות, וְאֶעֱלוּ בְּרִית קִימָא קְדִישָׁא בְּרִשׁוּתָא אַחְרָא.
 וּבְגִין כֶּף אֶתְאַבִּידוּ מִנְהוֹן נְסִין, וְאַתְוּוֹן, דְּאַתְחֲזִי לְמַעְבַּד
 לָהּ, מַה דְּלֹא הוּהּ הָכִי בְּגְלוּתָא דְּמְצָרִים, דְּכֻלְהוּ הוּוּ
 שְׁבִטֵי יָהּ, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (ד' א') עָאלוּ, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נְפָקוּ.

בְּגְלוּתָא דְּאָדוּם, בְּעֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַתִּיקְרָא
 בְּעֵלְמָא, וְלִמְיָתִי אִיהוּ לְאַקְמָא לְמִטְרוֹנִיתָא,

וּלְנִעְרָא לָהּ מֵעֶפְרָא. וְוִי לְמֵאן דִּיעֲרַע תַּמָּן קָמִיָּה,
 בְּשַׁעֲתָא דִּיִּמָּא (ישעיה נ"ב) הַתְּנַעֲרִי מֵעֶפְרָא קוּמִי שְׁבִי
 יְרוּשָׁלַיִם הַתְּפַתְחִי מוֹסְרֵי צוֹאֲרֵךְ. מֵאן הוּא מַלְכָּא וְעֵמָּא
 דִּיִּיקוּם קָמִיָּה.

(ישעיה י"ט) וְנָעוּ אֱלִילֵי מִצְרַיִם מִפְּנֵיו, אֱלִילֵי מִצְרַיִם, לָאו
 עַל אַבְנִין וְאָעִין אַתְּמַר, אֲלֵא עַל כָּל אֵינּוֹן דְּרָגִין
 מִמֶּנּוּ עֲלֵאִין, וְעַל אֵינּוֹן פּוֹלְחָנִין תַּתְּאִין דְּלַהוֹן. וּבְכָל
 אַתְרֵי דְגָלוּ יִשְׂרָאֵל, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי עֲלֵיָּהּ,
 וְאֵתְקַבִּיל מֵאֵינּוֹן עַמִּין.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, (ישעיה נ"ב) כֹּה אָמַר ה' מִצְרַיִם יִרְדַּע עַמִּי
 בְּרֵאשׁוֹנָה לְגוֹר שָׁם וְאֲשׁוּר בְּאַפְסֵי עֲשָׁקוֹ תוֹרְעֵמָּא
 דְּאַתְרַעֵם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל אֲשׁוּר, וְאָמַר, חָמוּ מַה
 עֶבֶד לִי אֲשׁוּר, דִּהָא מִצְרַיִם דִּיאָנָא עֲבָדִית בְּהוּ כָּל אֵינּוֹן
 דִּינִין, וְעַמִּי (אֵינּוֹן) נַחְתּוּ תַמָּן, לְדִיִּירָא בֵּינֵיהוֹן, וְקַבְּלוּם
 מִצְרַאֵי בֵּינֵיהוֹן, וַיַּהֲבוּן לֹון שְׁפַר אַרְעָא אֶרֶץ גּוֹשָׁן, וְאַף
 עַל גֵּב דְּאָעִיקוּ לֹון בְּגָלוּתָא, לָא אַעְדוּ אַרְעָא מִנְהוֹן,
 דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת ט') רַק בְּאֶרֶץ גּוֹשָׁן אֲשֶׁר שָׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וְגו'. וּמֵיִטְבַּ אַרְעָא דְּמִצְרַיִם הָוָה, דְּכְתִיב, (בראשית מ"ו)
 בְּמֵיִטְבַּ הָאֶרֶץ בְּאֶרֶץ רַעַמְסֵס. וְתוּ, דְּלֵא אַעְדוּ מִדְּלַהוֹן
 כְּלוּם, דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת ט') וּמִמְקַנָּה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. וְעַם כָּל
 דָּא אַתְדִּינוּ בְּכַמָּה דִּינִין.

אֲבָל אֲשׁוּר בְּאִפְסֵי עֶשְׂקוֹ, אֲטִיל ^(דף י' ע"ב) לֹון בְּאַרְעָא
 דְּסִיפֵי עֶלְמָא, וְנִטְל לֹון אַרְעָא דְּלֵהוֹן. וּמָה
 מְצָרָאִי, דְּעֶבְדֵי כָּל הָנִי טָבָאן לְיִשְׂרָאֵל, אֲתַדְּנֹו בְּכָל
 אֵינֹון דִּינִין. אֲשׁוּר וְאַדּוּם וְשָׂאֵר עַמִּין, דְּמַעֲיָקִין לֹון,
 וְקִטְלִין לֹון, וְנִטְלִין לֹון מְמוֹנִיָּהוֹן, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי לְיִקְרָא שְׁמִיָּה עָלְיָהוּ, דְּכַתִּיב,
^(יחזקאל ל"ח) וְהִתְגַּדַּלְתִּי וְהִתְקַדְּשֵׁתִי וְנוֹדַעְתִּי. הָתָם בְּמִצְרַיִם
 בְּמִלְכָּא חַד, וְהִכָּא בְּכָל מַלְכִין דְּעֶלְמָא.

רַבִּי שְׁמַעוֹן זְקַף יְדוּי וּבְכָה, וְאָמַר, וּוִי מֵאן דִּיזְדַּמֵּן
 בְּהֵהוּא זְמַנָּא, וְזַכָּאָה חוּלְקִיָּה מֵאן דִּיזְדַּמֵּן וְיִשְׁתַּכַּח
 בְּהֵהוּא זְמַנָּא, וּוִי מֵאן דִּיזְדַּמֵּן בְּהֵהוּא זְמַנָּא, בְּגִין דְּכַד
 יִיתִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְפַקְדָּא לְאַיִלְתָּא, יִסְתַּכַּל מֵאן
 אֵינֹון דְּקִיִּימִין בְּהַדָּה, בְּכָל אֵינֹון דְּמִשְׁתַּכַּחֵי עִמָּה, בְּכָל
 עוֹבְדוּי דְּכָל חַד וְחַד, וְלֹא יִשְׁתַּכַּח זַכָּאִי. דְּכַתִּיב, ^(ישעיה ס"ג)
 וְאַבִּיט וְאִין עוֹזֵר. וְכַמָּה עַקְתִּין עַל עַקְתִּין לְיִשְׂרָאֵל.

זַכָּאָה מֵאן דִּיזְדַּמֵּן וְיִשְׁתַּכַּח בְּהֵהוּא זְמַנָּא, בְּגִין דְּהֵהוּא
 דִּיתְקִיִּים בְּהֵהוּא זְמַנָּא בְּמַהִימְנוּתָא, יִזְכָּה לְהֵהוּא
 נְהִירוֹ דְּחַדְוָה דְּמִלְכָּא. וְעַל הֵהוּא זְמַנָּא כְּתִיב, ^(זכריה י"ג)
 וְצַרְפָּתִים כְּצִרוּף אֶת הַכֶּסֶף וּבַחֲנָתִים כְּבַחוּן אֶת הַזָּהָב
 וְגו'.

לְבַתֵּר דְּאֵינֹון עַקְתִּין מִתְעָרִי עַל יִשְׂרָאֵל, וְכָל עַמִּין

וּמִלְכִּיהוֹן יִתְיַעֲטוּן כַּחֲדָא עַלְיֵיהוּ, וּמִתְעָרִי כַּמָּה גְזִירִין
 בִּישׁוּן, כְּלֵהוּ סִלְקֵי בְּעֵיטָא חֲדָא עַלְיֵיהוּ, וַיִּיתוּן עֲקָתָא
 עַל עֲקָתָא, בְּתַרִּיתָא מְשַׁכְּחֵן קַמִּיִּתָא. כְּדִין יִתְחַזִּי חַד
 עֲמוּדָא דְאַשָּׁא, קָאִים מֵעֵלָא לְתַתָּא, אַרְבַּעִין יוֹמִין, וְכָל
 עֲמִין דְּעֲלָמָא חָמָאן לֵיהּ.

בַּהֲהוּא זְמַנָּא, יִתְעַר מִלְכָּא מְשִׁיחָא, לְנַפְקָא מִגּוּ גְנָתָא
 דְּעַדּוֹן, מִהֲהוּא אֲתֵר (בלק ק"ד ע"ב) דְּאֵתְקָרִי קַ"ן
 צְפוּ"ר, וַיִּתְעַר בְּאַרְעָא (ויקרא ר"ב ב') דְּגִלְלִיל, וְהֵהוּא יוֹמָא
 דִּיפּוּק לְתַמָּן, יִתְרַגְזוּ כָּל עֲלָמָא, וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא מִתְחַבְּאִין
 גּוּ מְעֵרְתֵי וְטַנְרִי, דְּלֵא יַחֲשְׁבוּן לְאַשְׁתּוּזְבָּא. וְעַל הַהוּא
 זְמַנָּא כְּתִיב, (ישעיה ב') וּבָאוּ בְּמַעֲרוֹת צוּרִים וּבְמַחֲלוֹת עֲפָר
 מִפְּנֵי פַחַד ה' וּמִהֲדַר גְּאוּנוּ בְּקוּמוּ לְעַרוּץ הָאָרֶץ.

מִפְּנֵי פַחַד ה', דָּא הֵהוּא רְגִיזוּ דְּכָל עֲלָמָא. וּמִהֲדַר גְּאוּנוּ
 דָּא מְשִׁיחָא. בְּקוּמוּ לְעַרוּץ הָאָרֶץ, כַּד יְקוּם וַיִּתְגַּלִּי
 בְּאַרְעָא (וירא קי"ט ע"א, רכ"א) דְּגִלְלִיל, בְּגִין דְּאִיהוּ הוּא אֲתֵר
 קְדָמָא דְּאִתְחַרְבָּא בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, וּבְגִין כְּךָ, יִתְגַּלִּי
 תַּמָּן קְדָמָא לְכָל אֲתֵר, וּמִתַּמָּן יִתְעַר קְרַבִּין לְכָל עֲלָמָא.
 לְבַתֵּר אַרְבַּעִין יוֹמִין, דְּעֲמוּדָא יְקוּם מֵאַרְעָא לְשִׁמְיָא,
 לְעֵינֵיהוֹן דְּכָל עֲלָמָא, וּמְשִׁיחָא יִתְגַּלִּי, יְקוּם מִסְטֵר
 מְזֻרְחָא, חַד (ויקרא ר"ב ע"ב, בראשית קי"ט א') כּוֹכְבָא מְלַהֲטָא בְּכָל
 גְּוּוּנִין, וְשִׁבְעָה כּוֹכְבֵין אַחַרְנִין דְּסַחְרָן לְהֵהוּא כּוֹכְבָא,

וַיִּגִּיחוּן בֵּיהּ קָרְבָּא בְּכָל סֹטְרִין, תְּלַת זְמַנִּין בְּיוֹמָא, עַד
שְׁבַעֲעִין יוֹמִין, וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא חָמְאָן.

וְהָהוּא כּוֹכְבָא, יִגִּיחַ בְּהוּ קָרְבָּא, בְּטִיסִין דְּנוֹרָא, מְלַהֲטִין
מִנְצֻצִין לְכָל יַעֲבֵר, וּבִטְשׁ בְּהוּ, עַד דְּבַלַע לֹון,

בְּכָל רַמְשָׂא וְרַמְשָׂא, וּבְיוֹמָא אֲפִיק לֹון. וַיִּגִּיחוּן קָרְבָּא
לְעֵינֵיהוֹן דְּכָל עֲלָמָא, וְכֵן בְּכָל יוֹמָא, עַד שְׁבַעֲעִין יוֹמִין.

לְבַתֵּר שְׁבַעֲעִין יוֹמִין, יִתְגַּנֵּז הָהוּא כּוֹכְבָא, וַיִּתְגַּנֵּז מְשִׁיחַ,
עַד תְּרִיסַר יַרְחִין, וַיִּתְהַדֵּר הָהוּא עֲמוּדָא דְּאֲשָׁא

כְּמַלְקָדְמִין, וּבֵיהּ יִתְגַּנֵּז מְשִׁיחַ, וְהָהוּא עֲמוּדָא לָא יִתְחַזֵּי.

לְבַתֵּר תְּרִיסַר יַרְחִין, יִסְלָקוּן לֵיהּ לְמְשִׁיחַ, בְּהָהוּא

עֲמוּדָא, לְגוּ רְקִיעָא, וְתַמָּן יִקְבַּל תּוֹקְפָא וְעֵטְרָא

דְּמַלְכוּתָא. וְכַד נְחִית, יִתְחַזֵּי הָהוּא עֲמוּדָא דְּאֲשָׁא

כְּמַלְקָדְמִין, לְעֵינֵיהוֹן דְּכָל עֲלָמָא, וַיִּתְגַּלֵּי לְבַתֵּר מְשִׁיחַ,

וַיִּתְכַּנְּשׁוּן לְגַבֵּיהּ עַמִּין סְגִיאִין, וַיִּתְעַר קָרְבִּין בְּכָל עֲלָמָא.

וּבְהָהוּא זְמַנָּא יִתְעַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גְבוּרְתִיהּ לְכָל

עַמִּין דְּעֲלָמָא, וּמַלְכָּא מְשִׁיחָא יִתִּידַע בְּכָל עֲלָמָא, וְכָל

מַלְכִין דְּעֲלָמָא יִתְעַרוּן לְאַתְחַבְּרָא לְאַגְחָא קָרְבָּא בֵּיהּ.

וְכַמָּה (עַמִּין) מְפָרִיצִי יְהוּדָאִין יִתְהַפְּכוּ לְאַתְהַדָּרָא

לְגַבֵּייהוּ, וַיִּיתוּן עֲמַהוֹן, לְאַגְחָא קָרְבָּא עַל

מַלְכָּא מְשִׁיחָא. כִּדִּין יִתְחַשֵּׁךְ כָּל עֲלָמָא חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה

יוֹמִין, וְסְגִיאִין מֵעַמָּא דִּישְׂרָאֵל יְהוֹן מִתִּין בְּהָהוּא

חֲשׂוּכָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה ט') כִּי הִנֵּה הַחֹשֶׁךְ יִכְסֶה אֶרֶץ
וְעַרְפֵּל לְאוּמִים.

פֶּתַח וְאָמַר (דברים כ"ב) כִּי (ד' ט"ו ע"א) יִקְרָא קוֹן צְפוּר לְפָנֶיךָ
בְּדֶרֶךְ בְּכָל עֵץ אֹרְחָא אֶרֶץ אֶרֶץ אֶרֶץ אֶרֶץ אֶרֶץ אֶרֶץ אֶרֶץ
וְהָאֵם רוּבְצַת וְגו', שִׁלַּח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְגו', הָאֵי קָרָא
אוֹקִימְנָא לֵיהּ, וְאִיהוּ חַד מִפְּקוּדֵי אוֹרִייתָא גְּנִיזוּן, וְאִנּוּ
אֵית לֶן בֵּיה רְזִי דְאוֹרִייתָא גְּנִיזוּן, שְׁבִילִין וְאֶרְחִין יְדִיעֵן
לְחַבְרֵיָא, בְּאִינוּן תְּלָתִין וְתַרְיַן שְׁבִילִין דְאוֹרִייתָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהּ, אֶלְעָזָר, בְּזִמְנָא
דִּיתְעַר מִלְכָּא מְשִׁיחָא, כִּמְה אֶתִּין וְנִסִּין אֶחְרָנִין
יִתְעַרוּן בְּעֵלְמָא. תָּא חֲזִי, בְּגִנְתָּא דְעֵדֶן דְלִתְתָּא, אֵית
אַתְרַּח חַד גְּנִיזוּ וְטָמִיר דְלֵא אֶתִּידַע, וְאִיהוּ מְרַקְמָא בְּכַמְה
גְּוֹוִנִין, וּבֵיה גְּנִיזוּן אֶלְפָּה הֵיכְלִין דְכְּסוּפִין. וְלִית מֵאן
דְעֵייל בְּהוּ, בַּר מְשִׁיחָא, דְאִיהוּ קָאִים תְּדִיר בְּגִנְתָּא דְעֵדֶן.
וְכָל גְּנְתָא מִסְחָרָא בְּרִתִּיכִין סְגִיִּין דְצְדִיקָא, וּמְשִׁיחָא
קָאִים עֲלֵייהוּ, וְעַל כִּמְה חִילִין וּמְשִׁירִין דְנִשְׁמָתִין
דְצְדִיקָא תַּמּוֹן, וּבְרָאשֵׁי יְרַחִי, וּבְזִמְנֵי, וּבְשַׁבְתֵּי, מְשִׁיחָא
עָאֵל בְּהָהוּא אֶתֶר לְאַשְׁתַּעֲשַׁעָא בְּכָל אִינוּן הֵיכְלִין.

לְגוּ לְגוּ מְכָל אִינוּן הֵיכְלִין, אֵית אֶתֶר אֶתֶר אֶתֶר אֶתֶר אֶתֶר וְגִנְזוּ
דְלֵא אֶתִּידַע כְּלָל, וְאֶקְרִי עֵדֶן. וְלִית מֵאן דְיִכְיֵל
לְמַנְדַּע בֵּיהּ. וּמְשִׁיחָא אֶגְנִיזוּ (ס"א יתגלי) לְבַר, סְחָרְנֵיהּ דְהָהוּא

אֶתֶר, עַד דְּאֶתְגַּלִּי לִיָּה חַד אֶתֶר. דְּאֶקְרִי קִין צְפוֹר, וְאִיָּהוּ
אֶתֶר דְּכָרִיז עָלֶיָּה הֵהוּא צְפוֹר. דְּאֶתְעַר בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן בְּכָל
יוֹמָא.

וּבַהֵהוּא אֶתֶר, מְרַקְמֵן דְּיוֹקֵנִין דְּכָל שְׂאֵר עַמִּין,
דְּאֶתְכַנְשׁוּ עָלֵיָּהוּ דְּיִשְׂרָאֵל לְאַבְאָשָׁא לִוְן.
עָאל בְּהֵהוּא אֶתֶר, זְקִיף עֵינֹוֹי, וְחֹזִי אֲבָהֶן, דְּעָאֲלִין
בְּחַרְבֵּן בֵּית אֱלֹהָא, עַד דְּחָמִי לְרַחֵל (שְׁמוֹת י"ב ע"א) דְּדַמְעָהָא
בְּאַנְפָּהָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא מִנְחָם לָהּ, וְלֹא צְבִיֵּאת
לְקַבְּלָא תַנְחוּמִין, כְּמָה דְּאֶתְ אִמֵּר, (יִרְמִיָּה ל"א) מֵאֲנָה לְהַנְחָם
עַל בְּנֵיהּ. כְּדִין. מְשִׁיחַ אָרִים קָלִיָּה וּבְכִי, וְאוּדְעוּזַע כָּל
גִּנְתָּא דְּעֵדֶן, וְכָל אֵינֹוֹן צְדִיקָיָא דְּתַמָּן גָּעוּ וּבְכוּ עַמִּיָּה.
גָּעִי וּבְכִי זְמַנָּא תַנְיִנָּא, וְאוּדְעוּזַע הֵהוּא רְקִיעַ דְּעַל גַּבֵּי
גִּנְתָּא, אֶלְפָּה וְחֵמֶשׁ מֵאָה רַבּוּא מְשֻׁרְיִין עֲלָאִין, עַד
דְּמַטִּי לְגוּ כְּרִסְיָא עֲלָאָה. כְּדִין, קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא רְמִיז
לְהֵהוּא צְפָרָא, וְעָאל לְהֵהוּא קִין דִּילָהּ, וְיִתְבָּא לְגַבֵּי
מְשִׁיחַ, וְקָרִי מַה דְּקָרִי, וְאֶתְעַר מַה דְּאֶתְעַר.

עַד דְּמַגּוּ כְּרִסְיָא קְדִישָׁא, אֶתְקָרִי תְּלִת זְמַנִּין הֵהוּא קִין
צְפוֹר, וּמְשִׁיחַ, וְכָלֹא סִלְקִין לְעֵילָא, וְאוּמִי לִוְן
קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, לְאַעְבְּרָא מְלָכוּ חֵיִבָּא מִן עֲלָמָא, עַל
יְדָא דְּמְשִׁיחַ, וּלְנַקְמָא נַקְמִין דְּיִשְׂרָאֵל. וְכָל אֵינֹוֹן טְבוּוֹן,
דְּזַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא לְמַעְבַּד לְעַמִּיָּה. וְתַב הֵהוּא קִין

צָפוֹר וּמְשִׁיחַ לְדוֹכָתִיָּהּ. וְתָב מְשִׁיחַ וְאַתְגְּנִיז גּוֹ הֵהוּא אֶתָּר
כַּמְלָקָה דְּמִין.

וּבְזִמְנָא דִּיתְעַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַתְקָנָא עֲלִמִין,
וְאַתְנַהֲרוּ אֲתוּוֹן דְּשְׁמִיָּהּ בְּשְׁלִימוֹ, יו"ד בְּה"א,
(לְאַתְקָנָא) וָא"ו בְּה"א, לְמַהוּי כְּלָא בְּשְׁלִימוֹ חַד. כְּדִין
יְתַעַר חַד כְּכָבָא דְחִילָא, בְּאַמְצַע רְקִיעָא, כְּגוֹן אַרְגוּוֹנָא,
לְהִיט וְנִצִּיץ בִּימְמָא לְעֵינֵיהוֹן דְּכָל עֲלָמָא.

וּיְקוּם חַד שְׁלֵהוּבָא דְאַשָׁא מְסִטְרָא דְצָפוֹן, גּוֹ רְקִיעָא,
וּיְקוּם דָּא לְקַבֵּל דָּא אַרְבַּעִין (קע"ב ב') יוֹמִין
וְיִתְבַּהֲלוֹן כָּל בְּנֵי עֲלָמָא. לְסוּף אַרְבַּעִין יוֹמִין, יַגְחוֹן
קָרְבָּא, כְּכָבָא וְשְׁלֵהוּבָא, לְעֵינֵיהוֹן דְּכָלָא, וְיִתְפַּשֵּׁט הֵהוּא
שְׁלֵהוּבָא בִּיקִידוֹ דְאַשָׁא, מְסִטְרָא דְצָפוֹן, גּוֹ רְקִיעָא,
וְיַחֲשׁוּב לְמַבְלַע הֵהוּא כְּכָבָא, וְכִמְהָ שְׁלִיטִין וּמְלַכִּין
וְאוּמִיָּא וְעַמְמִיָּא, יִתְבַּהֲלוֹן מֵהָאִי.

כְּדִין יִסְתַּלַּק הֵהוּא כְּכָבָא לְסִטְרֵי דְרוּם, וְיִשְׁלוּט עַל הֵהוּא
שְׁלֵהוּבָא, וְהֵהוּא שְׁלֵהוּבָא יִתְבַּלַּע זְעִיר זְעִיר
בְּרְקִיעָא, מְקָמֵי הֵהוּא כְּכָבָא, עַד דְּלֹא יִתְחַזִּי כְּלָל. כְּדִין,
הֵהוּא כְּכָבָא יַעֲבִיד אֲוֶרְחִין בְּרְקִיעָא, בְּתַרִּיסַר תְּחֻמִּין,
וְקִיִּימִין אֵינּוֹן נְהוּרִין בְּרְקִיעָא תַרִּיסַר יוֹמִין.

לְבַתַּר תַרִּיסַר יוֹמִין יִזְדַּעְזַעוּן כָּל בְּנֵי עֲלָמָא, וְיִתְחַשְׁף
שְׁמֵשָׁא בְּפִלְגוֹת יוֹמָא, כְּמָה דְאַתְחַשְׁף יוֹמָא

דַּאתְחַרְבַּ בֵּי מִקְדָּשָׁא, עַד דְּלֹא יִתְחַזֵּן שְׁמִיָּא וְאַרְעָא.
וַיִּתְעַר חֵד קָלָא בְּרַעַם וְזִיקִין, וְאַתְחַלְחֵלָא אַרְעָא מִהֵוּא
קָלָא, וְכַמָּה חֵילִין וּמִשִּׁירֵיין יְמוּתוֹן מִנֵּיהּ.

וְהֵוּא יוֹמָא, יִתְעַר בְּקִרְתָּא דְּרוּמֵי רַבְתָּא, חֵד שְׁלֵהוּבָא
דְּאַשָׁא, בְּהֵוּא קָלָא דִּיתְעַר בְּכָל (דף פ"ד ע"ב) עֲלֵמָא.
וַיּוֹקִיד כַּמָּה מְגַדְלִין, וְכַמָּה הֵיכְלִין, וְכַמָּה מְגַדְלִין יִפְלוֹן,
וְכַמָּה פְּרִדְשֵׁי וְרַבְרְבֵי יִפְלוֹן בְּהֵוּא יוֹמָא וְכִלְהוּ,
יִתְכַנְשׁוּן עֲלָה לְבִישׁ. וְכָל בְּנֵי עֲלֵמָא לֹא יִכְלִין (ס"א יחשבון)
לְאַשְׁתּוּבָא.

מִהֵוּא יוֹמָא, עַד תְּרִיסַר יְרַחִין, יִתְיַעֲטוּן כָּל מְלַכֵּיא,
וַיִּגְזְרוּן כַּמָּה גְזוּרוֹת, וְכַמָּה שְׁמֵדוֹת עַל יִשְׂרָאֵל,
וַיִּצְלַחוּן בֵּיתָא (נ"א בְּהוֹן), כַּמָּה דְּאַתְמַר זַכָּאָה אִיהוּ מֵאן
דִּיעַרְע תַּמָּן, וְזַכָּאָה אִיהוּ מֵאן דְּלֹא יַעַרְע תַּמָּן וְכָל עֲלֵמָא
יְהֵא בְּעַרְבוּבֵיא סְגִיא.

לְסוּף תְּרִיסַר יְרַחֵי, יְקוּם שִׁבְט מִיִּשְׂרָאֵל, דָּא מְלַכָּא
מְשִׁיחָא, דִּיתְעַר גּוּ גִנְתָּא דִּיעֲדוּן. וְכָל אֵינוֹן
צְדִיקֵיא יַעֲטְרוּן לֵיהּ תַּמָּן, וַיַּחְגְּרוּן לֵיהּ מֵאֲנֵי זַיִינָא,
בְּאַתּוּון רְשִׁימָן דְּמֵאֲנֵי דְּשִׁמָּא קְדִישָׁא.

וְקָלָא יִתְפּוּצֵץ בְּעַנְפֵי אֵילָנִין דְּגִנְתָּא, קְרִי בְּחֵיל, וְאַמֵּר,
אַתְעַרוּ קְדִישֵי עֲלִיוֹנִין, קוּמוּ מְקַמֵי מְשִׁיחָא, הָא
עַדנָא לְאַתְחַבְרָא אִיתָא בְּבַעֲלָה, וּבַעֲלָה בְּעֵי לְנַקְמָא

לָהּ נִוְקָמִין דְּעֵלְמָא, וְלֵאקְמָא לָהּ, וְלֵאנְעָרָה לָהּ מְעַפְרָא.
כִּדְיִן יְקוּמוּן כְּלָהּ, וְיַחְגְרוּן לִיָּה כְּמִלְקַדְמִין מְאֵי זַיִינִיָּה,
אַבְרָהָם מִימֵינִיָּה, יִצְחָק מִשְׁמָא לִיָּה, יַעֲקֹב קַמִּיָּה,
מֹשֶׁה רַעֲיָא מְהֵימְנָא, עַל כָּל אֱלִין צְדִיקָא, אֲזִיל וְרַקִּיד
גּוּ גִנְתָּא דְעֵדָן.

כִּיּוֹן דְּאֵתְקֹן מְשִׁיחַ, עַל יְדָא דְצְדִיקָא בְּגִנְתָּא דְעֵדָן.
יַעוּל בְּהֵוּא דְוֹכְתָא דְאַקְרִי ק"ן צְפו"ר כְּמִלְקַדְמִין,
וְחָמִי תַמָּן תְּהוּא דְיֻוְקְנָא דְחַרְבַּן בֵּית מִקְדָּשָׁא, וְכְלָהּ
צְדִיקָא דְאֵתְקָטְלוּ בֵּיהּ. כִּדְיִן נְטִיל מִתַּמָּן (ס"א עֶשֶׂר)
לְבוּשִׁין, וְאֵינּוֹן (נ"א וְאַקְרוּן) עֶשֶׂר לְבוּשֵׁי קִנְאָה.
וְיַתְגְּנִיז תַּמָּן אַרְבַּעִין יוּמִין, דְּלֵא אֲתַגְּלִיא כְּלָל.

לְסוּף אַרְבַּעִין יוּמִין, קָלָא חַד יַתְעַר, וְיַתְקַרִי מְגוּ
כּוּרְסֵיָּא עֲלָאָה, תְּהוּא ק"ן צְפו"ר בְּמִלְכָּא
מְשִׁיחָא דְאֲתַגְּנִיז בֵּיהּ. וְכִדְיִן סְלִקִין לִיָּה לְעֵילָא, וְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא חָמִי לִיָּה לְמִלְכָּא מְשִׁיחָא, מִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשָׁא
נִוְקָמָא, וְחָגִיר מְאֵי זַיִינִי נְטִיל לִיָּה, וְנִשְׁיֵק לִיָּה עַל
רִישִׁיָּה.

כִּדְיִן, מְזַדְעוּזְעֵן ג' מָאָה וְתַשְׁעִין רְקִיעִין, וְאַרְמִיז קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְחַד רְקִיעָא מְאֵינּוֹן דְּהוּא גְּנִיז מְשִׁשֶׁת
יְמֵי בְּרֵאשִׁית, וְאַפִּיק מִחַד הֵיכְלָא דְבֵתְהוּא רְקִיעָא (תְּרוּמָה
קל"ב א') חַד כְּתָרָא גְּלִיפָא, מְחַקְקָא בְּשִׁמְהֵן קְדִישִׁין. בְּהֵוּא

עֲטָרָא אֶתְעֵטֵר קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כַּד עָבְרוּ יִשְׂרָאֵל יֵת
יַמָּא, לְמִיטַל נּוֹקְמִין מִכָּל רְתִיכֵי פֶרְעָה וּפְרָשׁוּי, וְאֶעֱטֵר
לֵיהּ לְמַלְכָּא מְשִׁיחָא.

כִּיּוֹן דְּאֶתְעֵטֵר וְאֶתְתַּקֵּן בְּכָל הַנִּי תְקוּנִין, נָטִיל לֵיהּ
קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְנָשִׁיק לֵיהּ כְּמַלְקֵדְמִין. מֵאֵן
חָמֵי, רְתִיכִין קְדִישִׁין, וּמְשַׁרְיִין עֲלָאִין, דְּסַחְרִין לֵיהּ,
וְיַהֲבִין לֵיהּ מִתְנֵן וּנְבֻזְבֻזֵן סְגִיאִין, וְיִתְעֵטֵר מִכְּלָהּ.
עֲאֵל תַּמָּן בְּחַד הֵיכְלָא, וְחָמֵי כָּל אֵינּוֹן מִלְּאֲכֵי עֲלָאֵי,
דְּאֶקְרוּן אַבְלֵי צִיּוֹן, אֵינּוֹן דְּבָכוּ עַל חֲרַבֵּן בֵּי
מִקְדֶּשָׁא, וּבְכָאן תְּדִיר, וְאֵינּוֹן יַהֲבִין לֵיהּ חַד פּוֹרְפִירָא
סוּמָקָא, לְמַעַבְד נּוֹקְמִין. כִּדִּין, קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא גְּנִיז
לֵיהּ בְּהַהוּא קֵן צְפוּר, וְאֶתְכַּפֵּי תַמָּן תְּלַתִּין יוּמִין.

לְבַתֵּר תְּלַתִּין יוּמִין, בְּהַהוּא קֵן צְפוּר, יַחוּת מְעֵטֵר בְּכָל
אֵינּוֹן תְּקוּנִין מֵעִילָא וּמִתַּתָּא, כַּמָּה מְשַׁרְיִין
קְדִישִׁין סַחְרָנִיהּ, וְיַחֲמוּן כָּל עֲלָמָא, חַד נְהִירוּ, תְּלֵי
מְרַקִיעָא לְאַרְעָא, וְיִקּוּם שְׁבַעָה יוּמִין, וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא
יִתְמָהוּן וְיִתְבַּהֲלוּן, וְלֹא יִנְדַּעוּן כְּלָל, בַּר אֵינּוֹן חֲפִימִין,
דִּידַעִין בְּרִזִין אֵלִין, וְכַפְּאָה חוּלְקִיהוֹן.

וְכָל אֵינּוֹן שְׁבַעָה יוּמִין יִתְעַתֵּד (ס"א יתעטר) בְּאַרְעָא, בְּהַהוּא
קֵן צְפוּר. בְּאֵן אַתֵּר. בְּדַרְךָ, דְּאֵ קְבוּרַת רַחֵל,
דְּאִיהִי קְיַימָא בְּפַרְשַׁת אוֹרְחִין. וְיִבְשֵׁר לָהּ, וְיִנְחַם לָהּ,

וּכְדִין תִּקְבַּל תְּנַחֲוּמִין, וְתָקוּם וְתַנְשִׁיךְ לִיה. לְבַתֵּר יִקוּם הַהוּא נְהִירוֹ מֵהַהוּא אֶתֶר, וְשָׂרִי בִּירְחוֹ קָרְתָא דְאֵילָנִי. בְּכָל עֵץ דָּא יְרִיחוֹ. אוּ עַל הָאָרֶץ, דָּא יְרוּשָׁלַיִם. וְיֵהָא גָּבִיז בְּהַהוּא נְהִירוֹ דְקָן צְפוּרָה תְרִיסַר יְרַחֵי.

בְּתֵר תְרִיסַר יְרַחֵי, יִזְדַּקֵּף הַהוּא נְהִירוֹ בֵּין שְׁמֵיָא וְאַרְעָא, וְיִשְׂרִי (שְׁמוֹת ד' ע"ב) בְּאַרְעָא דְגָלִיל, דְתַמָּן הוּהוּ שִׁירוֹתָא דְגָלוּתָא דִישְׂרָאֵל. וְתַמָּן יִתְגַּלִּי מֵהַהוּא נְהִירוֹ דְקָן צְפוּרָה, וְתַב לְאַתְרֵיהּ. וְהַהוּא יוֹמָא יִזְדַּעֲזַע כָּל אֲרַעָא כְּמַלְקָדְמִין, מִסִּיפֵי שְׁמֵיָא עַד (דף ט' ע"א) סִיפֵי שְׁמֵיָא, וּכְדִין יַחֲזוּן (יְנַדְעוּן) כָּל עֲלָמָא, דְהָא אִתְגַּלִּי מִלְכָּא מְשִׁיחָא, בְּאַרְעָא דְגָלִיל.

וְיִתְכַנְשׁוּן לִיה כָּל אֵינּוֹן דְלַעָאן בְּאוּרֵייתָא, וְאֵינּוֹן זַעֲרִין בְּעֲלָמָא. וּבְזֻכוֹת יְנוּקֵי דְבֵי רַב, יִתְתַּקֵּף חֵילֵיהּ לְאַתְגַּבְרָא, וְרוּזָא דָּא אֶפְרוּחִים. וְאֵי לָא יִשְׁתַּכְחוּן אֵלִין, הָא יְנוּקֵי דִיתְבִּין בְּתוּקָפָא דְאַמְהוֹן וְיִנְקֵי, כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (ישעיה כ"ח) גְּמוּלֵי מַחֲלָב עֲתִיקֵי מְשָׁדִים. וְהֵינּוּ אוּ בִי צִים, דְבַגִּין אֵלִין, שְׂרִיא שְׁכִינְתָא עֲמַהוֹן דִישְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא.

דְהָא חֲפִימִין זַעֲרִין אֵינּוֹן דִישְׁתַּכְחוּן בְּהַהוּא זְמָנָא, וְהֵינּוּ (דְבָרִים כ"ב) וְהָאֵם רוּבְצַת עַל הָאֶפְרוּחִים אוּ עַל

הַבָּצִים, לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים (דָּהָא בֵּיהּ לֹא קִיָּמָא מִיָּלָא לְאַפְקָא מַגְלוּתָא אֲלֵא בְּמַלְכָא עֵילָאָה, דְּבִינָן דְּאֵינוּן רַבִּינָן וְיִנוּקֵין יְהִבִין תּוֹקְפָא לְמַלְכָא מְשִׁחָא כְּדִין אִימָא עֵילָאָה דְּדִיא רַבִּיעָא עַלְיֵיהּ וְיִתְעַרַת לְגַבִּי בַעְלָה) וְיִתְעַכָּב (הָכִי) עַד תְּרִיסַר יָרְחִין אַחַרְנִין. לְבַתָּר, יִיְתִי בַעְלָה, וְיִוָּקִים לָהּ מֵעַפְרָא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (עמוס ט) אָקִים אֶת סֶפֶת דְּיִוֵּד הַנִּפְלָת.

בַּהֲהוּא יוֹמָא, מַלְכָא מְשִׁחָא שְׂאֲרֵי וְיִכְנוּשׁ גְּלוּתָא, מְסִיפֵי עַלְמָא עַד סִיפֵי עַלְמָא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (דברים ל') אִם יִהְיֶה נִדְחָךְ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם וְגו'. מִתְּהוּא יוֹמָא, כָּל אֲתִין וְנַסִּין וְגַבּוּרָאן דְּעַבְדֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמִצְרַיִם, יַעֲבִיד לֹון לְיִשְׂרָאֵל, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (מיכה ז') כִּימֵי יָצֵאתָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלָאוֹת.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲלַעְזוּר בְּרִי, כָּל אֲלִין מְלִין תִּשְׁכַּח בְּרִזָּא דְּתַלְתִּין וְתַרִּין שְׁבִילִין דְּבִשְׁמָא קְדִישָׁא, וְעַד דְּנַסִּין אֲלִין לָא יִתְעַרוּן בַּעְלְמָא, לָא יִשְׁתַּלִּים רִזָּא דְּשְׁמָא קְדִישָׁא, וְלֹא תִתְעַר לְאַהֲבָה, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (שיר השירים ב') הַשְּׁבַעְתִּי אֶתְכֶם בָּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם בְּצַבָּאוֹת. בְּצַבָּאוֹת: דָּא מַלְכָּא (נ"א מְשִׁחָא) דְּאֶקְרִי צַבָּאוֹת. אוּ בְּאֵילוֹת הַשָּׁדֵה שְׂאֲר חִילִין וּמְשַׁרְיִין דְּלִתְתָּא. אִם תְּעִירוּ וְאִם תְּעוֹרְרוּ אֶת הָאֲהֲבָה: דָּא יְמִינָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאֶקְרִי אֲהֲבָה. עַד שְׁתַּחֲפֵץ הֵהִיא דְּשְׁכִיבַת לְעַפְרָא, וְיֵהֵא רְעוּתָא

דְּמַלְכָּא בְּהַ. וּפְאָה אִיהוּ מֵאן דִּיזְכִּי לְהֵוּא דְרָא, וּפְאָה
 אִיהוּ בְּעַלְמָא דִּין, וּזְכָאָה אִיהוּ בְּעַלְמָא דְאַתִּי.
 ר' שְׁמַעוֹן אָרִים יְדוּי בְּצִלוֹ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְצִלִּי
 צְלוֹתִיה, לְבַתֵּר דְּצִלִּי צְלוֹתִיה, אַתּוּ ר' אֶלְעָזָר בְּרִיה,
 וְר' אַבָּא וַיִּתְּבוּ קָמִיה. עַד דְּהוּוּ יִתְּבִי קָמִיה, חָמוּ חַד
 נְהִירוּ דִּימָמָא דְאַתְחַשְׁךְ, וְאַשְׁתַּקַּע חַד צְנוּרָא (צְנוּרָא)
 דְּשִׁלְהוּבָא דְאַשָׁא גּוּ יִמָּא דְטַבְרִיה, וְאַזְדַּעְזַע כָּל הַהוּא
 אַתֵּר.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדַאי הַשְׁתָּא הוּא עֲדָנָא, דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא אֲדַכֵּר לְבְנוֹי, וְאַחִית תְּרִין דְּמַעִין לְגוּ
 יִמָּא רַבָּא. וְכַד נַחְתִּין, פִּגְעִין בְּהַאי צְנוּרָא דְשִׁלְהוּבָא
 דְאַשָׁא, וַיִּשְׁתַּקְּעוּ דָּא בְּדָא בִּימָא. בְּכַה רַבִּי שְׁמַעוֹן וּבְכוּ
 חֲבַרְיָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָא אַתְעֲרֹנָא בְּרֻזִי דְאַתּוּן דְּשָׁמָא
 קְדִישָׁא, בְּסַתְרָא דְאַתְעֲרוּתָא דִּילִיָּה, לְגַבִּי בְנוֹי,
 אֲבַל הַשְׁתָּא, אֵית לִי לְגַלְאָה, מַה דְלָא אַתִּיהִיב רְשׁוֹ לְבַר
 נֶשׁ אַחְרָא לְגַלְאָה. אֶלָּא זְכוּ דְדָרָא דָּא, יְקִיִּים עַלְמָא עַד
 דִּיִּיתִי מַלְכָּא מְשִׁיחָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְר' אֶלְעָזָר בְּרִיה
 וְלְרַבִּי אַבָּא, קוּמוּ בְּקִיּוּמֵיכּוּ. קָמוּ ר' אֶלְעָזָר וְר' אַבָּא.
 בְּכַה רַבִּי שְׁמַעוֹן זְמַנָּא אַחְרָא, אָמַר ווִי מֵאן יְקוּם בְּמַה
 דְאַמִּינָא (נ"א דְחַמִּינָא) גְלוּתָא יִתְמַשְׁךְ, מֵאן יְכִיל לְמַסְבֵּל.

אוֹף אִיהוּ קָם וְאָמַר (ישעיה כ"ו) ה' אֱלֹהֵינוּ בְּעֲלוֹנוּ אֲדָנִים
 זוֹלָתְךָ לְבַד בְּךָ נִזְכִּיר שְׁמֶךָ הָאֵי קָרָא אוֹקְמוּהָ. אֲבַל
 בְּהָאֵי קָרָא אִית רִזָּא עֲלָאָה, גּוּ מְהִימְנוּתָא. ה' אֱלֹהֵינוּ:
 דָּא הוּא שִׁירוּתָא דְרִזִּין עֲלָאִין, אֲתֵר דְּמִתְמֵן נְפֻקִין כֹּל
 נְהִירוּ דְּשַׂרְגִּין כְּלָהוּ לְאֲדִלְקָא. וְתַמֵּן תְּלִיא כֹּל רִזָּא
 דְּמְהִימְנוּתָא, שְׁמָא דָּא שְׁלִיט עַל כֹּלָא.

בְּעֲלוֹנוּ אֲדָנִים זוֹלָתְךָ. דְּהָא עֲמָא דִּישְׂרָאֵל, לִית מֵאן
 דְּשְׁלִיט עָלֶיהָ בַּר שְׁמָא עֲלָאָה דָּא. וְהַשְׁתָּא
 בְּגֻלוּתָא שְׁלִיט עָלֶיהָ סֵטְרָא אַחֲרָא.

לְבַד בְּךָ נִזְכִּיר שְׁמֶךָ. רִזָּא דְּשְׁמָא קִדְיִשָּׁא, כִּלְלָא
 דְּעִשְׂרִין וְתֵרִין אֲתוּוּן, וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לָא
 מִתְבָּרְכָא אֲלָא מִגּוּ שְׁמָא דָּא דְּאִקְרִי בְּךָ, כִּמְה דָּאת אָמַר
 (שְׁמוֹת ל"ב) אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בְּךָ (בראשית מ"ח) בְּךָ יְבָרְךָ
 יִשְׂרָאֵל. (תהלים י"ח) כִּי בְּךָ אֲרוּץ גְּדוּד. וּבִזְמַנָּא דְּשְׁלִימוּ
 אֲשַׁתְּכַח, לָא הָוָה מִתְפָּרֵשׁ דָּא מִן דָּא. וְאָסִיר (דף ט ע"ב)
 לְאִפְרָשָׁא דָּא מִן דָּא, אֲתַתָּא מִבְּעֲלָהּ, לָאוּ בְּרַעֲיוֹנֵי,
 וְלָאוּ בְּדַכִּירוּ, בְּגִין דְּלָא לְאַחֲזָאָה פְּרוּדָא, וְהַשְׁתָּא
 בְּגֻלוּתָא פְּרוּדָא אֲשַׁתְּכַח, דְּמִגּוּ עָאקוּ דְּכָל זְמַנָּא וְזְמַנָּא,
 אֲנִן עֲבַדִּין פְּרוּדָא, לְאֲדַכְרָא הַהוּא שֵׁם, בַּר מִבְּעֲלָהּ,
 בְּגִין דְּאִיהִי שְׁכִיבַת לְעַפְרָא, וְהֵיִינוּ לְבַד בְּךָ נִזְכִּיר שְׁמֶךָ.
 בַּר מִבְּעֲלָהּ, אֲנִן דְּכָרִין לְהָאֵי שֵׁם בְּפְרוּדָא, בְּגִין דְּאֲנִן

רְחִיקִין מִינֶךָ, וְשִׁלְטִין אַחֲרָנִין עָלָיו, וְשִׁמְךָ אִיהוּ בְּפִרוּדָא
מִן שְׁמָא דְאַקְרִי בְּךָ, וְהָאִי בְּיוֹמֵי דְגָלוּתָא.

בְּגִין דְּגָלוּתָא קַדְמָאָה הוּא מְבִית ראשון, וּבֵית ראשון
הוּא רְזָא דְה' קַדְמָאָה, וְלִקְבֵּל ע' שְׁנִין דִּילָהּ,
גָלוּתָא דְבֵית ראשון הוּא ע' שְׁנִין, וְאִינוּן ע' שְׁנִין לָא
אֲשַׁתְּכַחַת אִימָא רְבִיעָא עָלֵיהּ, וְהוּא פְּרוּדָא מִן שְׁמָא
עֲלָאָה, רְזָא דְה' עֲלָאָה. וּכְדִין יו"ד, רְזָא עֲלָאָה, אֲסַתְּלַק
לְעִילָא לְעִילָא לְאִין סוּף, וּבֵית ראשון עֲלָאָה קַדִּישָׁא,
לָא נְבִיעַ נְבִיעוּ דְמִיין חֵיין, דְהָא מְקוּרָא דִּילָהּ אֲסַתְּלַק.
וְאִיהִי ע' (בראשית רמ"ח א') שְׁנִין בְּגָלוּתָא, בְּגִין דְּאִיהִי ו'

שְׁנִין אַקְרִי, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (מלכים א' ו') וַיִּבְנֶהוּ
שֶׁבַע שָׁנִים. וְאִי תִימָא, דְשִׁלְטָא מְלָכוֹת בְּבַל לְעִילָא
בְּרְזָא דְע' שְׁנִין, חֶס וְשָׁלוֹם. אֲלָא בְּזַמְנָא דְהוּא בִּי
מְקַדְשָׁא קַיִים, נְהוּרָא וּנְבִיעוּ דְאַמָּא עֲלָאָה, הוּא נְהִיר
וּנְחִית לְתַתָּא. כִּיּוֹן דְחָטוּ יִשְׂרָאֵל, וְאַתְחַרְבַּ מְקַדְשָׁא,
וְשִׁלְטָא מְלָכוֹת בְּבַל, הוּא חָפִי, וְאַחֲשִׁיךְ הֵהוּא נְהִירוּ,
וְתַתָּאִי קַדִּישִׁין לָא הוּוּ נְהִירִין.

כִּיּוֹן דְתַתָּאִי לָא הוּוּ נְהִירִין, בְּגִין (מגו) שְׁלִטְנוּ דְמְלָכוֹתָא
דְּבַבְל. אֲסַתְּלַק הֵהוּא נְהוּרָא, וְהֵהוּא מְבוּעָא עֲלָאָה
דְהוּא נְבִיעַ רְזָא דִי, אֲסַתְּלַק לְעִילָא לְעִילָא בְּאִין סוּף,
כְּדִין אִינוּן ע' שְׁנִין לָא הוּוּ נְהִירִין, בְּגִין הֵהוּא נְהִירוּ
דְאַתְמַנְע. וְדָא הוּא וְדָאִי גָלוּתָא דְע' שְׁנִין.

כִּיּוֹן דְּאַעְדִּיאוּ שְׁלֹטְנוּ דְּבַבְל, וְשָׂרִיאת ה"א תַּתְּאָה
לְאַנְהָרָא. יִשְׂרָאֵל כְּלָהוּ, לָא אֶהְדְּרוּ לְאַדְכָּאָה (נ"א

לְשִׁלְטָאָה) לְמַהוּי סְגוּלָה שְׁלִימַתָּא כְּמִלְקַדְמִין, אֶלָּא זְעִיר
זְעִיר, (בְּעַרְבוּבִיא) וְכִיּוֹן דְּשְׁלִימוּ לָא אֲשַׁתְּכַח, (וְשָׂרִיאת ה"א תַּתְּאָה

לְשִׁלְטָאָה) כְּדִין, י' נְבִיעוּ עֲלָאָה לָא נַחִית כָּל כֶּךָ לְאַנְהָרָא,
כְּמָה דְּהוּה כְּמִלְקַדְמִין, אֶלָּא זְעִיר זְעִיר בְּעַרְבוּבִיא, דְּלָא
הוּוּ דְּכִיּוֹן כְּמִלְקַדְמִין כְּמָה דְּאַתְחֹזִי, וְעַל כֶּךָ נְבִיעוּ
עֲלָאָה, וְלָא נְבִיעַ, וְלָא נְהִיר, אֶלָּא דְּאַהְדְּר לְאַנְהָרָא

זְעִיר זְעִיר, מְגוּ דְּחֻקָּא (דְּשִׁמְאֵלָא) דְּשִׁמְאָ. (נ"א דְּגִלּוּתָא וְדִינָא)

וְעַל דָּא, אֶתְגְּרוּ בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל קְרַבִּין סְגִיאִין, עַד
דְּתַחֲשׁוּךְ יְכֶסֶה אַרְצָא, וְה' תַּתְּאָה אֶתְחַשְׁוּךְ, וְנִפְלַת
לְאַרְעָא, וְנְבִיעוּ עֲלָאָה אֶסְתֵּלֵק כְּמִלְקַדְמִין, בְּגִין
דְּמַלְכוּת אַדוּם אֶתְתַּקַּף, וְיִשְׂרָאֵל אֶהְדְּרוּ לְסַרְחַנְיָהוּ.

וְעַל דָּא, ה' בֵּית שְׁנֵי אֶתְחַרְב, וְכָל אֵינּוֹן תְּרִיסַר שְׁבַטִין
דִּילָהּ, כְּחוּשְׁבָן מְשַׁרְיִין דְּלַהוֹן, אֵינּוֹן בְּגִלּוּתָא

דְּמַלְכוּת אַדוּם. וְנְבִיעוּ עֲלָאָה, אֶסְתֵּלֵק מִהֶהוּא נְבִיעוּ,
דְּקִימָא עֲלָהּ, כְּמָה דְּאַתְ אֵמַר, (יִשְׁעִיָּה נ"ז) הֲצַדִּיק אֶבְדַּ,
אֶבְדַּ הֶהוּא נְבִיעוּ דְּמַקּוּרָא עֲלָאָה, דְּהוּה נְגִיד וּמְשִׁיךְ

מְלַעֲיָלָא. (נ"א קְרַבִּין סְגִיאִין וּמַלְכוּת יוֹן שְׁלֹטָא עַלְיָהוּ לְבַתַּר דְּהֶדְרוּ בְּתִיּוּבְתָא

אֶתְתַּקְפוּ עַלְיָהוּ וְאַתְקִיפִיאוּ לוֹן וּבְגִין דִּישְׂרָאֵל הֶדְרוּ לְסַרְחַנְיָהוּ מַלְכוּת אַדוּם אֶתְתַּקְפוּ וּבֵית
שְׁנֵי אֶתְחַרְב וְה"א תַּתְּאָה אֶתְחַשְׁכַּת וְנִפְלַת לְאַרְעָא וְנְבִיעוּ עֲלָאָה אֶסְתֵּלֵק מִהֶהוּא מְבוּעָא
דְּקִימָא עַלְיָה כְּמָה דְּאַתְ אֵמַר הֲצַדִּיק אֶבְדַּ, אֶבְדַּ הֶהוּא נְבִיעוּ דְּמַקּוּרָא עֲלָאָה דְּהוּה נְגִידוּ

מְשׁוּךְ עַלְיָה, מְאִי טַעְמָא, דִּין דְּתַחֲשׁוּךְ יְכֶסֶה אַרְצָא)

וְכִדְיִן הָיָה פְּרוּדָא בְּה"א, בֵּית שְׁנִי, וְאִיהִי בְּגִלוּתָא
 דְּאָדוּם, בְּכָל אֵינּוֹן תְּרִיסַר שְׁבַטִין (נ"א דִּילָהּ)
 וּמִשְׁרֵיִן דִּילָהּוֹן, תְּרִיסַר שְׁבַטִין סִלְקִין (בראשית רמ"ז א')
 לְחוּשְׁבַן סִגְיָ, וְעַל דְּרוּזָא (נ"א וְעַל דָּא) דְּהָ הָיָה בְּהוּ, (וְעַל
 דָּא וְהָ) בְּכָל הָהוּא חוּשְׁבַנָא, (נ"א חֲשׂוּכָא) גְּלוּתָא אֲתַמְּשֵׁךְ.
 רוּזָא דְּרוּזִין לְחַפְיָמִי לְבָא אֲתַמְּסַר. י' שְׁבַטִין אֶלְפָּה שְׁנִין,
 תְּרִין שְׁבַטִין מֵאֲתַן שְׁנִין. שָׂארוּ דְּמַעִין לְמַנְפַּל,
 פְּתַח וְאָמַר, (אִיכָה א') בְּכֹו תְּבַכֶּה בְּלִילָהּ וְדַמְעָתָה עַל לְחִיָּה.
 לְסוּף תְּרִיסַר שְׁבַטִין דְּגְלוּתָא, לִילִיא יִתְחַשֵּׁךְ לְיִשְׂרָאֵל,
 עַד דִּיתְעַר וְא"ו, לְזִמְן שְׁתִּין וְשִׁית שְׁנִין.
 לְבַתַּר תְּרִיסַר שְׁבַטִין, דְּאֵינּוֹן אֶלְפָּה וּמֵאֲתַן שְׁנִין
 דְּגְלוּתָא, וּלְבַתַּר (ע"ד) שְׁתִּין וְשִׁית שְׁנִין בְּחֲשׂוּכָא
 דְּלִילִיא, כְּדִין, (וִיקְרָא כ"ו) וּזְכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב. דָּא
 אֲתַעְרוּתָא דָּאֵת ו', דְּאִיהוּ נֶפֶשׁ דְּבֵית יַעֲקֹב. וְרוּזָא דָּא,
 (בראשית מ"ו) כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב מִצְרַיִמָּה וּגּו' שְׁשִׁים
 וְשָׁשׁ, וְאִיהוּ ו', נֶפֶשׁ דְּבֵית שְׁנִי, רוּזָא דְּהָ תַתָּאָה, וְדָא
 ו' רוּזָא דְּשְׁשִׁים וְשָׁשׁ, שְׁשִׁים: לְאֲתַעְרוּתָא דִּיעֲקֹב. וְשָׁשׁ:
 לְאֲתַעְרוּתָא דִּיוֹסָף. וְעַל דָּא אִיהוּ ו"ו, דְּאֵנּוֹן תְּרִין
 בְּחֲבוּרָא תְּדָא, וְרוּזָא תְּדָא.
 מִתְּמָן וּלְהֶלְאָה, יִתְעַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאֵינּוֹן נְסִין
 וְאֲתִין (דף י"ע"א) דְּקַאֲמָרְן, וְיִתְעַרוּן עַל יִשְׂרָאֵל אֵינּוֹן

עֲקָתִין דְּקֶאֱמָרן, וּכְדִין, (ס"א וְרֹא דָא) וְאַף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק.
 וּלְבַתֵּר כַּד יִגִּיחַ מִלְּפָא מְשִׁיחָא קְרַבִּין בְּכָל עֲלָמָא בִּימֵינָא
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (שְׁמוֹת ט"ו) יְמִינְךָ ה' ^{וְ}
 נְאֻדְרִי בַּפֶּתַח. כְּדִין, וְאַף אֶת בְּרִיתִי אֲבָרְהָם אֶזְכּוֹר, וּלְבַתֵּר
 וְהָאָרֶץ אֶזְכּוֹר, דָּא ה' בִּתְרָאָה, בְּהֵוּא זְמַנָּא כְּתִיב, (זְכַרְיָה
 י"ד) וְהָיָה ה' לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד
 וּשְׁמוֹ אֶחָד.

לְסוּף שְׁתֵּין וְשִׁית שְׁנֵין אַחְרָנִין, דְּאֵינּוּן מֵאָה וּתְלָתִין
 וּתְרִין שְׁנֵין, יִתְחַזּוּן אֲתוּוֹן בְּשִׁמְא קְדִישָׁא, גְּלִיפִין
 בְּשְׁלִימוֹ, עֵילָא וְתַתָּא כְּדָקָא יְאוּת. וְרֹא דָא ה"ה עֲלָאָה
 וְתַתָּאָה, וְכָל אֵינּוּן שְׁבִילִין, דְּאֵינּוּן תְּלָתִין וּתְרִין שְׁנֵין
 דְּכְלִילִין בְּרֹא דְּאֵת ו', הו"ה, (ב"א יו"ד"ה) רֹא דְּשְׁלִימוֹ דְּמֵאָה
 וּתְלָתִין וּתְרִין.

לְסוּף מֵאָה וּתְלָתִין וּתְרִין שְׁנֵין אַחְרָנִין, יִתְקַיֵּים, לְאַחוּז
 בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ וַיִּנְעֲרוּ רַשְׁעִים מִמֶּנָּה. וַיִּתְדַפְּי
 אֲרַעָא קְדִישָׁא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִתְעַר מִתֵּיִא דְּאֲרַעָא
 קְדִישָׁא, וַיְקוּמוּן חַיִּילִין חַיִּילִין בְּאֲרַעָא דְּגָלִיל.

וּכְדִין יִתְעַר סְתִימוֹ דְּנַבְיָעוּ עֲלָאָה אֶת י', וַיִּתְקַיֵּימוּן
 תְּלָתִין וּתְרִין שְׁבִילִין בְּשְׁלִימוֹ, לְנַגְדָּא לְתַתָּא,
 וַיִּתְקַיֵּימוּן אֲתוּוֹן דְּשִׁמְא קְדִישָׁא כְּלָהוּ בְּקִיּוּמֵיהוּ יְדוּ"ד,
 דְּעַד כְּעַן לָא יְהוּן בְּשְׁלִימוֹ. עַד זְמַן דְּיִנְגִיד וַיִּתְמַשְׁךְ

הַהוּא נְבִיעוּ עֲלָאָה, בְּחִבּוּרָה דְאַתּוּוֹן, גּוּ ה' (נ"א ר"ה)
 בְּתִרְאָה, וְדָא אִיהוּ לְסוּף תְּשֻׁלוּם מֵאָה וְאַרְבַּעִין וְאַרְבַּעָה
 שְׁנִין אַחֲרָנִין דִּישְׁתְּלֻמוֹן. וְיִתְעֲרוֹן שְׂאֵר מִתִּי יִשְׂרָאֵל
 דְּבִשְׂאֵר אֲרַעְאֵן.

דִּישְׁתַּכַּח כָּל דָּא (תולדות קל"ט ע"ב במדרש הנעלם) בְּחֻשְׁבֵּן ח"ת,
 דְּאַתֵּיִשְׁבֵּיב עֲלִמָּא וְיִתְבַּסֵּם, וְיִתְעַבֵּר סְטֵרָא
 אַחֲרָא (חֻיָּא בִישָׂא) מִעֲלִמָּא. וְה"א תִּתְאַה תִּתְמַלִּי מְגוּ
 נְבִיעוּ עֲלָאָה, וְתִתְעַטֵּר וְתִתְנַהִיר בְּשֻׁלְמִימוּ. וְכַדִּין כְּתִיב,
 (ישעיה ל') וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְּבָנָה כְּאֹרֶךְ הַחַמָּה וְאֹרֶךְ הַחַמָּה יִהְיֶה
 שְׁבַעֲתַיִם.

עַד דִּיהֵא שֵׁבֶת לָהּ, לְאַלְקָטָא נְפִשִׁין בְּתַעֲנוּגֵי קְדוּשָׂא,
 (דָּא ה' בְּתִרְאָה) כָּל הַהוּא אֶלְפָּה שְׁבִיעָאָה, וְדָא אִיהוּ
 אַתְעָרוּתָא דְרוּחִין קְדִישִׁין, דְּעֵמָּא דִּישְׂרָאֵל, לְאַתְלַבְּשָׂא
 לְבַתֵּר שֵׁבֶת, בְּגוּפִין אַחֲרָנִין קְדִישִׁין, לְאַתְקַרִּי קְדִישִׁין,
 דְּכְתִיב, (ישעיה ד') וְהָיָה הַנְּשָׂאֵר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתֵר בִּירוּשָׁלַם
 קְדוּשָׁא יֵאמֵר לוֹ. עַד כָּאֵן מְלִין דְּרוּזִין סְתִימִין.

וַיִּקָּם מֶלֶךְ חֲדָשׁ. ר' יוֹסִי אָמַר, בְּכָל יוֹמָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא עֲבִיד מְלָאכִין שְׁלִיחֵן עַל עֲלִמָּא, דְּכְתִיב,
 (תהלים ק"ד) עוֹשֶׂה מְלָאכֵי רֻחוֹת. עֲשֶׂה לָּא כְּתִיב, אֶלָּא
 עוֹשֶׂה, בְּגִין דְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא עוֹשֶׂה. וּבְהַהוּא זְמַנָּא
 אַתְמַנָּא מְמַנָּא חַד עַל מְצָרִים, וְדָא אִיהוּ דְּכְתִיב וַיִּקָּם
 מֶלֶךְ חֲדָשׁ, חֲדָשׁ וְדָאִי.

אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף: דְּהָא מֵאַתְר דְּפְרוּדָא הוּוּ, כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר, (בראשית ב') וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְקִדְמָאָה מִהֵוּא
 פְּרוּדָא, נִהְרָא דְמִצְרַיִם אִיהוּ. וּבְגִין כֵּן אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת
 יוֹסֵף, אֲתֵר דְּכָל יְחוּדָא שְׂרִיא בֵּיהּ, דְּאִקְרִי צְדִיק.
 ר' אֶלְעָזָר ור' יוֹסֵי הוּוּ אֲזִלִּי בְּאוֹרְחָא, וְקִדְמֵוּ בְּנִהוּרָא
 לְמִיזֵל. חָמוּ חֵד כּוֹכְבָא דְהוּוּ רְהִיט מְסֻטְרָא דָא,
 וְכוֹכְבָא אַחְרָא מְסֻטְרָא דָא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הֲשִׁתָּא
 מְטָא זְמַנָּא דְכוֹכְבֵי בְּקָר לְשִׁבְחָא לְמֵאֲרִיִּהוֹן, וְרַהֲטִי
 מִדְּחִילוֹ וְאִימְתָא דְמֵאֲרִיִּהוֹן, לְשִׁבְחָא וּלְזִמְרָא לֵיהּ, הֲדָא
 הוּא דְכְּתִיב, (איוב ל"ח) בְּרֵן יַחַד כּוֹכְבֵי בְּקָר וַיִּרְיֵעוּ כָּל בְּנֵי
 אֱלֹהִים. בְּגִין דְּכֻלְהוּ בִּיחּוּדָא חֲדָא קָא מְשִׁבְחֵן לֵיהּ.
 פְּתַח וְאָמַר, (תהלים כ"ב) לְמִנְצַחַת עַל אֵילַת הַשַּׁחַר מְזֻמּוֹר
 לְדוֹד. אֵילַת הַשַּׁחַר: דְּכַד נִהִירוּ אַנְפּוּי דְּמִזְרַח,
 וְאַתְּפֻרְשָׁא חֲשׂוּכָא דְלֵילִיא, חֵד מְמַנָּא אֵית לְסֻטְרָא מִזְרַח,
 וּמְשִׁיךְ חֵד חוּטָא דְנִהִירוּ דְסֻטְרָא דְרוּם, עַד דְּאֵתִי וּנְפִיק
 שְׁמֵשָׁא, וּבְקַע בְּאִינוֹן פּוּי רְקִיעָא, וְאַנְהִיר עֲלֵמָא, וְהֵוּא
 חוּטָא אֶפְרִישׁ חֲשׂוּכָא דְלֵילִיא.
 כְּדִין אֵילְתָא דְשַׁחְרָא אֵתִי, וְאֵתִי נִהִירוּ אוֹכְמָא בְּקִדְרוּ,
 לְאַתְחַבְרָא בִּימְמָא, וְנִהִיר יִמְמָא. וְנִהִירוּ דִּימְמָא,
 כְּלִיל וְשְׂאִיב בְּגוּיָהּ, לְהֵוּא אֵילְתָא וְעַל הַאי אֵילְתָא,
 כֵּד אֶתְפֻרְשׁ מִיּוּמָא, לְבַתֵּר דְּכְּלִיל לָהּ, אָמַר דָּוִד שִׁירְתָא,
 דְּכְּתִיב לְמִנְצַחַת עַל אֵילַת הַשַּׁחַר.

וּמֵאִי קָא אָמַר (דף י"ע"ב) אֵלֵי אֵלֵי לָמָּה עֲזַבְתָּנִי. דְּהָא
 אֲתַפְּרֵשׁ אֵילְתָּא דְשַׁחְרָא, מְנַהֲרֵי דִימָמָא. עַד
 דְּהוּוּ אֲזִיל, נְהִיר יִמָּמָא, וּמִטָּא עֵידָן צְלוֹתָא, אָמַר רַבִּי
 אֶלְעָזָר, נִצְלִי צְלוֹתָא וְנִיזִיל, יִתְבוּ וְצִלוּ. לְבַתָּר קָמוּ
 וְאֲזִלוּ.

פְּתַח ר' אֶלְעָזָר וְאָמַר (קהלת ח') יֵשׁ הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל
 הָאָרֶץ אֲשֶׁר יֵשׁ צְדִיקִים אֲשֶׁר מַגִּיעַ אֵלֵיהֶם
 כְּמַעֲשֵׂה הַרְשָׁעִים וְגו' אָמַרְתִּי שְׁגָם זֶה הֶבֶל. הָאִי קָרָא
 (בראשית ט"ז ע"ב) אוֹקְמוּהָ וְאֲתַמַּר, אֲבָל יֵשׁ הֶבֶל, שְׁלֹמָה
 מֶלֶכָּא עֶבֶד סַפְרָא דָּא, וְאוֹקִים לִיהָ עַל שְׁבַעַה הֶבְלִים,
 דְּעֵלְמָא קִיִּימָא עֲלִיָּהּ.

וְאִינּוֹן שְׁבַעַה עֲמוּדֵין סַמְכִין דְּעֵלְמָא, לְקַבֵּל שְׁבַעַה
 רְקִיעִים, וְאֵלִין אִינּוֹן: וִילוּ"ן. רְקִיעַ, שְׁחַקִּי"ם
 זְבוּ"ל. מְעוּ"ן. מְכוּ"ן. עֲרְבוּ"ת. וְלְקַבְּלֵיהוּ הֶבֶל הֶבְלִים
 אָמַר קַהֲלַת הֶבֶל הֶבְלִים הַפֶּל הֶבֶל.

כְּמָה דְּאִינּוֹן שְׁבַעַה רְקִיעִין, וְאִית אַחְרָנִין דִּדְבָקִי בְּהוּ,
 וּמִתְפְּשִׁטִי וְנִפְקִי מִנֵּיהוּ, הָכִי נָמִי אִית הֶבְלִים
 אַחְרָנִין, דְּמִתְפְּשִׁטִי וְנִפְקִי מֵאֵלִין, וְכֹלְהוּ אָמַר שְׁלֹמָה.
 וְהָכֵא רְזָא דְחַכְמָתָא אִית בֵּיה. יֵשׁ הֶבֶל, דְּנִפְקָא מֵאִינּוֹן
 הֶבְלִים עֲלֵאִין, דְּעֵלְמָא קִיִּימָא עֲלִיָּהּ, וְדָא
 נַעֲשָׂה עַל הָאָרֶץ, וְאֲתַקִּיִּים בְּקִיּוּמֵיהָ, וְאֲתַתְּקַף בְּתוֹקְפֵיהָ

בְּעוֹבְדֵי אֶרֶץ, וּבַסְּלִיקוֹ דְּסִלְקָא מֵאֶרֶץ, וְדָא אֶתְמַנָּא
 עַל אֶרֶץ, וְכָל תּוֹקְפָא וְקִיּוּמָא דִּילֵיהּ, בְּאִינוּן נִשְׁמַתִּין
 דְּצִדִּיקָא, דְּאֶתְלִקִּיטוּ מֵאֶרֶץ, כַּד אִינוּן זִפְאִין, עַד לָא
 סָרְחוּ, בְּעוֹד דִּיהֵבִי רִיחָא טָב, כְּגוֹן חֲנוּךְ, דְּכִתִּיב בֵּיהּ,
 (בראשית ה') וְאִינוּן כִּי לָקַח אוֹתוֹ אֱלֹהִים. וְנִטְלָ לִיהּ עַד לָא
 מָטָא זְמַנִּיהּ, וְאֶשְׁתַּעֲשַׁע בֵּיהּ, וְכֵן שָׂאֵר זִפְאִין דְּעֵלְמָא.
 דְּתַנִּינוּן, עַל תְּרִין מְלִין, צִדִּיקָא מִסְתַּלְקִי מֵעֵלְמָא עַד
 לָא יִמְטִי זְמַנִּייהוּ, חַד, עַל חוּבֵי דְרָא, דְּכַד
 אֶסְגִּיאוּ חִיבֵיָא בְּעֵלְמָא, אִינוּן זִפְאִין דְּמִשְׁתַּכְּחִי
 בִּינִייהוּ, אֶתְפְּסוּן בְּחוּבֵיהוֹן, וְחַד כַּד אֶתְגְּלִי קָמִי קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא דִּיִּסְרְחוּן לְבַתֵּר, סְלִיק לֹון מֵעֵלְמָא, עַד לָא
 מָטָא זְמַנִּייהוּ, הֵדָא הוּא דְּכִתִּיב, (קהלת ח') אֲשֶׁר יֵשׁ צִדִּיקִים
 אֲשֶׁר מַגִּיעַ אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַרְשָׁעִים, מָטִי עָלֵיהוּ דִּינָא
 דְּלַעִילָא, כְּאִילוּ עֲבָדוּ חוּבִין וְעוֹבְדִין דְּרִשְׁעֵיָא.
 דְּהָא זְמַנָּא חַדָּא, שְׂאִיל רַבִּי יוֹסִי בֶן רַבִּי יַעֲקֹב, אִישׁ
 כֶּפֶר אוֹנוּ בּוֹזְמָא דְּרַבִּי עֲקִיבָא וְחֲבָרוּי אֶסְתַּלְקוּ
 מֵעֵלְמָא, וּמִיתוּ בְּהוּא גּוֹוְנָא, לְרַבִּי מַאִיר, אָמַר לִיהּ,
 וְכִי כְּתִיב דָּא בְּכָל אוֹרֵייתָא כְּלָהּ, אָמַר לִיהּ וְלָא, וְהָא
 אָמַר שְׁלֵמָה, אֲשֶׁר יֵשׁ צִדִּיקִים אֲשֶׁר מַגִּיעַ אֲלֵיהֶם
 כְּמַעֲשֵׂה הַרְשָׁעִים. מָטִי עָלֵיהוּ דִּינָא מְלַעִילָא, כְּאִילוּ
 עֲבָדוּ חוּבִין וְעוֹבְדִין דְּרִשְׁעֵיָא. וְיֵשׁ רִשְׁעִים שְׂמַגִּיעַ

אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַצְּדִיקִים, יִתְּבִי בְּשִׁקֵּט וּשְׁלֹם בְּהָאֵי
עֲלָמָא, דִּינָא לָא מָטָא עַלֵּיהוּ, כְּאִילוּ עֲבָדוּ עוֹבְדֵי
דְּצְדִיקָיָא.

אֲמַאי, אֵי בְּגִין דְּאֲתַגְּלִי קָמִי קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
דִּיתוּבוֹן בְּתִיּוּבְתָא, אוּ דִּיפּוֹק מִנֵּיהוּ זֶרְעָא,
דִּיהָא קְשׁוּט בְּעֲלָמָא, כְּגוֹן תַּרַח דְּנִפְק מִנֵּיהּ זֶרְעָא
דְּקְשׁוּט, אֲבֵרְהֶם. אַחַז, דְּנִפְק מִנֵּיהּ חֻזְקֵיהוּ. וּשְׂאֵר חֵיִיבִין
דְּעֲלָמָא. וּבְגִין כֹּךְ, בְּסִטְרָא דָּא, וּבְסִטְרָא דָּא, הֶבֶל
דְּקָאמְרוֹן, נַעֲשֶׂה וְאֲתַתְּקַף עַל הָאָרֶץ, כְּדָקָאמְרוֹן.

דְּבַר אַחַר יֵשׁ הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה עַל הָאָרֶץ, כְּדָקָאמְרוֹן
דְּאֲתַתְּקַף (וְאֲתַתְּקַף) עַל עֲלָמָא. בְּמַאי, בְּגִין דִּישׁ
צְדִיקִים אֲשֶׁר מִגִּיעַ אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הָרָשָׁעִים, מָטָאן
לִידֵייהוּ כְּאֵינּוֹן עוֹבְדֵי דְחֵיִיבָא, כְּגוֹן בֵּת עוֹבְדֵי עֲבוּדָה
זָרָה, אוּ חַד מְאִינּוֹן עוֹבְדֵי, דְּאֵינּוֹן מִמַּעֲשֵׂה הָרָשָׁעִים,
וְאֵינּוֹן קִיָּמִי בְּקִיּוּמֵיהוּ, מִדְּחִילוּ דְּמֵאֲרִיהוֹן, וְלֹא בְּעָאן
לְאִסְתַּאבָּא, כְּגוֹן כְּמָה זִכְאֵי קְשׁוּט דְּמָטוּ לִידֵייהוּ
כְּעוֹבְדֵי אֵלִין, וְאֵינּוֹן גְּבוּרֵי כַח, דְּעֲבָדֵי רְעוּתָא
דְּמֵאֲרִיהוֹן, וְלֹא חֲטָאוּ. וְעַל דָּא, הֶבֶל נַעֲשֶׂה עַל הָאָרֶץ
וְאֲתַתְּקַף בְּתוֹקְפֵיהּ.

וְיֵשׁ רָשָׁעִים שְׂמִגִּיעַ אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַצְּדִיקִים, מָטִי
לִידֵייהוּ חַד מְצוּהָ, דְּאֵיהוּ עוֹבְדָא דְּצְדִיקָיָא, וְזִכְאֵן

בְּהַ, וְעַבְדֵּינִי יִתְּהָ. כְּגוֹן לְסֻטִים מִקִּפְחָא הָוּה מִשְׁתַּכַּח
 בְּטוֹרֵיִיא, בְּהַדֵּי אֵינּוֹן לְסֻטִים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, וְכַד
 הָוּה יוֹדְאֵי אַעְבַּר תַּמָּן, הָוּה מִשְׁזִיב לֵיהּ, וְנָטִיר לֵיהּ
 מִנִּיֵּיהּ, וְהָוּה קָרִי עָלֵיהּ רַבִּי עֲקִיבָא, יֵשׁ רְשָׁעִים אֲשֶׁר
 מַגִּיעַ אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַצְּדִיקִים.

וְכַגּוֹן הֵהוּא חֲיִיבָא, דִּהְוָה (דף יא ע"א) בְּשִׁבְבוּתֵיהּ דְּרַבִּי
 חֲיִיא, דְּלִילֵיא חַד פִּגְעַע בָּהּ בְּהַהִיא אֲתַתָּא דַּהּוֹת
 אֲזֻלַּת לְבִי בְּרַתָּהּ. בְּעָא לְמַתְקָה בְּהַ, אֲמַרְהָ לֵיהּ, בְּמָטוּ
 מִינָהּ, אוֹקִיר לְמָרְךָ, וְלֹא תַחֲטָא גַבְאֵי. שְׁבָקָה וְלֹא חָב
 בְּהַ. הָוִי אוֹמֵר, וְיֵשׁ רְשָׁעִים אֲשֶׁר מַגִּיעַ אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה
 הַצְּדִיקִים אֲמַרְתִּי שְׁגַם זֶה הַבֶּל, כְּמָה דַּאֲתַתְקָה הֵהוּא
 הַבֶּל, בְּהַדֵּי אֵינּוֹן צְדִיקָא, דְּמָטוּ לִידֵּיֵיהּ עוֹבְדֵי
 דְּחֲיִיבָא, וְלֹא חָטָאן. אוּף הָכִי, אֲתַתְקָה בְּהַדֵּי אֵינּוֹן
 חֲיִיבָא, דְּמָטִי לִידֵּיֵיהּ עוֹבְדֵי דְּאֵינּוֹן צְדִיקָא, וְעַבְדֵּי
 לָהּ.

דַּתְנִינֵן עָבַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא צְדִיקִים וְרְשָׁעִים
 בְּעֵלְמָא. וְכְמָה דַּאֲתֵיקֵר אִיהוּ בְּעֵלְמָא,
 בְּעוֹבְדֵי דְּצְדִיקָא, הָכִי נָמִי אֲתֵיקֵר אִיהוּ בְּרִשְׁעֵיִיא,
 כַּד עַבְדֵּי עוֹבְדָא טָבָא בְּעֵלְמָא. כְּמָה דַּאֲתָ אֲמַר, (קדלות ג)
 אֶת הַכֹּל עָשָׂה יָפָה בְּעַתּוֹ. וְוִי לְחֲיִיבָא, כַּד עָבִיד גְּרַמִּיָּה
 רַע, וְאֲתַתְקָה בְּחוּבֵיהּ, כְּמָה דַּאֲתָ אֲמַר, (ישעיה ג) אוֹי
 לְרָשָׁע רַע וְגוֹ'.

תוּ פָתַח וְאָמַר, אֶת הַכֹּל רָאִיתִי בְיַמֵּי הַבְּלִי וְגו'. הָאִי
 קָרָא אוֹף הָכִי אוֹקְמוּהָ חֲבַרְיָא, אָבֵל כִּד אֶתְיָהִיב
 חֲכָמָה לְשִׁלְמָה, חָמָא כּוּלָא, בְּזַמְנָא דְשִׁלְטָא סִיְהָרָא, יֵשׁ
 צְדִיק דָּא עֲמוּדָא דְעֵלְמָא. אוּבְד: כְּמָה דְאֵת אָמַר, (ישעיה
 א) הַצְדִּיק אָבֵד, בְּזַמְנָא דְגִלּוּתָא בְּצַדְקוֹ: בְּגִין דְהִיא
 שְׂכִיבַת לְעַפְרָא, צַדִּיק דָּא, כֹּל זַמְנָא דִישְׂרָאֵל בְּגִלּוּתָא,
 אִיְהִי עֲמָהוֹן בְּגִלּוּתָא, וּבְגִין כֶּךָ, (קהלת ז') צְדִיק אוּבְד
 בְּצַדְקוֹ. דְהָא לָא מְטָאן לְגַבִּיָּה אֵינּוֹן בְּרַכָּאן עֲלָאִין.

וְיֵשׁ רָשָׁע מְאָרִיךְ בְּרַעְתּוֹ, דָּא סַמְאֵל, דְאֹרִיךְ שְׁקֻט
 וְשִׁלּוּהָ לְאָדוּם, בְּמֵאֵי בְרַעְתּוֹ. בְּהֵיא רַעָה אֶתְתִּיָּה,
 (נ"א אִשָּׁה רַעָה אִשְׁתּוֹ וְנֹנִיָּם) (הושע א') נַחֵשׁ תִּקְיָפָא, דְהָא לָא מְטָא
 עֲלִיָּהּ שְׁקֻט וְשִׁלּוּהָ, אֶלָּא בְּגִין דְאֶתְדַּבֵּק בְּהֵיא נֹוֹקְבָא.
 כְּגֹוּנָא דָּא לְשָׂאֵר מְלַכּוּוֹן, עַד דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְקִים
 מֵעַפְרָא, לְהֵיא סוּכַת דְדוּד הַנּוֹפֶלֶת, דְכַתִּיב, (עמוס ז') אֲקִים
 אֶת סוּכַת דְדוּד הַנּוֹפֶלֶת.

(שמות ב') וַיִּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לְוִי. רַבִּי יוֹסִי פָתַח (שיר השירים ו')
 דוּדֵי יָרַד לְגַנּוֹ לְעֵרוּגוֹת הַבּוֹשֶׂם וְגו'. לְגַנּוֹ: דָּא
 כְּנַסֵּת יִשְׂרָאֵל, בְּגִין דְהִיא עֲרוּגַת הַבּוֹשֶׂם, דְאִיְהִי כְּלִילָא
 מְכַל סְטָרִין (נ"א זִינִי) בּוֹסְמִין וְרִיחִין דְעֵלְמָא דְאֵתִי. בְּשַׁעְתָּא
 דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא נַחִית לְגַנְתָּא דָּא (נ"א דְעוּד) כֹּל אֵינּוֹן
 נִשְׁמַתְהוֹן דְצְדִיקָא, מִתְעַטְרֵן תַּמָּן, כְּלָהוּ יְהִיבֵי רִיחָא,

כְּמָה דָּאת אָמַר וְרִיחַ שְׁמִינִךְ מִכָּל בְּשָׁמִים, (נ"א וְרִיחַ אֶפְרַיִם
 כַּתְּפוּחִים) אֲלֵיךְ אֵינֹן נִשְׁמָתְהוֹן דְּצִדִּיקָיָא, דְּאָמַר רַבִּי יִצְחָק,
 כָּל אֵינֹן נִשְׁמָתִין דְּצִדִּיקָיָא, דִּהְוּוּ בְּהַאי עֲלָמָא, וְכָל
 אֵינֹן נִשְׁמָתִין, דְּזִמְיִין לְנַחְתָּא לְהַאי עֲלָמָא, כְּלָהּוּ
 בְּגִנְתָּא (דָּא קִיִּימִין בְּגִנְתָּא) דִּי בְּאַרְעָא, (כְּלָהּוּ) קִיִּימִין
 בְּדִיוֹקְנָא וְצִיּוּרָא דִּהְוּוּ קִיִּימִין בְּהַאי עֲלָמָא, וְסִתְרָא וְרוּחָא
 דָּא אֶתְמַסֵּר לְחַפְיָמִי. רוּחָא דְנַחְתִּית לְבַנֵּי נִשְׂא, (תּוֹרִיעַ מִ"ה ע"ב)
 דְּאִיהוּ מִסְטָרָא דְנוֹקְבָא, מִתְגַּלְפָּא תְּדִיר בְּגִלּוּפָא כְּהַאי
 חוֹתָם. צִיּוּרָא דְגּוּפָא דְּבַר נֶשׁ בְּהַאי עֲלָמָא, (ע"ג ע"ב) בְּלִיט
 לְבַר, וְרוּחָא אֶתְגַּלִּיף לְגוּ. כִּד אֶתְפְּשֵׁט רוּחָא מִן גּוּפָא,
 הֵהוּא רוּחַ בְּלִיט בְּגִנְתָּא דְאַרְעָא, בְּצִיּוּרָא וְדִיוֹקְנָא
 דְּגּוּפִיָּה מִמֶּשׁ דְּבְּהַאי עֲלָמָא, בְּגִין דִּהְוּהוּ תְּדִיר כְּחוֹתָם.
 וְעַל דָּא אָמַרְהָ אִיְהִי, (שִׁיר הַשִּׁירִים ח') שְׁיִמְנִי כְּחוֹתָם, מַה
 חוֹתָם גְּלִיף בְּגִלּוּפָא לְגוּ, וְאֶתְצַיִיר בְּצִיּוּרָא בְּלִיטָא
 לְבַר. אוּף הַכִּי אִיְהִי רוּחָא, דִּהְוּהוּ מִסְטָרָא דִּילָהּ, כְּהַאי
 גּוּוּנָא מִמֶּשׁ בְּהַאי עֲלָמָא, גְּלִיף בְּגִלּוּפָא לְגוּ, וְכִד
 אֶתְפְּשֵׁט מִן גּוּפָא, וְעַל בְּגִנְתָּא דְאַרְעָא, אֲוִירָא דִּתְמִן
 בְּלִיט הֵהוּא גּוּפָא לְאֶתְצַיִירָא לְבַר, וְאֶתְצַיִיר בְּצִיּוּרָא
 בְּלִיטָא לְבַר, כְּגוּוּנָא דְצִיּוּרָא דְגּוּפָא בְּהַאי עֲלָמָא (לְעִילָא).
 נִשְׁמָתָא, דְּאִיְהִי מְאִילְנָא דְחַיָּיא, אֶתְצַיִיר תְּמִן לְעִילָא,
 בְּהֵהוּא צִיּוּרָא דְחַיָּי, לְאֶתְעַנְגָּא בְּנוּעָם יי',

כִּמָּה דַּאת אָמַר (תהלים כ"ז) לַחֲזוֹת בְּנוֹעַם יְיָ וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ.
 וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לְוִי, (שמות י"ט ע"א, בראשית קע"ד ע"א, תזריע מ"ד) דַּא
 גַּבְרִיאֵל, כִּמָּה דַּאת אָמַר (דניאל ט') וְהָאִישׁ גַּבְרִיאֵל
 אֲשֶׁר רָאִיתִי בַּחֲזוֹן וּגְו'. מִבֵּית לְוִי: דַּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל,
 דַּאֲתִיא מִסְטָרָא דְשְׁמָאֲלָא. וַיִּקַּח אֶת בֵּת לְוִי דַּא נְשָׁמְתָא.
 דַּתְּנִינֹן, בְּשַׁעֲתָא דַּאֲתִיִּלִּיד גּוּפָא דְצַדִּיק, בְּהָאִ
 עֲלָמָא, (דף י"א ע"ב) קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרִי לִיה
 לְגַבְרִיאֵל, וְנָטִיל הֵהִיא נְשָׁמְתָא (דצדיק) דִּי בְּגִנְתָּא, וְנִחְתָּא
 לָהּ לְהָאִי גּוּפָא דְצַדִּיקָא, דַּאֲתִיִּלִּיד בְּהָאִי עֲלָמָא, וְאִיהוּ
 אֲתַפְקֵד עָלָהּ וְנָטִיר לָהּ.

וְאִי תִימָא, הֵהוּא מְלֹאכָא דַּאֲתַמְנָא עַל רוּחִיהוֹן
 דְּצַדִּיקָא, לִילָה שְׁמִיָּה, וְאֵת אֲמַרְתָּ דַּאִיהוּ
 גַּבְרִיאֵל. הָכִי הוּא וְדָאִי, בְּגִין דַּאֲתִי מִסְטָרָא דְשְׁמָאֲלָא,
 וְכָל מָאן דַּאֲתִי מִסְטָרָא דְשְׁמָאֲלָא הָכִי אֲקָרִי.

וַיֵּלֶךְ אִישׁ: דַּא עֲמָרָם. וַיִּקַּח אֶת בֵּת לְוִי: דַּא יוֹכְבֵּד. וּבֵת
 קוּל נַחְתָּת וְאֲמַרְתָּ לִּיה לְאֲזִדְוּגָא בְּהָ, דַּהָא קָרִיב
 זְמָנָא דְפּוֹרְקָנָא דִּישְׂרָאֵל, עַל יְדָא דְבְּרָא דַּאֲתִיִּלִּיד
 מִנֵּיָּהּ.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא סִייעַ בֵּיהּ, דַּתְּנִינֹן, שְׁכִינְתָּא שְׂרִיא
 עַל עַרְסִיָּהּ וְרַעוּתָא דְלַהוֹן בְּדַבְּקוּתָא חֲדָא,
 הוּהּ בְּהָ בְּשְׁכִינְתָּא, וְעַל דַּא, לָא אֲתַעְדִּי שְׁכִינְתָּא,

מֵהָהוּא בָּרָא דְאוֹלִידוֹ לְקַיִמָא, דְכָתִיב, (ויקרא י"א)
וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים. בַּר נֶשׁ דְּמִקְדָּשׁ גְּרַמְיָה
מִלְרַע, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מִקְדָּשׁ לִיָּה לְעֵילָא, כְּמָה
דְרַעוּתָא דְלָהוֹן הָוּה בְּדַבְּקוּתָא דְשְׁכִינְתָא. הֲכִי אֲתַדְּבַקָא
שְׁכִינְתָא, בְּהָהוּא עוּבְדָא מִמֶּשׁ דְעָבְדוּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, זַכָּאִין אֵינּוֹן צְדִיקָא דְרַעוּתָא דְלָהוֹן
בְּדַבְּקוּתָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא תְּדִיר, וְכְמָה דְאֵינּוֹן
מִתְּדַבְּקִין בֵּיהּ תְּדִיר, הֲכִי נִמְי אֵיהוּ אֲתַדְּבַק בְּהוּ, וְלֹא
שְׁבִיק לֹוֹן לְעֵלְמִין. וּוִי לְרִשְׁיַעֲיָא, דְרַעוּתָא דְלָהוֹן,
וְדַבְּקוּתָא דְלָהוֹן, מִתְּרַחֲקָא מִנִּיהּ. וְלֹא דִי לָהוּ דְמִתְּרַחֲקוֹן
מִנִּיהּ, אֲלֹא דְמִתְּדַבְּקוֹן בְּסִטְרָא אַחְרָא. תָּא חֲזִי, עֲמָרָם
דְאֲתַדְּבַק בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. נִפְק מִנִּיהּ מְשָׁה,
דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לֹא אַעֲדִי מִנִּיהּ לְעֵלְמִין, וְשְׁכִינְתָא
אֲתַדְּבַקְתָּ בְּהַדִּיָּה (בראשית כ"א ע"ב) תְּדִיר, זַכָּאָה חוּלְקִיָּה.

(שמות ב') וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּרְא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא.
מֵאִי כִּי טוֹב הוּא. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, דְאֲתֵּילִיד מָהוּל.
בְּגִין, דְרֻזָּא דְבְרִית, טוֹב אֲקָרִי, דְכָתִיב, (ישעיה ג') אָמְרוּ
צְדִיק כִּי טוֹב.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, נְהִירוֹ דְשְׁכִינְתָא דְנְהִיר בֵּיהּ חֲמָאָת,
דְבִשְׁעָתָא דְאֲתֵּילִיד אֲתַמְלִיא כָּל בֵּיתָא נְהוּרָא,
דְכָתִיב וַתִּרְא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא, וְכָתִיב (בראשית א') וַיִּרְא

אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב. וְעַל דָּא כִּי טוֹב הוּא פְּתִיב,
וְכֻלָּא הוּא.

וְתַצְפִּינְהוּ שְׁלֹשָׁה יְרַחִים, ג' יְרַחִים מֵאֵי קָא מִיִּירִי. אָמַר
ר' יְהוּדָה, רִמְזוּ הוּא דְקָא רִמְזוּ, דְלֹא
אֶשְׁתַּמּוּדַע מִשָּׁה בְּזוּהָרָא עֲלָאָה, עַד ג' יְרַחִים. דְּכִתְיִב,
(שְׁמוֹת י"ט) בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי, דִּהָא פְּדִין אֶת־יְהִיבַת תּוֹרָה עַל
יְדוּי, וְשְׂכִינְתָא אֶתְגַּלְיָא, וְשְׂרִיא עֲלוּי לְעֵינִיהוֹן דְּכֻלָּא,
דְּכִתְיִב, (שְׁמוֹת י"ט) וּמִשָּׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים וַיִּקְרָא אֵלָיו יי'.
(שְׁמוֹת ב') וְלֹא יִכָּלֶה עוֹד הַצְּפִינוּ, דְּעַד הַהוּא שְׁעָתָא, לֹא
אֶשְׁתַּמּוּדַע מְלוּלִיָּהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכִתְיִב מִשָּׁה
יְדַבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוּל.

וְתִקַּח לוֹ תִבַּת גּוּמָא, רִמְזוּ עַל הָאֲרוֹן, דְּלוּחוֹת קִיִּמָּא
עֲאֲלִין בְּגוּיָהּ, תִּיבַת גּוּמָא, אֲרוֹן הַבְּרִית אִיהוּ.
וְתַחֲמֶרָה בַּחֲמֶר וּבְזַפֶּת (דְּהֵימָא תִּיבָה דְּאִיְהוּ) דִּהָא הָאֲרוֹן הוּא
מְחוּפָּה מְלָגוּ וּמְלִבְר. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, דָּא הִיא אוֹרֵיִתָּא,
דְּהַחֲמִירָה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמִצּוֹת עֲשֵׂה וּבְמִצּוֹת לֹא
תַעֲשֵׂה.

וְתִשָּׂם בָּהּ אֶת הַיֶּלֶד, אֵלּוּ יִשְׂרָאֵל, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (הוֹשַׁע
י"א) כִּי נָעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֶּהוּ. וְתִשָּׂם בַּסּוּף דְּלֹא הוּוּ
פְּקוּדֵי אוֹרֵיִתָּא חוּמְרָא לְמַעַבְד, (וַיִּקְרָא רַפְ"ו ע"א) עַד סוּף,
דְּעֲאֵלוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא, לְסוּף אַרְבַּעִין שָׁנִין. עַל שְׁפַת

הַיָּאוֹר: עַל מִימְרָא דְאִינוּן דְּמוֹרִים אוֹרֵייתָא וְחוּקָה
 לְיִשְׂרָאֵל. (נ"א רבֵי חוּקָה אָמַר הֵכִי אוֹלִיפְנָא)

דְּבַר אַחַר וַיֵּלֶךְ אִישׁ, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכִתְיֵב,
 (שְׁמוֹת ט"ו) יֵי' אִישׁ מִלְחָמָה. מִבֵּית לְוִי, דָּא קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, אַתְר דְּחֻכְמָה עֲלָאָה, וְהָהוּא נָהַר, מִתְחַבְּרָן
 כַּחֲדָא, וְלֹא מִתְפָּרְשִׁין לְעֵלְמִין. מִבֵּית לְוִי דְאֲשֵׁרִי לְוִיתָן
 (נ"א כָּל חִידוֹ) לְחִידוֹ בְּעֵלְמָא, הֵדָא הוּא דְכִתְיֵב, (תַּהֲלִים ק"ד)
 לְוִיתָן זֶה יִצְרָתָ לְשִׁחָק בּוֹ. וַיִּקַּח אֶת בֵּת לְוִי, דָּא קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, אַתְר דְּנִהֲרִי דְסִיְהָרָא נְהִיר.

וַתֵּהָר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֶּן. הָאִשָּׁה וְדָאִי, כְּמָה דְאֵת אָמַר
 (בְּרֵאשִׁית ב') לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה. בְּקַדְמֵיתָא בֵּת לְוִי,
 וְהֵכִי הוּא וְדָאִי, וְכִי בֵּת לְוִי בְּקַדְמֵיתָא, (דף י"ב ע"א) וְהֵשֶׁתָּא
 אִשָּׁה. אֶלָּא הֵכִי הוּא וְדָאִי, וְהֵכִי אוֹלִיפְנָא, אֶתְתָּא עַד
 לָא אוֹדְיוּגַת, אֶתְקַרִּיאַת בֵּת פְּלוֹנִי, בְּתַר דְאֹדְיוּגַת
 אֶתְקַרִּיאַת אִשָּׁה. וְהֵכָא, בֵּת, וְאִשָּׁה, וְכֻלָּה, חַד דְּרָגָא
 אִיהוּ.

(שְׁמוֹת ב') וַתִּצְפְּנֶהוּ (בְּרֵאשִׁית ל"א ע"ב) שְׁלֹשָׁה יָרְחִים. אֵלִין תְּלַת
 יָרְחִין, דְּדִינָא קְשִׁיא שְׁרִיא בְּעֵלְמָא וּמָאִי נִינְהוּ.
 תְּמוּזָא, אָב, טִבֵּת, (נ"א שְׁבֹט) מָאִי מְשֻׁמַּע. דְּעַד לָא נַחַת מִשָּׁה
 לְעֵלְמָא, שְׁכִיחַ הָוָה אִיהוּ לְעֵילָא, וְעַל דָּא אוֹדְיוּגַת בֵּיה
 שְׁכִינְתָּא, מִיּוֹמָא דְאֶתְיֵלִיד. מִפְּאֵן אָמַר רַבֵּי שְׁמַעוֹן,

רוּחֵיהוֹן דְּצַדִּיקָא, (ויחי ר"ב ע"ב) שְׂכִיחִין אֵינוֹן לְעֵילָא, עַד
לָא יַחְתּוֹן לְעַלְמָא.

(שמות ב') וְלֹא (שלח ל"ח קע"ד ע"א) יְכַלֶּה עוֹד הַצְּפִינוּ וְגו'. מַאי
וּתְקַח לּוֹ תִּבְתַּת גּוֹמָא. דְּחַפַּת לִיָּה בְּסִימְנָהָא, לְמַהוּי
נְטִיר מַאיִנוֹן נוּנֵי יִמָּא, דְּשִׂאטִּין בִּימָא רַבָּא, דְּכַתִּיב,
(תהלים ק"ד) שָׁם רָמַשׁ וְאִין מִסְפָּר. וְהִיא חַפַּת לִיָּה, לְמַהוּי
נְטִיר מְנִיָּהוּ, בְּחַפּוֹ (בְּסֵטְרָא דִּיּוֹבְלָא) (נ"א דְטִיסַת רוֹבְלָא) (נ"א דְטִיס רוֹבְלָא)
יִקְרָא, דְּתֵרִין גְּוּוֹנִין תּוֹור וְאוּכָם, וְאַנַּח לִיָּה לְמִשָּׁה
בִּינֵיָּהוּ, דְּיִשְׁתְּמוּדַע עִמָּהוֹן, בְּגִין דְּזִמִּין לְסִלְקָא
(בִּינֵיָּהוּ) זִמְנָא אַחְרָא, לְקַבְּלָא אוּרֵיָּתָא.

(שמות ב') וּתְרַד בַּת פַּרְעֹה לְרַחוּץ עַל הַיְּאֹר. דָּא אֵיָּהּ
דְּאֵתִיא מִסְטָרָא דְּשִׁמְאֵלָא דְּדִינָא קְשִׂיא, כְּמָה דְּאֵת
אֲמַר, לְרַחוּץ עַל הַיְּאֹר, עַל הַיְּאֹר דְּיִיקָא, וְלֹא עַל הַיָּם.
וְאִי תִימָא, וְהָא כְּתִיב, (שמות י"ז) וּמִטֶּיךָ אֲשֶׁר הַפִּיתָ בּוֹ אֶת
הַיְּאֹר, וּמִשָּׁה לָא מַחָא אֱלָא יִמָּא, וְקַרְיֵיהּ יְאֹר.
אֱלָא יְאֹר הָוֵה דְּמַחָא אַהֲרֹן עַל יְדֵי דְּמִשָּׁה, וְשׁוּיָּיהּ קָרָא
דְּאֵיָּהוּ עֶבֶיד.

כְּהֵאִי גְּוּוֹנָא, (שמות ז') וַיִּמְלֵא שִׁבְעַת יָמִים אַחֲרֵי הַכּוֹת ה'
אֶת הַיְּאֹר. וְאַהֲרֹן הִכָּהוּ. אֱלָא עַל דְּאֵתָא מִסְטָרָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, קַרְיֵיהּ קָרָא אַחֲרֵי הַכּוֹת ה', לְבַתַּר
קַרְיֵיהּ בְּשִׁמָּא דְּמִשָּׁה. וּנְעֵרוּתֵיהּ הוֹלְכוֹת עַל יַד הַיְּאֹר,
אֵלִין שְׂאָר מִשְׁרֵיִן דְּאֵתֵיִן מִסְטָרָא דָּא.

(שמות ב') וַתִּפְתַּח וַתִּרְאֶהוּ אֶת הַיֶּלֶד. וַתִּרְאֶהוּ וַתֵּרָא מִבְּעֵי לֵיהּ. מֵאֵי וַתִּרְאֶהוּ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לֵית לָךְ מַלְּה בְּאוֹרֵייתָא, דְּלִית בָּהּ רְזִין עֲלָיִן וַיִּקְרִין. אֶלָּא הָכִי אוֹלִיפְנָא, רְשִׁימָא דְּמִלְכָּא וּמִטְרוֹנִיתָא אֲשֶׁתְּכַח בֵּיהּ, וְאִיהוּ רְשִׁימָא דְּוָא"ו ה"א. וּמִיַּד וַתַּחמוֹל עָלָיו וְגו'. עַד כָּאֵן לְעֵילָא, מִכָּאֵן וְלַהֲלָאָה לְתַתָּא, בַּר מֵהֵאֵי קָרָא.

(שמות ב') וַתִּתְצַב אַחֲתוֹ מֵרְחוֹק וְגו'. וַתִּתְצַב אַחֲתוֹ, אַחֲתוֹ דְּמֵאֵן. אַחֲתִיָּהּ, דְּתַהוּא דְּקָרָא לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל אַחֲתִי. כִּמְה דְּאֵת אָמַר, (שיר השירים ה') פִּתְחֵי לִי אַחֲתֵי רַעֲיָתִי. מֵרְחוֹק: כִּמְה דְּאֵת אָמַר (ירמיה ל"א) מֵרְחוֹק ה' נִרְאָה לִי.

(מז"א) מִשְׁמַע, דְּאֵינּוֹן זַכָּאִין, עַד לָא נַחְתּוּ לְעֲלָמָא, אֲשֶׁתְּמוֹדְעָאן אֵינּוֹן לְעֵילָא, לְגַבִּי כְּלָא, וְכָל שְׁכַן מִשָּׁה. וּמִשְׁמַע נָמִי, דְּנִשְׁמַתְהוֹן דְּצְדִיקֵיָא, אֲתַמְשְׁכוּ מֵאַתְרַּעְלָאָה, כִּמְה דְּאוֹקִימְנָא. וְרוּא דְּמַלְּה אוֹלִיפְנָא, דְּמִשְׁמַע, דָּאָב וְאָם אֵית לְנִשְׁמַתָּא, כִּמְה דְּאֵית אָב וְאָם לְגוּפָא בְּאַרְעָא, וּמִשְׁמַע, דְּבְכָל סְטְרִין, בֵּין לְעֵילָא, בֵּין לְתַתָּא, מְדַכָּר וְנוֹקְבָא אֲתֵיִן כְּלָא וּמִשְׁתַּכְּחִי. וְהָא אוֹקְמוּהַ רְזָא, דְּכְתִיב, תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה. הָאָרֶץ: דָּא כְּנַסַת יִשְׂרָאֵל. נֶפֶשׁ חַיָּה: (ויקרא ל"ט ע"ב) נֶפֶשׁ אָדָם קְדָמָאָה עֲלָאָה, כִּמְה דְּאֲתַמַּר. אֲתָא רַבִּי אַבָּא וּנְשָׁקִיָּה.

אָמַר וַדַּאי שְׁפִיר קְאָמַרְתָּ, וְהִכִּי הוּא וַדַּאי זַכָּאָה חוֹלְקִיָּה
 דְּמִשָּׁה נְבִיאָה מְהִימָנָא, עַל כָּל שְׂאָר נְבִיאֵי עֲלָמָא. (ע"ב)
 (סתרי תורה) דְּבַר אַחַר וַתִּתְצַב אַחֲוֹתוֹ דָּא הִיא חֲכָמָה, כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר, (משלי ז') אָמַר לַחֲכָמָה אַחֲוֵי אֵת. אָמַר
 רַבִּי יִצְחָק, מֵעוֹלָם לָא אֵתְעֵדִיאֵת (נ"א אַתְעַר) גְּזֵרַת דִּינָא
 מֵעֲלָמָא, דִּהָא בְּכָל שַׁעְתָּא דִּהְוּוּ יִשְׂרָאֵל חֲטָאן, הָוּה דִּינָא
 מְקַטְרָגָא עִמָּהוֹן, וּכְדִין, וַתִּתְצַב אַחֲוֹתוֹ מִרְחוֹק. (ד"א מרחוק)
 כְּמָה דְּאֵת אָמַר מִרְחוֹק ה' נִרְאָה לִי. (ע"ב)

וַתֵּרַד בֵּת פְּרַעָה לְרַחוּץ עַל הַיְאֹר. בְּשַׁעְתָּא דִּהְוּוּ פְּסִיקִי
 יִשְׂרָאֵל מֵאֹרִייתָא, מִיַּד וַתֵּרַד בֵּת פְּרַעָה לְרַחוּץ
 עַל הַיְאֹר. הָוּת נַחֲתַת מִדַּת הַדִּין, (דף י"ב ע"ב) לְאַסְתַּחָּאָה
 מִדְּמָא דִּישְׂרָאֵל, עַל עֲלַבּוֹנָה דְּאֹרִייתָא. וְנַעֲרוֹתֶיהָ
 הוֹלְכוֹת עַל יַד הַיְאֹר, אֵלִין אֹמִיָּא, דְּאִינּוֹן אֲזֵלִין
 וְרַדְפִּין אֲבַתְרִייהוּ, עַל יַד הַיְאֹר, עַל סַבַּת עֲלַבּוֹנָה
 דְּאֹרִייתָא, וְאִינּוֹן דְּמֹרִים (נ"א דְּמִיכָן) בְּהַ, דְּרַפּוּ יַדֵּיהוּ
 מִינָהּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּל מְלִין דְּעֲלָמָא, תִּלְיִין בְּתַשׁוּבָה,
 וּבְצִלוֹתָא דְּצִלֵי בַר נָשׁ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכָל
 שְׁכּוֹן, מֵאֵן דְּאוֹשִׁיד דְּמַעִין בְּצִלוֹתֶיהָ, דְּלִית לָךְ תַּרְעָא,
 דְּלֵא עֲאֵלִין אִינּוֹן דְּמַעִין. מַה כְּתִיב וַתִּפְתַּח וַתִּרְאֶהוּ אֵת
 הַיֶּלֶד. וַתִּפְתַּח, דָּא שְׂכִינְתָּא, דְּקִימָא עַלֵייהוּ דִּישְׂרָאֵל,

כְּאִמָּא עַל בְּנִין, וְהִיא פִּתְחָה תְּדִיר בְּזִכּוֹתֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל.
 כִּיּוֹן שְׁפִתְחָה, וְתִרְאֶהוּ אֶת הַיֶּלֶד, (ירמיה ל"א) יֶלֶד
 שְׁעֵשׂוּעִים. דְּאִינוּן יִשְׂרָאֵל, דְּמִתְחַטָּאן קָמִי
 מַלְכֵיהוֹן (נ"א מַאֲבִיהוֹן) בְּכָלֵא, וּמִיֵּד דְּמִתְחַנְנָן קָמִי קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, הַדְרִי בְּתִשׁוּבָה, וּבְכָאן קָמִיָּה, כְּבָרָא דְּבַכִּי
 קָמִי אָבוּי, מַה פְּתִיב, וְהִנֵּה נַעַר בּוֹכָה. כִּיּוֹן דְּבַכִּי,
 אֲתַעְדּוּ (ס"א מִתְתַּבְרִי) כָּל גְּזָרִין בִּישִׁין דְּעַלְמָא, מַה פְּתִיב
 וְתַחְמוּל עָלִיו, אֲתַעַר עָלִוי בְּרַחֲמִים, וּמְרַחֵם לִיָּה.

וְתֵאמֶר מִיֵּלְדֵי הָעֵבְרִים זֶה, דְּאִינוּן רַכִּי לְבָא, וְלֵא
 מִיֵּלְדֵי הָעֵבֻדָּת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, דְּאִינוּן קָשִׁי
 קַדְל, וְקָשִׁי לְבָא. מִיֵּלְדֵי הָעֵבְרִים רַכִּי לְבָא מֵאֲבָהָן
 וּמֵאֲמָהָן לְאֲתָבָא קָמִי מֵאֲרִיָּהוֹן. וְתִקְרָא אֶת אִם הַיֶּלֶד.
 שְׁהִיתָה בּוֹכָה, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (ירמיה ל"א) קוֹל בְּרָמָה
 נִשְׁמַע נְהִי (ח' ע"א) בְּכִי תִמְרוּרִים רָחַל מִבְּפֶה עַל בְּנֵיהָ וְגו',
 הוּא בּוֹכָה וְאִם הַיֶּלֶד הִיא בּוֹכָה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לְזַמְנָא דְּאֲתִי מַה פְּתִיב, (ירמיה ל"א) בְּבַכִּי
 יְבוֹאוּ וּבְתַחְנוּנִים וְגו'. מַהוּ בְּבַכִּי יְבוֹאוּ. בְּזִכּוֹת בְּכִי
 דְּאִם הַיֶּלֶד, שְׁהִיא רָחַל, יְבוֹאוּ וְיִתְכַנְּשׁוּן מִן גְּלוּתָא.
 וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק, פּוּרְקָנָא דְּיִשְׂרָאֵל לָא תִּלְיָא אֶלָּא בְּבַכִּי,
 כִּד יִשְׁתַּלְּמוּן וְיִכְלוּן, בְּכִי דְּמַעוֹת דְּבַכָּה עֲשׂוּ קָמִי אָבוּי,
 דְּכְּתִיב, (בראשית כ"ז) וַיִּשָּׂא עֵשׂוּ קוֹלוֹ וַיִּבְךְ. (אָמַר רַבִּי יוֹסִי אוֹתוֹ בְּכִי

דְּבַכָּה עֲשׂוּ) וְאִינּוֹן דְּמַעִין, אֲחִיתוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתִיהָ. פִּיּוֹן
 דִּיכְלוֹן אִינּוֹן דְּמַעִין בְּבִכְיָה דִּישְׂרָאֵל, יִפְקוֹן מְגִלוּתִיהָ,
 הָדָא הוּא (ירמיה ל"א) דְּכָתִיב בְּבִכֵי יְבוֹאוּ וּבַתְחִנוּנִים
 אוֹבִילִים.

(שמות ב') וַיִּפֶן פָּה וְכָה. חָמָא בְּאֵלֵין נ' אַתְווּן, דְּמִיחְדִּין לִיה
 יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹמָא, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל פְּעַמִּים, דְּאִית
 בְּהוֹן כ"ה כ"ה תְּרֵי זְמַנֵי, וְלֹא חָמָא בֵּיהָ. וַיִּפֶן פָּה וְכָה
 וְגו'. פָּה וְכָה, אָמַר רַבִּי אַבָּא, פָּה חָמָא, אִי הוּוּ בֵּיהָ
 עוֹבְדֵין דְּכִשְׁרוֹן. וְכָה אִי זְמִין לְנַפְקָא מִנִּיהָ בְּרָא מְעֵלִיא,
 מִיַּד וַיֵּרָא פִּי אֵין אִישׁ. חָמָא בְּרוּחַ קוּדְשָׁא, דְּלֹא זְמִין
 לְנַפְקָא מִנִּיהָ בְּרָא מְעֵלִיא.

דְּאָמַר רַבִּי אַבָּא, כַּמָּה חֵיִיבִין אִינּוֹן בְּעֵלְמָא, דְּמַפְקֵי בְּנֵי
 מְעֵלִיא, יִתִּיר מֵאִינּוֹן זַכָּאִין. וְהָהוּא בְּרָא מְעֵלִיא
 דְּנַפְק מִן חֵיִיבָא, אִיהוּ מְעֵלִיא יִתִּיר, לְמַהוּי טְהוֹר מְטָמָא.
 נְהוֹרָא מְגוּ חֲשׂוּכָא. חֲכַמְתָּא מְגוּ טַפְשׁוּתָא. וְדָא אִיהוּ
 מְעֵלִיא מְכָלָא.

וַיֵּרָא. וַיֵּרָא דְּהֶכָּא, כְּלָא בְּרוּחַ קוּדְשָׁא אֲסַתְכַּל וְחָמָא,
 וּבְגִין כַּךְ אֲסַתְכַּל בֵּיהָ וְקַטַּל לִיהָ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיף
 הוּא סַבֵּב כְּלָא, לְמַהֲף לְהָהוּא בֵּירָא, כַּמָּה דְּאֹזֵל יַעֲקֹב
 לְגַבֵּי הָהוּא בֵּירָא, דְּכָתִיב, (שמות ב') וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּאֵר.
 בְּיַעֲקֹב כְּתִיב, (בראשית כ"ט) וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֵר. בְּמִלְשָׁה כְּתִיב,

וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּאֵר. בְּגִין דְּמֹשֶׁה וַיַּעֲקֹב,
אָף עַל גַּב דְּבַדְרָגָא חָדָא הוּוּ, אֶסְתְּלַק מֹשֶׁה בְּהֵאֵי יִתִּיר
מִנִּיהּ.

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יִצְחָק הָווּ אֲזִלֵּי בְּאוֹרְחָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
הָהוּא בְּאֵר דְּחָמָא יַעֲקֹב, וְחָמָא מֹשֶׁה, אֵי דָא הָוָה
הָהוּא בִּירָא, דְּחָפֵר אַבְרָהָם וַיִּצְחָק. אָמַר לִיהּ לָאו. אֶלָּא,
בְּשַׁעֲתָא דְּאֶתְבְּרִי עֲלֵמָא, אֶתְבְּרִי הָאֵי בִּירָא. וּבְעֶרְבֵי שַׁבַּת
בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, אֶתְבְּרִי פּוּמָא דִּילֵיהּ, וְהֵאֵי אִיהוּ בְּאֵר
דְּחָמוּ יַעֲקֹב וּמֹשֶׁה.

מִתְנִיתִין. אֵינּוֹן דְּרַדְפֵי קְשׁוּט, אֵינּוֹן דְּתַבְעֵי רוּזָא
דְּמַהִימָנוּתָא. אֵינּוֹן דְּאֶתְדַבְּקוּ בְּקִשׁוּרָא
מַהִימָנָא. אֵינּוֹן דִּידְעִין אוֹרְחֵי דְּמַלְכָא עֲלָאָה. קָרִיבוּ
שְׁמַעוּ.

כַּד סְלִיקוּ תְרִין, וַנִּפְקוּ לְקַדְמוֹת חַד, מְקַבְּלִין לִיהּ בֵּין
תְרִין דְּרוּעִין. תְרִין נַחְתֵי לְתַלְתָא (נ"א לְתַמָּא) תְרִין
אֵינּוֹן, חַד מִינֵיהּ.

חֲקֵלָא דְּתַפּוּחִין קַדִּישִׁין אִיהוּ מֵהֵאֵי בִּירָא יִתְבִּי (תְרִין יִתְבִּי)
מוֹתְבָא דְּנַבִּיאֵי (ס"א בְּנוֹי) יִנְקִין בְּהוּ. חַד בֵּינֵיהּ, חַבּוּרָא
אִיהוּ דְּכֵלָא, אִיהוּ נְטִיל מַכְלָא (דף י"ג ע"א) הָהוּא בִּירָא
קַדִּישָׁא, קָאִים תְּחוֹתֵיהּ, חֲקֵלָא דְּתַפּוּחִין קַדִּישִׁין אִיהוּ
מֵהֵאֵי בִּירָא אֶתְשַׁקִּיין עַדְרֵיאָא, דְּרַעֵי מֹשֶׁה בְּמַדְבְּרָא,

מֵהָאֵי בִּירָא אֶת־שִׁקְיִין עֲדַרְיִיא דְּבִרִיר יַעֲקֹב כְּד בְּרִיר לֹון
 לְגוֹ חוּלְקִיָּה כָּל אֵינֹון רְתִיכִין, כָּל אֵינֹון מָאֲרִי דְּגַדְפִּין.
 תַּלְת קַיִימִין רְבִיעִין עַל הָאֵי בִּירָא. הָאֵי בִּירָא מְנַיִיהוּ
 אֶתְמַלִּי. אֲדַנְּי אֶתְקַרִי, עַל דָּא כְּתִיב, (דברים ג') אֲדַנְּי יִי
 אַתָּה הַחֲלוֹת וְגו'. וְכְתִיב (דניאל ט') וְהָאֵר פְּנִיךָ עַל מְקוֹדְשֶׁךָ
 הַשָּׁמַיִם לְמַעַן אֲדַנְּי, אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ, הֵדָּא הוּא דְכְתִיב,
 (יהושע ג') הִנֵּה אֲרוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. בֵּיה גְּנִיז חַד
 מְקוֹרָא קַדִּישָׁא, דְּנַבְיַע בֵּיה תְּדִיר, וְאֲמַלִּי לִיה, יִי
 צְבָאוֹת אֶקְרִי. בְּרִיךְ הוּא לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמִין. (ע"ב)

וּלְכַהֵן מְדִין שְׁבַע בְּנוֹת וּתְבַאֲנָה וּתְדַלְנָה וְגו'. אֲמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, אֵי בִּירָא דָּא, אֵיהוּ בִּירָא דִּיעֲקֹב, הָא
 כְּתִיב בֵּיה, (בראשית כ"ט) וְנֶאֱסַפּוּ שָׁמָּה כָּל הָעֲדָרִים וְגַלְלוּ
 וְגו'. וְהֵכָא בְּנוֹת יִתְרוֹ לָא אֶצְטְרִיכוּ לְהָאֵי. אֶלָּא וּתְבַאֲנָה
 וּתְדַלְנָה בְּלֵא טוֹרַח אַחְרָא.

אֲמַר רַבִּי חֵיִיא, יַעֲקֹב אֶעֱדִי לָה מִן בִּירָא, דְּהָא כְּתִיב,
 כְּד מִתְכַּנְשֵׁי תַמָּן כָּל עֲדַרְיִיא, וְהִשִּׁיבוּ אֶת הָאֶבֶן.
 וּבִיעֲקֹב, לָא כְּתִיב וַיֵּשֶׁב אֶת הָאֶבֶן, דְּהָא לָא אֶצְטְרִיךְ
 לְבַתֵּר כּוֹן, דְּהָא בְּקַדְמִיתָא מֵיָא לָא הוּוּ סְלִקִין, כִּיּוֹן
 דְּאֶתָּא יַעֲקֹב, סְלִיקוּ מֵיָא לְגַבִּיָּה, (ומלשה אוף חכי סליקו מֵיָא לְגַבִּיָּה)
 וְהָהוּא אַבְנָא, לָא הוּוּ עַל פּוּם בִּירָא, וּבְגִין כֶּךָ וּתְבַאֲנָה
 וּתְדַלְנָה.

ר' אֶלְעָזָר וּר' אַבָּא הוּוּ אֲזִילי מִטְּבֵרְיָא לְצַפְרִי. עַד דְּהוּוּ
אֲזִילי, פִּגְעַ בְּהוּ חַד יוּדָאי, אֶתְחַבֵּר בְּהַדְיָהוּ, אָמַר
רַבִּי אֶלְעָזָר, כֹּל חַד לֵימָא מְלָה דְאֹרִייתָא.

פִּתְחַ אִיהוּ וְאָמַר, (יחזקאל ל"ז) וַיֹּאמֶר אֵלַי הַנְּבֵא בֶן אָדָם
הַנְּבֵא אֶל הָרוּחַ וְאָמַרְתָּ אֶל הָרוּחַ וְגו'. מִהָאֵי קָרָא
יַדְעָנָא, אֶתְר דְּהָרוּחַ נִפְקָא מִנִּיה, וְכִי יְכִיל הוּוּ יַחְזְקָאֵל
לְנִבְאָה עַל הָרוּחַ, וְהָא כְּתִיב (קהלת ח') אֵין אָדָם שְׁלִיט בְּרוּחַ
לְכֻלּוּא אֶת הָרוּחַ. אָלָא, בַּר נַשׁ לֹא יְכִיל לְשַׁלְטָאָה בְּרוּחַ,
אַבְל קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אִיהוּ שְׁלִיט בְּכֻלָּא, וְעַל מִימְרֵיה
הוּוּ מִתְנַבֵּי יַחְזְקָאֵל. וְתוּ דְהָא רוּחַ הוּוּ בְּגוּפָא בְּהָאֵי
עֲלֵמָא, וּבְגִין כֹּךְ אֶתְנַבֵּי עֲלֵיה, (בראשית ק"ל, ע"א במדרש הנעלם)
מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בּוֹאֵי הָרוּחַ, מִהָהוּא אֶתְר דְּאֶתְחַם בְּסַמְכוּי
בְּאַרְבַּע סְטְרִין דְּעֲלֵמָא.

דְּלִיג הַהוּא יוּדָאי קָמִיה, אָמַר לֵיה רַבִּי אֶלְעָזָר, מָאֵי
חֲמִית. אָמַר מְלָה חֲמִינָא. אָמַר לֵיה מָאֵי הִיא. אָמַר
לֵיה רוּחַ בְּנֵי אָדָם, אֵי אֶתְלַבֵּשׁ בְּגַן עֵדֵן בְּלְבוּשָׁא
דְּדִיוֹקְנָא בְּגוּפָא דְהָאֵי עֲלֵמָא, הוּוּ לֵיה לְמַכְתָּב, כַּה אָמַר
ה' מִגַּן עֵדֵן בּוֹאֵי הָרוּחַ, מִהוּ מֵאַרְבַּע רוּחוֹת.
אָמַר לֵיה, רוּחָא לֹא נַחְתָּא לְהָאֵי עֲלֵמָא, עַד דְּסִלְקָא
מִגְּנָתָא דְאַרְעָא, לְגוּ פּוּרְסִיָּא, דְקִיִּמָּא (שמות ט"ו ע"ב)
עַל אַרְבַּע סַמְכִין. פִּיּוֹן דְּסִלְקָא תַּמָּן, אֶסְתְּאַבָּא מִגּוּ הַהוּא

כּוֹרְסִיָּא דְּמַלְכָּא, וְנַחְתָּא לְהַאי עֲלָמָא, גּוֹפָא אֲתַנְטִיל
מֵאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלָמָא, רוּחַ אוּף הָכִי אֲתַנְטִיל מֵאַרְבַּע
סְטְרֵי דְּכוֹרְסִיָּא, דְּמַתְתַּקְנָא עֲלֵיהּוּ.

אָמַר לִיהּ הֵהוּא בַר נָשׁ, דְּלִיגָא דְּקָא דְּלִיגָנָא קַמֵּיכוּ,
מְלָה חֲמִינָא מֵהַאי סְטְרָא. בְּגִין דְּיוֹמָא חֲדָא הוּינָא
אֲזִיל בְּמַדְבְּרָא, וְחֲמִינָא אֵילָנָא חַד דְּמַרְגַּג לְמַחְזִי, וְחַד
מְעַרְתָּא תַּחוּתֶיהּ, קָרִיבָנָא גְבִיהּ וְחֲמִינָא הֵהִיא מְעַרְתָּא,
דְּסֻלְקָא רִיחִין מִכָּל זִינֵי רִיחִין דְּעֲלָמָא. אֲתַתְקַפְנָא
בְּגַרְמָאֵי וְאֵעִילָנָא בְּהֵהִיא מְעַרְתָּא, וְנַחְתִּנָּא בְּדַרְגִין
יְדִיעֵן בְּגוֹ דְּיוֹכְתָא חֲדָא, דְּהוּוּ בֵּיהּ אֲלָנִין סְגִיָּאִין וְרִיחִין
וּבוֹסְמִין, דְּלֹא יִכְיִלָּנָא לְמַסְבֵּל.

וְתַמָּן חֲמִינָא חַד בַּר נָשׁ, וְשַׁרְבִיטָא חַד בְּיַדֶּיהּ. וְהוּוּ
קָאִים בְּחַד פֶּתַחָא, כִּיּוֹן דְּחַמָּא לִי, תָּוָה וְקָם
לְגַבְאֵי. אָמַר לִי, מָה אַתְּ הַכָּא, וּמַאֲן אַתְּ, אָנָּא דְּחִילָנָא
סְגִיָּא, אָמִינָא לִיהּ, מֵאַרְי, מִן חַבְרֵיָּא אָנָּא, כִּךְ וְכִךְ
חֲמִינָא בְּמַדְבְּרָא, וְעֵאלָנָא בְּהַאי מְעַרְתָּא, וְנַחְתִּנָּא הַכָּא.
אָמַר לִי, הוּאִיל וּמִן חַבְרֵיָּא אַנְתְּ, טוֹל הַאי קִיטְרָא
דְּכַתְבָּא, וְהָב לִיהּ לְחַבְרֵיָּא, אֵינּוֹן דִּידְעִין רִזִין
דְּרוּחִיהוֹן דְּצְדִיקָא (דף י"ג ע"ב) בְּטֵשׁ בִּי בְּהֵהוּא שַׁרְבִיטָא,
וְדַמִּיכְנָא. אַדְהֵכִי, חֲמִינָא כִּמְהַ חִילִין וּמִשִּׁירִין גּוֹ
שִׁינְתָּא, דְּהוּוּ אַתְּיִין בְּאוּרְחָא, לְהֵהוּא דְּיוֹכְתָּא. וְהֵהוּא

גְּבֵרָא בְּטֵשׁ בְּהוּא שְׂרַבִּיטָא, וְאָמַר בְּאוֹרְחָא דְאֵילָנִי
 זִילוּ. אֲדַהְכִי דְהוּוּ אֲזִלִי, פְּרַחֵי בְּאוֹיְרָא וְסִלְקִי, וְלֹא
 יִדְעֵנָא לְאֵן אֲתֵר. וְשִׁמְעֵנָא קָלִין דְּמִשִּׁירֵיין סְגִיאִין, וְלֹא
 יִדְעֵנָא מֵאֵן (ס"א לְאֵן אֲתֵר) אִיהוּ. אֲתַעֲרֵנָא, וְלֹא חֲמִינָא מִיַּדִּי,
 וְדַחֲלִינָא בְּהוּא אֲתֵר.

אֲדַהְכִי, חֲמִינָא לְהוּא בְּר נָשׁ, אָמַר לִי, חָמִית מִיַּדִּי,
 אֲמִינָא לִיָּה, חֲמִינָא גּוּ שִׁינְתָא כַּךְ וְכַךְ. אָמַר,
 בְּהוּא אֲרַחָא אֲזִלִי רוּחִיהוּן דְּצַדִּיקָא, גּוּ גִנְתָא דְּעֵדֵן
 לְאֶעְלָא תַּמָּן. וּמָה דְּשִׁמְעַת מִנִּיָּהוּ, הוּא, דְּקִיָּמִי בְּגִנְתָא
 בְּדִיוֹקְנָא דְּהָאִי עֲלָמָא וְחֲדָאן בְּרוּחִיהוּן דְּצַדִּיקָא דְּעָאֲלִין
 תַּמָּן.

וּכְמָה דְּגוּפָא אֲתַבְּנִי בְּהָאִי עֲלָמָא, מְקַטוּרָא דְּאֲרַבַּע
 יְסוּדִי, וְאֲתַצְיִיר בְּהָאִי עֲלָמָא. אוּף הַכִּי רוּחָא,
 אֲתַצְיִיר בְּגִינְתָא, מְקַטוּרָא דְּאֲרַבַּע רוּחִין דְּקִיָּמָא
 בְּגִנְתָא, וְהוּא רוּחָא, אֲתַלְבֶּשָׂא תַּמָּן, וּמִתְצִירַת מִנִּיָּהוּ,
 בְּצִיּוּרָא דְּדִיוֹקְנָא דְּגוּפָא, דְּאֲתַצְיִיר בְּהָאִי עֲלָמָא.
 וְאֲלָמְלָא אֵינּוּן אַרְבַּע רוּחִין, דְּאֵינּוּן אֲוִירִין דְּגִנְתָא,
 רוּחָא לָא מִתְצִיִירָא בְּצִיּוּרָא כָּלֵל, וְלֹא אֲתַלְבֶּשָׂא בְּהוּ.
 אֵינּוּן ד' רוּחִין, קְטִירִין אֲלִין בְּאֲלִין כַּחְדָּא, וְהוּא רוּחַ
 אֲתַצְיִיר וְאֲתַלְבֶּשׁ בְּהוּ, כְּגוּוּנָא דְּגוּפָא אֲתַצְיִיר
 בְּקַטוּרִי, דְּד' יְסוּדִי עֲלָמָא. וּבְגִין כַּךְ, מֵאֲרַבַּע רוּחוֹת

בּוֹאֵי הָרוּחַ, מֵאִינוֹן אַרְבַּע רוּחִין דְּגַן עֵדֶן, דְּאֵתְלַבֵּשׂא
וְאֵתְצִיירַת בְּהוּ, וְהַשְּׁתָא טוֹל הַאי קִיטְרָא דְכִתְבָא וְזִיל
לְאַרְחָךְ, וְהָב לִיָּה לְחִבְרִיָּא.

אַתָּא רַבִּי אֶלְעָזָר, וְאִינוֹן חִבְרִיָּא, וְנִשְׁקוּהוּ בְרִישִׁיָּה,
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, דְשִׁדְרַךְ הָכָא,
דְּיִדְאֵי דָּא הוּא בְרִירָא דְמַלְאָה, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲזֻמִּין
לְפּוּמֵי הַאי קָרָא. יְהָב לֹון הַהוּא קִיטְרָא דְכִתְבָא, פִּיּוֹן
דְנָטַל לִיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר, וּפְתַח לִיָּה, נָפַק אֲפוּתָא דְאִשָּׁא,
וְאִסְחַר לִיָּה, חָמָא בֵּיה מַה דְחָמָא, וּפְרַח מִן יְדוּי.

בְּכַה ר' אֶלְעָזָר, וְאָמַר מֵאן יְכִיל לְקִימָא בְּגַנְזֵיָּא
דְּמַלְכָּא, (תהלים ט"ו) ה' מִי יִגּוֹר בְּאַהֲלָךְ מִי יִשְׁכּוֹן
בְּהַר קֹדֶשׁךְ. וּזְכָאָה הַאי אֹרְחָא, וְהַהִיא שַׁעְתָּא דְאֶרְעֻנָּא
בְּךָ. וּמַהֲהוּא יוֹמָא הָוָה חֲדֵי רַבִּי אֶלְעָזָר, וְלֹא אָמַר כְּלוּם
לְחִבְרִיָּא, עַד דְּהוּוּ אֲזֻלִּי, פִּגְעוּ בְּחַד בִּירָא דְמִיָּא, קִימוּ
עֲלֵיהָ, וּשְׁתוּ מִן מִיָּא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וּזְכָאָה חוּלְקִיָּהוֹן דְּצִדִּיקֵיָּא, יַעֲקֹב עָרַק
מִקְמֵי אַחוּי, וְאֲזַדְמֵן לִיָּה בִירָא, פִּיּוֹן דְּבִירָא חָמָא
לִיָּה, מִיָּא אֲשַׁתְמוּדְעוּ לְמֵאֲרִיָּהוֹן, וְסִלְקִין לְגַבִּיָּה, וְחֲדוּ
בְּהִדְיָה, וְתַמְן אֲזַדְהוּוּגַת לִיָּה בַת זוּגִיָּה. מִשָּׁה עָרַק מִקְמֵי
פְרַעָה, וְאֲזַדְמֵן לִיָּה הַהוּא בִירָא, וּמִיּוֹן חָמוּ לִיָּה,
וְאֲשַׁתְמוּדְעוּ לְמֵאֲרִיָּהוֹן, וְסִלְקוּ לְגַבִּיָּה, וְתַמְן אֲזַדְהוּוּגַת
לִיָּה בַת זוּגִיָּה.

מֵה בֵּין מֹשֶׁה לְיַעֲקֹב, יַעֲקֹב פְּתִיב בֵּיהּ, (בראשית כ"ט) וַיְהִי
כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת רַחֵל וְגו'. וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב וַיִּגַּל
אֶת הָאָבֶן וְגו'. מֹשֶׁה מֵה פְּתִיב בֵּיהּ, וַיְבֹאוּ הָרוּעִים
וַיִּגְרְשׁוּם וַיִּקָּם מֹשֶׁה וַיּוֹשִׁיעֶן וְגו'. בּוֹדְאֵי יַדַּע הָוּה מֹשֶׁה,
פִּיּוֹן דְּחֻמָּא מִיָּא דְּסִלְקִין לְגַבִּיהּ, דְּתַמָּן תְּזַדְּמָן לִיה בַּת
זוּגִיָּה. וְתוּ, דְּהָא רוּחַ קוּדְשָׁא, לָא אֲתַעְדֵי מִנִּיה לְעֵלְמִין
וּבִיה הָוּה יַדַּע, דְּצַפּוּרָה תְּהוּי בַת זוּגִיָּה. אָמַר מֹשֶׁה, וַדְּאֵי
יַעֲקֹב אֲתָא לְהַכָּא, וּמִיָּא סְלִיקוּ לְגַבִּיהּ, אֲזַדְּמָן לִיה בַּר
נֶשׁ דְּאֲכַנְיֵשׁ לִיה לְבִיתִיהּ, וַיְהִי לִיה כָּל מַה דְּאֲצַטְרִיף.
אָנָּא אוּף הַכִּי.

אָמַר תְּהוּא בַר נֶשׁ, הַכִּי אוּלִּיפְנָא, דִּיתְרוּ כּוּמַר לְכוּכְבִּים
וּמְזֻלוֹת הָוּה. פִּיּוֹן דְּחֻמָּא דְּכוּכְבִּים וּמְזֻלוֹת לִית בַּה
מִמְשׁוּ. אֲתַפְּרֵשׁ מִפּוּלְחָנָא דִּילָהּ. קָמוּ עֲמָא וְנִדְוִהוּ. פִּיּוֹן
דְּחֻמוּ בְּנִתִיָּה, הָוּ מְתַרְכֵן לֹון, דְּהָא בְּקַדְמִיתָא אֵינֹון הָוּ
רַעָאן עֲאֵנִיָּה. פִּיּוֹן דְּחֻמָּא מֹשֶׁה בְּרוּחַ קוּדְשָׁא, דְּעַל מַלְה
דְּכוּכְבִּים וּמְזֻלוֹת הָוּ עֲבִדֵי, מִיָּד וַיִּקָּם מֹשֶׁה וַיּוֹשִׁיעֶן
וַיִּשָּׁק אֶת צֵאֲנָם. וְאֲתַעְבִּיד קִנְאָה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּכֻלָּא.

אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר, אַנְתָּ לְגַבְּן, וְלֹא יַדְעֵנָא (דף י"ד ע"א)
שְׁמַךְ. אָמַר, אָנָּא יוֹעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב. אָתוּ חֲבַרְיָא
וְנִשְׁקוּוּהוּ, אָמְרוּ, וּמַה אַנְתָּ לְגַבְּן, וְלֹא הוּיִנֵן יַדְעִין בְּךְ.

אֲזָלוּ כַּחֲדָא כֹּל הָהוּא יוֹמָא לְיוֹמָא אַחֲרָא אֲזַפּוּהוּ תַּלְתָּ
מִלִּין, וְאֲזִיל לְאוֹרְחִיהָ.

(שמות ב') וְתֹאמְרֵן אִישׁ מִצְרֵי הַצִּילָנוּ. רַבִּי חֵיִיא אָמַר, הָא
אוֹקְמוּהָ חֲבַרְיָא, דְּנִצְנִצָּא בְּהוּ רוּחַ קוּדְשָׁא, וְאָמְרוּ,
וְלֹא יִדְעוּ מָה אָמְרוּ. לְבַר נָשׁ, דְּהָוָה יְתִיב בְּמַדְבְּרָא, וְהוּוּ
יוֹמִין דְּלֹא אָכַל בְּשָׂרָא. יוֹמָא חַד אַתָּא דְּוֹבָא לְנִטְלָא חַד
אִימְרָא, עָרַק אִימְרָא, וְדוּבָא אֲבַתְרִיהָ, עַד דְּמָטוּ לְגַבֵּי
הָהוּא בַר נָשׁ לְמַדְבְּרָא, חָמָא אִימְרָא, וְאַתְקִיף בֵּיהָ
וְשַׁחֲטִיהָ וְאָכַל בְּשָׂרָא.

דְּבַר אַחַר (שמות א') וְאַלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. רַבִּי יְהוּדָה
פָּתַח וְאָמַר, (שיר השירים א') שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנֹאווָה וְגוֹ',
שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנֹאווָה, דָּא כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל, דְּהִיא שְׁחוֹרָה מִן
גְּלוּתָא, וְנֹאווָה, דְּהִיא נֹאווָה בְּאוֹרֵייתָא, וּבְפַקוּדֵין,
וּבְעוּבְדֵין דְּכַשְׂרֵן. בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם, דְּעַל דָּא, זַכָּאִין
לְיִרְתָּאָה יְרוּשָׁלַם דְּלַעִילָא. כְּאַהֲלֵי קִדְרָא, אַף עַל גַּב
דְּהִיא קוּדְרַת בְּגְלוּתָא, בְּעוּבְדֵין הִיא פִּירִיעוֹת שְׁלֵמָה,
פִּירִיעוֹת, דְּמִלְכָּא דְּשְׁלֵמָא כֹּלָא דִּילִיהָ.

רַבִּי חֵיִיא רָבָא, הָוָה אֲזִיל לְגַבֵּי מְאָרִיהוֹן דְּמִתְנִיתָא,
לְמִילָף מְנִייהוּ. אֲזַל לְגַבֵּי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי,
וְחָמָא פְּרָגוּד חַד, דְּהָוָה פָּסִיק בְּבֵיתָא. תָּוָה רַבִּי חֵיִיא,
אָמַר, אֲשַׁמַּע מִלָּה מְפּוּמִּיהָ מִהַכָּא.

שָׁמַע דְּהוּה אָמַר, (שיר השירים ח') בְּרַח דְּוֹדֵי וּדְמָה לְךָ לְצַבִּי
 אוּ לְעוֹפֵר הָאֵילִים. כֹּל כְּסוּפָא דְכְּסִיפוֹ יִשְׂרָאֵל
 מְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, תְּאֹתָם שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל, שֶׁיְהִיָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא הוֹלֵךְ וְלֹא
 מִתְרַחֵק, אֲלֵא בּוֹרַח כְּצַבִּי אוּ כְּעוֹפֵר הָאֵילִים.

מֵאֵי טַעְמָא, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֵינן חֵיָּה בְּעוֹלָם עוֹשָׂה
 כְּמוֹ הַצְּבִי אוּ כְּעוֹפֵר הָאֵילִים, בְּזִמְנָן שֶׁהוּא בּוֹרַח
 הוֹלֵךְ מְעַט מְעַט, וּמִחֲזִיר אֶת רֵאשׁוֹ לְמָקוֹם שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנּוּ,
 וְלְעוֹלָם תָּמִיד הוּא מִחֲזִיר אֶת רֵאשׁוֹ לְאַחֲרָיו. כִּךְ אָמְרוּ
 יִשְׂרָאֵל, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִם אָנוּ גּוֹרְמִים שְׁתַּסְתַּלַּק
 מִבִּינֵינוּ, יְהִי רְצוֹן, שֶׁתְּבָרַח כְּמוֹ הַצְּבִי אוּ כְּמוֹ עוֹפֵר
 הָאֵילִים, שֶׁהוּא בּוֹרַח וּמִחֲזִיר אֶת רֵאשׁוֹ לְמָקוֹם שֶׁהֵנִיחַ,
 הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (ויקרא כ"ו) וְאִף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתָם בְּאֶרֶץ
 אוֹיְבֵיהֶם לֹא מֵאֲסֹתִים וְלֹא גְעֻלֹתִים לְכָלּוֹתָם. דְּבַר אַחֵר,
 הַצְּבִי כִּשְׁהוּא יִשָּׁן, הוּא יִשָּׁן בְּעֵין אַחַת, וְהָאֲחֶרֶת הוּא
 נִעוֹר, כִּךְ אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, עֲשֵׂה כְּמוֹ
 הַצְּבִי, שֶׁהֵנָּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל.

שָׁמַע רַבִּי חֵיָּיא וְאָמַר, אֵי עֲלֵאִין (פסוקי) עֲסָקִין בְּבֵיתָא,
 וְאֵנָּא יְתִיב אֲבָרָאֵי, בְּכַה. שְׁמַע רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר,
 וְדַאי שְׁכִינְתָא לְבָרָא, מֵאֵן יְפוּק. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהַ.
 אֵי אֵנָּא קְלִינָא, (כְּחוּלָא) לֹא קְלִינָא דְהָא שְׁכִינְתָא בְּרָא

מִנָּנָא, לִיעוּל שְׁכִינְתָא, וְתִיהוּ אֶשְׁתָּא שְׁלִימְתָא. שְׁמַע
 קָלָא דְאִמְר, עַד לָא סְמִכִין אֶסְתְּמְכוּ, וְתִרְעִין לָא
 אֶתְתְּקְנוּ, וּמְזוּטְרִי (ב"א ומְזוּטְרִי) דְּבוּסְמִיָּא דְּעַדְן דְּכַעַן הוּא,
 לָא נִפְק ר' אֶלְעִזֵּר.

יְתִיב רַבִּי חֵיִיא, בְּכַה וְאֶתְגַּנֵּחַ, פִּתַּח וְאִמְר, (שִׁיר הַשִּׁירִים ב')
 סוּב דִּמָּה לָךְ דוּדֵי לְצַבִּי אוּ לְעַפְר הַאִילִים.
 אֶתְפַּתַּח תִּרְעָא דְפִרְגוּדָא, לָא עֵיִל רַבִּי חֵיִיא, זְקִיף רַבִּי
 שְׁמַעוֹן עֵינױ וְאִמְר, שְׁמַע מִינָּה אֶתִּיְהִיב רְשׁוּתָא לְמֵאן
 דְּאִיהוּ אֲבָרַאי וְאֲנִן לְגוּ. קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶזְל אֶשְׁא
 מִדְּוִכְתִּיה, עַד דְּוִכְתָּא דְּרַבִּי חֵיִיא, אִמְר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
 קוּזְטִיפָא דְּנַהוּרָא דְּקַלִּיטְרָא (ס"א דְּקַלִּיטְרָא) לְבַר, וְאֲנָא הַכָּא
 לְגוּ, אֶתְאַלֵּם פּוּמִיָּה דְּרַבִּי חֵיִיא.

כִּיּוֹן דְּעָאל לְגוּ, מֵאִיךְ עֵינױ, וְלָא זְקִיף רִישִׁיה. אִמְר
 רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעִזֵּר בְּרִיה, קוּם אַעֲבֵר יַדְךָ
 אֶפּוּמִיָּה, דְּלָא יַדַּע בְּהֵאִי, דְּלָא רְגִיל בֵּיה. קָם רַבִּי
 אֶלְעִזֵּר, אַעֲבֵר יַדִּיה אֶפּוּמִיָּה דְּרַבִּי חֵיִיא, פִּתַּח פּוּמִיָּה רַבִּי
 חֵיִיא, וְאִמְר, חָמָא עֵינָא מַה דְּלָא חֲמִינָא, אֶזְדַּקֵּף דְּלָא
 חֲשִׁיבְנָא, טָב לְמִימַת בְּאֶשְׁא דְּדַהֲבָא טָבָא דְּלִיק.

בְּאַתְר דְּשְׁבִיבִין זְרַקִין לְכָל עֵיבֵר, וְכָל שְׁבִיבָא וְשְׁבִיבָא,
 סְלִיק לְתַלְתַּת מָאָה (דף י"ד ע"ב) וְשְׁבַעִין רְתִיכִין. וְכָל
 רְתִיכָא, אֶתְפַּרְשׁ לְאַלְף אֶלְפִין, וְרַבּוּא רַבּוּן, עַד דְּמָטוּ

לְעֵתִיק יוֹמִין, דִּיתִיב עַל פְּרֻשֵׁיא, וְכַרְסֵיא מְזַדְעוּעָא
מְנִיָּה, לְמַאתָן וְשִׁתִּין עַלְמִין.

עַד דְּמָטָא לְאַתָּר עֲדוּנָא דְצַדִּיקֵיא, עַד דְּאִשְׁתַּמַּע בְּכָל
רְקִיעִין, וְכָל עֲלָאִין וְתַתָּאִין, וְכִלְהוּ בְּזַמְנָא חֲדָא,
תְּוֹהִין וְאַמְרִין, הֲדִין הוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, דְּהוּה
מְרַעִישׁ פְּלָא, מֵאֵן יָכִיל לְמִיקָם קָמִיָּה. דִּין הוּא רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, דְּבִשְׁעָתָא דְּפִתַּח פּוּמִיָּה לְמִשְׁרֵי לְמַלְעֵי
בְּאוּרֵיָתָא, צִיִּיתִין לְקַלְיָה, כָּל פְּרֻסוּון וְכָל רְקִיעִין וְכָל
רְתִיכִין, וְכָל אֵינוּן דְּמִשְׁבְּחֵי לְמַרְיָהוּן.

לִית דְּפִתְחִין וְלִית דְּמַסִּימִין, כִּלְהוּ מִשְׁתַּכְּחִין, עַד לָא
אִשְׁתַּמַּע (נ"א דְּלִשְׁתַּמַּע) בְּכָל רְקִיעֵיא דְּלַעֲלָא וְתַתָּא,
פְּטָרָא. כַּד מַסִּיִּים רַבִּי שְׁמַעוֹן לְמַלְעֵי בְּאוּרֵיָתָא, מֵאֵן
חָמֵי שִׁירִין, מֵאֵן חָמֵי חֲדוּתָא, דְּמִשְׁבְּחִין לְמַרְיָהוּן, מֵאֵן
חָמֵי קָלִין דְּאֲזֻלִּין בְּכִלְהוּ רְקִיעִין. אֲתֵיִן כִּלְהוּ בְּגִינֵיהּ
דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, וְכַרְעִין וְסַגְדִּין קָמֵי דְּמַרְיָהוּן, סְלָקִין רִיחִין
דְּבוּסְמִין דְּעֵדוּן, עַד עֵתִיק יוֹמִין, וְכָל הָאֵי בְּגִינֵיהּ דְּרַבִּי
שְׁמַעוֹן.

פִּתַּח רַבִּי שְׁמַעוֹן פּוּמִיָּה וְאַמַּר, שִׁית דְּרַגִּין נַחְתּוּ עִמִּיָּה
דִּיעַקֵּב לְמַצְרִים וְכָל חַד וְחַד עֲשָׂרָה אֶלְף רַבּוּא.
וְלַקְבְּלִיָּהוּן שִׁית דְּרַגִּין לְיִשְׂרָאֵל. וְלַקְבְּלִיָּהוּן (ר"ו ע"א) שִׁית
דְּרַגִּין לְכַרְסֵיא דְּלַעֲלָא. וְלַקְבְּלִיָּהוּן שִׁית דְּרַגִּין

לְכַרְסֵיִּיא דְלִתְתָא. דְכְתִיב, (מלכים א', י') שֵׁשׁ מַעֲלוֹת לַכֹּפֵּא.
הָדָא הוּא דְכְתִיב, (יחזקאל ט"ז) רַבָּה כְּצִמַח הַשָּׂדֶה נִתְתִּיף
וְגו', הָרִי שִׁית. וְלִקְבְּלֵיהוֹן כְּתִיב, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פְּרוּ
וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבוּ וַיַּעֲצֻמוּ וְגו'.

תָּא תְּזִי, כָּל חַד וְחַד סָלִיק לַעֲשָׂרָה, וְהוּוּ שְׁתִּין, וְאִינוּן
שְׁתִּין גְּבַרִין דְּבִסְחָרְנֵי שְׂכִינְתָא, וְאִינוּן שְׁתִּין רַבָּן,
דְּנַפְקוּ עִם יִשְׂרָאֵל מִגְּלוּתָא, וְדַעְאֵלוּ עִם יַעֲקֹב בְּגְלוּתָא.
אָמַר לִיה ר' חֵיִיא, וְהָא הוּוּ (ס"א חמיון) שְׁבַעָה, וְסָלְקִין
לְשִׁבְעִין, אָמַר לִיה ר' שְׁמַעוֹן, שְׁבַעִין לָאוּ מֵהָכָא,
וְאִי סָלְקָא דַּעְתָּךְ שְׁבַעָה, הָא כְּתִיב (שמות כ"ה) וְשִׁשָּׁה קָנִים
יוֹצְאִים מִצְדֵּיהָ שְׁלֹשָׁה קָנֵי מִנּוֹרָה וְגו'. וְקָנָה הָאֶחָד
הָאֲמַצְעִי לָאוּ בְּחֻשְׁבָּנָא, דְכְתִיב, (במדבר ח') אֵל מוֹל פְּנֵי
הַמִּנּוֹרָה יֵאִירוּ וְגו'.

עַד דְּהוּוּ יִתְבִּי, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי שְׁמַעוֹן אַבּוּי, מָה
חָמָא קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, לְנַחְתָּא יִשְׂרָאֵל, לְמַצְרִים
בְּגְלוּתָא. אָמַר לִיה חֲדָא שְׂאֵלְתָא אֶתְ שְׂאִיל, אוּ תְרִין.
אָמַר לִיה תְרִין. גְּלוּתָא לְמָה. וְלְמַצְרִים לְמָה. אָמַר לִיה
תְרִין אִינוּן וְאֶתְחַזְרוּ לְחַד. אָמַר לִיה קוּם בְּקִיּוּמְךָ בְּגִינְךָ
יִתְקַיִים לְעֵילָא, מְשֻׁמְךָ הָאִי מְלָה, אִימָא בְּרִי אִימָא.

פְּתַח וְאָמַר (שיר השירים ו') שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת וְשְׁמוֹנִים
פִּילְגָשִׁים. שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת, אִינוּן גְּבַרְיָא

דְּלַעֲיִלָּא מַחֲלָא דְגְבוּרָא דְאֵתְאַחַדְן בְּקַלִּיפִין (נ"א בגליפין),
 דְּחִיּוּתָא קַדִּישָׁא דִּישְׂרָאֵל. וּשְׁמוֹנִים פִּילְגְּשִׁים, מְמַנָּן
 בְּגַלְיָפוּי דְתַחֲוּתוּי. וְעַלְמוֹת אֵין מְסַפֵּר, כְּמָה דְאֵת דְאֵת אֵמַר
 (איוב כ"ה) הֵישׁ מְסַפֵּר לְגִדּוּדֵיו. וְעַם כָּל דָּא פְתִיב, (שיר השירים
 ו') אַחַת הִיא יוֹנְתִי תַמְתִּי אַחַת הִיא לְאִמָּה, דָּא הִיא
 שְׂכִינְתָא קַדִּישָׁא דְנַפְקָא מִתְרִיסִין (נ"א מתריסר) זִיְהֵרָא,
 דְזִהֵרָא דְנִהִיר לְכֻלָּא, וְאִיהִי אֵתְקַרִי אִמָּא.

כְּגִוּוֹנָא דָּא עֵבִיד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּאַרְעָא, זְרִיק לְכָל
 עַמִּין לְכָל עֵיבָר, וּמְנִי עֲלִיהֶן רַבְרַבִּי, הֵדָּא הוּא
 דְכְתִיב (דברים ד') אֲשֶׁר חָלַק ה' אֱלֹהֶיךָ אוֹתָם לְכָל הָעַמִּים,
 וְהוּא נָסִיב לְחוֹלְקִיהַ כְּנִישְׁתָּא דִּישְׂרָאֵל, הֵדָּא הוּא
 דְכְתִיב, (דברים ל"ב) כִּי חָלַק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ. וְקָרָא
 לָהּ אַחַת הִיא יוֹנְתִי תַמְתִּי אַחַת הִיא לְאִמָּה, דָּא הִיא
 שְׂכִינְתַּי יְקָרִיָּה, דְאֲשֶׁרִי בִינֵיהוֹן, אַחַת הִיא וּמִיּוֹחַדַת לִיָּה.
 רְאוּהָ בְנוֹת וַיֵּאֱשָׁרוּהָ, כְּמָה דְאֵת אֵמַר (משלי ל"א) רַבּוֹת בְּנוֹת
 עָשׂוּ חֵיל וְאֵת עָלִית עַל כָּלָנָה. מְלָכוֹת וּפִילְגְּשִׁים
 וַיִּהְלֹלוּהָ, אֵלִין רַבְרַבִּי עַמִּין דְאֵתְפַקְדוֹן עָלֵיהוּ.

וְעוֹד רְזָא דְמַלְהָ הִיא דְתַנָּן בְּעֵשְׂרָה מְאֱמֵרוֹת נְבָרָא
 הָעוֹלָם, וְכַד תְּסַתְּכַל תְּלָתָא אֵינּוֹן, וְעַלְמָא בְּהוּ
 אֲתַבְרִי, (שמות ל"א) בְּחֻכְמָה וּבְתַבּוּנָה וּבְדַעַת, וְעַלְמָא לָא
 אֲתַבְרִי אֱלָא בְּגִינֵיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, כַּד בְּעָא לְקִיּוּמָא

עֲלָמָא, עֶבֶד לְאַבְרָהָם בְּרֹא דְחַכְמָה. לְיִצְחָק, בְּרֹא
 דְּתַבּוּנָה. לְיַעֲקֹב בְּרֹא דְדַעַת. וּבִהְיֵי אֶתְקָרִי, (משלי כ"ד)
 וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמְלֹאוּ. וּבִהְיֵי אֵשׁ תִּכְלָל כָּל
 עֲלָמָא. וּמִדְּאֵתִילִידוּ (ד' ט"ו ע"א) לְיַעֲקֹב תְּרִיסַר שְׁבַטִין,
 אֲשֶׁתִּכְלָל כָּלָא, כְּגֹוּנָא דְלַעֲיִלָא.

כִּד חָמָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲדוּוֹתָא סְגִיָּאָה דֵּהֲאֵי עֲלָמָא
 תַּתָּאָה, דְּאֲשֶׁתִּכְלָל כְּגֹוּנָא דְלַעֲיִלָא, אָמַר, דִּילְמָא
 חַס וְשָׁלוֹם יִתְעַרְבוּן בְּשָׂאָר עַמְּמִין, וְיִשְׁתַּאֲר פְּגִימוֹתָא
 בְּכֻלְהוּ עַלְמִין. מַה עֶבֶד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, טְלִטְל לְכֻלְהוּ
 מִחֻכָּא לְחֻכָּא, עַד דְּנַחְתּוּ לְמַצְרִים, לְמִידָר דִּינִירִיהוּן בְּעַם
 קְשִׁי קְדָל, דְּמַבְזִין נְמוּסִיהוּן, וּמַבְזִין לְהוּן לְאַתְחַתְנָא
 בְּהוּ, וְלֹאֲתַעְרְבָא בְּהַדִּיָּהוּ, וְחֻשְׁיָבוּ לְהוּן עַבְדִּין. גּוּבְרִין
 גְּעֻלְן בְּהוּן, נוֹקְבַתָּא גְּעֻלְן בְּהוּן עַד דְּאֲשֶׁתִּכְלָל כָּלָא
 בְּזַרְעָא קְדִישָׁא, וּבִין כֶּךָ וּבִין כֶּךָ שְׁלִים חוּבָא דְשָׂאָר
 עַמְּיָן, דְּכְתִיב, (בראשית ט"ו) כִּי לֹא שָׁלֵם עוֹן הָאֱמוּרִי עַד
 הֵנָּה. וְכִד נְפָקוּ, נְפָקוּ זַפְּאִין קְדִישִׁין, דְּכְתִיב, (תהלים קכ"ב)
 שְׁבִטִי יְהִי עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל. אֲתָא ר' שְׁמַעוֹן וּנְשָׁקִיָּה
 בְּרִישִׁיָּה, אָמַר לִיהֵ קָאִים בְּרִי בְּקִיּוּמָךְ, דְּשַׁעְתָּא קְיָיְמָא
 לָךְ.

יְתִיב ר' שְׁמַעוֹן, וְר' אֶלְעָזָר בְּרִיָּה קָאִים וּמְפָרֵשׁ מִלִּי
 דְרִזִּי דְחַכְמָתָא, וְהוּוּ אֲנַפּוּי נְהִירִין כְּשִׁמְשָׁא. וּמִלִּין

מִתְבַּדְרִין וְטָאֲסִין בְּרִקְיָעָא. יִתְבוּ תְרִין יוֹמִין דְּלָא אֲכָלוּ
 וְלֹא שָׁתוּ, וְלֹא הוּוּ יַדְעִין אִי הָוּה יִמְמָא אוּ לִילִיָּא. כַּד
 נִפְקוּ, יַדְעוּ דִּהּוּוּ תְרִין יוֹמִין דְּלֹא טַעְמוּ מִיַּדִּי. קָרָא עַל
 דָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן, (שְׁמוֹת ל"ד) וַיְהִי שֵׁם עִם ה' אַרְבַּעִים יוֹם
 וְאַרְבַּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַל וְגו'. וּמָה אִי אֲנִן בְּשַׁעְתָּא
 חָדָא כַּךְ, מִשָּׁה, דְּקָרָא אֲסַהִיד בֵּיהּ, וַיְהִי שֵׁם עִם ה'
 אַרְבַּעִים יוֹם וְגו', עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

כַּד אָתָּא רַבִּי חֲיִיא קָמִיה דְּרַבִּי, וְסַח לִיה עוּבְדָּא, תָּוּה
 רַבִּי, וְאָמַר לִיה ר' שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אֲבוּי, בְּרִי,
 ר' שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי אֲרִיא, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה אֲרִיא,
 וְלֹאוּ ר' שְׁמַעוֹן כְּשָׂאֵר אֲרִיוּתָא, עָלִיה כְּתִיב (עֲמוֹס ג') אֲרִיה
 שָׂאֵג מִי לֹא יִירָא וְגו'. וּמָה עָלְמִין דְּלַעִילָא מְזַדְעוּזְעִין
 מִיַּנְיָה, אֲנִן עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. גְּבָרָא דְּלֹא גִזַּר תַּעֲנִיתָא
 לְעָלְמִין עַל מַה דְּשָׂאִיל וּבַעִי, אֶלָּא הוּא גִזַּר, קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא מְקַיִים. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גִזַּר, וְאִיהוּ מְבַטֵּל.
 וְהֵינּוּ דִתְנִן, מֵאִי דְכְּתִיב, (שְׁמוֹאל ב' כ"ג) מוֹשֵׁל בְּאָדָם צְדִיק
 מוֹשֵׁל יִרְאֵת אֱלֹהִים, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹשֵׁל בְּאָדָם, וּמִי
 מוֹשֵׁל בַּהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, צְדִיק. דְּאִיהוּ גִזַּר גִּזְרָה,
 וְהַצְדִּיק מְבַטֵּלָהּ.

תְּנִן, אָמַר ר' יְהוּדָה, אִין לָךְ דְּבַר בְּחֻבִּיבוּתָא קָמִי
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמוֹ תְּפִלְתָּן שְׁל צְדִיקִים, וְאַף

עַל גַּב דְּנִיחָא לִיה, זְמַנִּין דְּעֵבִיד בְּעוֹתֵהוֹן, זְמַנִּין דְּלֹא
עֵבִיד.

תְּנִי רַבָּנָן, זְמַנָּא חֲדָא הוּוּ עֲלֵמָא צְרִיכָא לְמִטְרָא, אַתָּא
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, וְגִזֵּר אַרְבַּעִין תַּעֲנִיתָא, וְלֹא אַתָּא
מִטְרָא, צְלִי צְלוֹתָא, וְלֹא אַתָּא מִטְרָא. אַתָּא רַבִּי עֲקִיבָא,
וְקָם וְצְלִי, אֲמַר מְשִׁיב הַרוּחַ, וְנֹשֵׁב זִיקָא, אֲמַר וּמּוֹרִיד
הַגֶּשֶׁם, וְאַתָּא מִטְרָא. חָלַשׁ דַּעֲתִיָּה דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר,
אֶסְתַּכַּל רַבִּי עֲקִיבָא בְּאַנְפּוּי.

קָם רַבִּי עֲקִיבָא קָמִי עֲמָא וְאָמַר, אֲמַשׁוּל לָכֶם מְשָׁל,
לְמָה הִדְבַּר דּוּמָה, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר דְּמִי לְרַחֲמָא
דְּמַלְכָּא, דְּרַחֲמִים לִיה יִתִּיר, וְכֹד עָאל קָמִי מַלְכָּא, נִיחָא
לִיה, וְלֹא בְּעִי לְמִיתָן לִיה בְּעוֹתֵיהָ בְּבַהִילוֹ, כִּי הִיכִי דְּלֹא
לִיתְפָּרֵשׁ מִנִּיה, דְּנִיחָא לִיה דְּלִישְׁתַּעִי בְּהַדְּיָה. וְאַנָּא דְּמִי
לְעֵבֵדָא דְּמַלְכָּא, דְּבַעָא בְּעוֹתֵיהָ קָמִיָּה, וְלֹא בְּעִי מַלְכָּא
דְּלִיעוּל לְתַרְעִי פְּלִטְרִין, וְכָל שְׁכָן דְּלִישְׁתַּעִי בְּהַדְּיָה,
אֲמַר מַלְכָּא, הָבוּ לִיה בְּעוֹתֵיהָ בְּבַהִילוֹ, וְלֹא לִיעוּל הָכָא.
כֹּךְ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אִיהוּ רַחֲמָא דְּמַלְכָּא, וְאַנָּא עֵבֵדָא, וּבְעִי
מַלְכָּא לְאַשְׁתַּעִי בְּהַדְּיָה כָּל יוּמָא, וְלֹא יִתְפָּרֵשׁ מִנִּיה.
וְאַנָּא, לֹא בְּעִי מַלְכָּא דְּאִיעוּל תַּרְעִי דְּפְלִטְרִין. נַח
דַּעֲתִיָּה דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר.

אֲמַר לִיה, עֲקִיבָא, תָּא וְאִימָא לָךְ מַלְתָּא, דְּאַתְחַזִּיא לִי

בְּחֻלְמָא הָאֵי פְּסוּקָא, דְּכָתִיב, (ירמיה ז') וְאַתָּה אַל תִּתְּפַלֵּל
 בְּעַד הָעָם הַזֶּה וְאַל תִּשָּׂא בְּעַדָם רְנָה וּתְפִלָּה וְאַל תִּפְגַּע
 בִּי. תָּא חוּזִי, תְּרִיסַר טוּרֵי אַפְרַסְמוֹנָא (דְּכִיָּא) עָאל הַהוּא
 דְּלָבִישׁ חוּשְׁנָא וְאַפּוּדָא, וּבְעָא מִן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 לְמִיחָס עַל עֲלָמָא וְעַד הָאִידְנָא תְּלִי אִיהוּ. אִי הָכִי אֲמַאי
 חֲלַשׁ דַּעֲתִיָּה דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר. מְשׁוּם בְּנֵי נֶשָׂא, דְּלֹא יַדְעִין
 בַּהֲאִי.

אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר תַּמְנֵי סָרֵי טוּרֵי אַפְרַסְמוֹנָא (דְּכִיָּא)
 עֲלָאִין, עָאלִין נִשְׁמַתְהוּן דְּצַדִּיקָא, וְאַרְבַּעִין
 וּתְשַׁעָה רִיחִין, סִלְקִין (ד' ט"ז ע"ב) בְּכָל יוֹמָא, עַד הַהוּא אֶתְרָ
 דְּאֶתְקָרֵי עֶדֶן, דִּי לְקַבֵּל דָּא, אֶתִּיהִיבַת אוֹרֵייתָא, בְּמ"ט
 פְּנִים טָמְא, וּבְמ"ט פְּנִים טָהוֹר. מ"ט אֶתְוּוּן בְּשִׁמְהֵן
 דְּשִׁבְטֵי. מ"ט יוֹמִין לְקַבְּלָא אוֹרֵייתָא. מ"ט יוֹמִין קְדִישִׁין
 עֲלָאִין קִיִּמִין, לְמִיטַל רְשׁוּתָא בְּכָל יוֹמָא מֵאַבְנִין זְהִירִין,
 דְּגַלִּיפָאן בַּהֲהוּא חוּשְׁנָא.

וְהַהוּא דְּלָבִישׁ חוּשְׁנָא, יְתִיב בְּכַרְסֵיָא קְדִישָׁא יְקִירָא,
 (שְׁמוֹת י"ג ע"א) דְּאַרְבַּע סַמְכִין קִיִּמִין מְסַתְּפְלִין
 בְּחוּשְׁנָא, עַל מִימְרֵיהָ עָאלִין, וְעַל מִימְרֵיהָ נְפִקִין, זְקָפִין
 עֵינִין וּמְסַתְּפְלִין לְעֵילָא, חָמָאן צִיצָא, דְּלָהִיט בְּשִׁית
 מָאָה וְעֶשְׂרִין עֵיבֵר, וּשְׁמָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, גְּלִיף עֲלוּי,
 מוֹדְעוֹזְעִין וּמַתְּחַלְחֵלִין. קְטִירֵי בְּסִטְרוּי דִּימִינָא קְדִישָׁא,

דְּשִׁמְאֵלָא נָטִיל בִּידוּי סַמְכֵי שְׁמֵיָא, עָלִיל לֹון, וְגַלֵּי לֹון.
הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה ל"ד) וְנִגְלוּ כִסְפֵי הַשָּׁמַיִם.

אָמַר לִיה רַבִּי עֶקִיבָא מָהוּ דְכְּתִיב (שיר השירים ו') אֶל גִּנַּת
אֶגְוֹז יִרְדְּתִי. אָמַר לִיה תָּא חֲזִי, הֵהוּא גִנַּתָּא נִפְקָא מֵעֵדֶן,
וְדָא הִיא שְׁכִינַתָּא. אֶגְוֹז: דָּא הִיא רְתִיכָא עֲלָאָה קְדִישָׁא,
דְּאִינוּן אַרְבַּע רִישֵׁין דְּנִהְרִין, דְּמִתְפָּרְשֵׁן מִן גִּנַּתָּא, כְּהֵא
אֶגְוֹזָא, דְּאִינוּן אַרְבַּע רִישֵׁין קְדִישֵׁין לָגוּ. וּמַאי דָּאָמַר
יִרְדְּתִי, כְּמָה דְתַנֵּן, יֵרֵד פְּלוּנֵי לְמַרְכָּבָה.

אָמַר לִיה ר' עֶקִיבָא, אֵי הָכִי, הָוָה לִיה לְמִימַר, לְאֶגְוֹז
יִרְדְּתִי, מָהוּ אֶל גִּנַּת אֶגְוֹז יִרְדְּתִי. אָמַר לִיה, מְשׁוּם
דְּהִיא שְׁבַחָא דְּאֶגְוֹזָא. מָה אֶגְוֹזָא, טְמִירָא וְסִתִּימָא מְכַל
סְטְרוּי, כֶּךָ רְתִיכָא דְנִפְקָא מִגִּנַּתָּא, סִתִּימָא מְכַל סְטְרוּי.
מָה אִינוּן אַרְבַּע קְרִישֵׁין דִּי בְּאֶגְוֹזָא, מִתְחַבְּרֵן בְּהֵא
גִּיסָא, וּמִתְפָּרְשֵׁן מִהֵא גִיסָא. כֶּךָ רְתִיכָא, מִתְחַבְּרֵן
בְּאַחַדוּתָא בְּחֵדוּתָא בְּשְׁלִימוּתָא, וּמִתְפָּרֵשׁ כָּל חַד
בְּעֵבְרוּי, עַל מָה דְּאִתְמַנֵּי הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית ב') הוּא
הַסּוֹבֵב אֶת כָּל אֶרֶץ הַחַיִּלָּה הוּא הַהוֹלֵךְ קִדְמַת אֲשׁוּר,
וְכֵן כּוּלָּם.

אָמַר רַבִּי עֶקִיבָא, הֵאִי לְכַלּוּכָא דְּהִיא בְּקַלִּיפּוּי דְּאֶגְוֹזָא,
לְמַאי רְמִיזָא. אָמַר לִיה, אֵף עַל גַּב דְּאוּרִייתָא לָא
גַּלֵּי לִיה, בְּהֵאִי גַּלֵּי.

תָּא חֲזִי, (ס"א שְׁקָדִים), מְנַהוֹן מְרִירָן, וּמְנַהוֹן מְתִיקָן, וְרְמִיזָא
 אֵית לֹון, אֵית מָארי דְּדִינָא קְשִׁיא, וְאֵית מָארי
 דְּשִׁירוּתָא, אַבְל כָּל רְמִיזָא דְּגִלִי בְּאוּרִייתָא חֲזִינָן דְּדִינָא
 חֲזִי, וְהִכִּי הוּא לְיִרְמִיָהוּ, אַחֲזוּ לֵיה בְּדִינָא, דְּכְתִיב, (ירמיה
 א') מִקָּל שְׁקָד אָנִי רוּאָה. מָאִי שְׁקָד. שְׁקָדִים מִמֶּשׁ. וְכֵן
 בְּמִטָּה אַהֲרֹן, (במדבר י"ז) וַיִּגְמֹל שְׁקָדִים. וּמִן תִּיבוּתָא מִמֶּשׁ,
 אֲשֶׁתִּמַּע, דִּהוּא דִּינָא קְשִׁיא. דְּכְתִיב, (דניאל ט') וַיִּשְׁקֹוד ה' ^{ה'}
 עַל הָרָעָה. וְכֵן (ירמיה א') שׁוֹקֵד אָנִי עַל דְּבָרִי, וְכֵן כּוּלָּם.
 אָמַר לֵיה ר' עֶקִיבָא, מִשְׁמַע כָּל מַה דְּעֵבֵד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, לְמִילָף מְנִיָּה חֲכָמְתָא סְגִיָּאָה, דְּכְתִיב, (משלי ט"ז) כָּל
 פֶּעַל ה' לִמְעַנָּהוּ. ר' אֶלְעָזָר אָמַר מִהֲכָא, דְּכְתִיב, (בראשית
 א') וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד. מַהוּ
 מְאֹד. לְמִילָף מְנִיָּה חֲכָמְתָא עֲלָאָה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָאִי דְּכְתִיב, (קהלת ז') גַּם אֶת זֶה לְעִמַּת
 זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים. כְּגִוּוֹנָא דְּרַקִּיעָא, עֵבֵד קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא בְּאַרְעָא, וְכִלְהוּ רְמִיזָא לְמַה דְּלְעִילָא. דְּכִד הָוָה
 חָמִי ר' אַבָּא, חַד אֵילָנָא, דְּאִבִּיָּה אֶתְעֵבֵד עוֹפָא דְּפִרְח
 מְנִיָּה, הָוָה בְּכִי וְאָמַר, אִי הָוּוּ בְּנֵי נֶשָׂא יַדְעִי לְמָאִי
 רְמִיזָאן, הָוּוּ מְבֻזְעֵן מְלַבוּשֵׁיהוֹן עַד טְבוּרִיָּהוֹן, לְמָאִי
 דְּאֶתְנַשִּׁי חֲכָמָה מְנַהוֹן. כָּל שְׁכֵן בְּשָׂאָר מַה דְּעֵבֵד קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא בְּאַרְעָא.

כִּדְאָמַר ר' יוֹסִי, אֶלְנִין, אֵינּוֹן דְּאִתְחַזִּי מִנְהוֹן חֲכֻמָּתָא,
 כְּגוֹן חֲרוּבָא, דְּקַל, פְּסִתּוּקָא, וְכִדּוּמָה לֹון,
 כְּלָהּוּ בְּחַד רְכִיבָא (רְתִיבָא) אֶתְרַכְבוּ. כָּל אֵינּוֹן דְּעֵבְדִין
 פִּירִין, בַּר מִתְפוּחִין, רְזָא חֲדָא אֵינּוֹן, בַּר שְׁבִילִין
 דְּאִתְפְּרָשֵׁן.

כָּל אֵינּוֹן דְּלֹא עֵבְדִין פִּירִין, וְאֵינּוֹן רַבְרַבִּין, בַּר מְעַרְבִין
 דְּנַחֲלָא, דְּאִית לְהוּ רְזָא בְּלַחֲדוּי כְּגוּוּנָא דְּלְעִילָא,
 מַחַד יְנִיקָא יְנִיקוּ, וְכָל חַד מֵאֵינּוֹן דְּאֵינְהוּ זּוּטְרִי, בַּר
 מֵאֲזוּבָא, מֵאִמָּא חֲדָא אֶתִּילִידוּ.

כָּל עֵשְׂבִין דְּאַרְעָא, דְּאֶתְמַנִּי עֲלִיהוֹן רַבְרַבִּין תְּקִיפִין
 בְּשִׁמְיָא. כָּל חַד וְחַד רְזָא בְּלַחֲדוּי, כְּגוּוּנָא
 דְּלְעִילָא, וּבְגִין כַּף כְּתִיב, (ויקרא י"ט) שָׁדֶךְ לֹא תִזְרַע
 כְּלָאִים. דְּכָל חַד וְחַד עָאֵל בְּלַחֲדוּי, וְנִפְיָק בְּלַחֲדוּי,
 הֲדָא הוּא דְּכְתִיב, (איוב ל"ח) הִידְעַת חֲקוֹת שָׁמַיִם אִם תִּשִּׁים
 מִשְׁטָרוֹ בְּאַרְצָא. וְכְתִיב (ד' ט"ז ע"א) (ישעיה מ') לְכֻלָּם בְּשֵׁם יְקָרָא.
 וּמַה בְּכָל מַה דְּבַעֲלָמָא רְזָא בְּלַחֲדוּי וְלֹא בְּעָא קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְגַלְאָה לֹון, וְלְעַרְבָבָא לֹון, וְקָרָאן בְּשִׁמְהוֹן.
 בְּנֵי יַעֲקֹב דְּאֵינּוֹן שְׁבֻטִין קְדִישִׁין, דְּאֵינּוֹן קִיּוּמָא
 דְּעֲלָמָא, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב וְאֵלֶּה
 שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

ר' יוֹסִי בַּר יְהוּדָה אָמַר, אֵילוּ נְאֻמַּר אֵלֶּה שְׁמוֹת, מִשְׁמַע

דְּהָכִי הוּא. הַשְּׁתָּא דְּכְתִיב וְאַלֶּה שְׁמוֹת, מִשְׁמַע דְּעַל
הָרְאוּשׁוֹנִים מוֹסִיף, מַה הָרְאוּשׁוֹנִים בְּנֵי יַעֲקֹב, אַף כָּאן
בְּנֵי יַעֲקֹב.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, חֶס וְשָׁלוֹם, בְּשַׁעֲתָא דְּאָמַר קוּדְשָׁא
בְּרִיף הוּא, (בראשית מ"ו) אָנְכִי אֵרַד עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה,
סְלֵקָא דְּעַתְרָךְ דְּשְׁכִינְתָּא תִּיחֹת עִמִּיה בְּהֵיא שַׁעֲתָא (אמר
ליה וְהָא כְּתִיב אָנְכִי אֵרַד עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה, עִמָּךְ)
מִמֶּשׁ, אֱלֹא, בְּשַׁעֲתָא דְּהוֹת
יְרִידָה לְבְנוֹהִי, נַחְתָּת שְׁכִינְתָּא, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב, אָנְכִי
אֵרַד עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה, וְאָנְכִי אֲעֵלְךָ גַם עֲלֵהּ, כָּל זְמַנָּא
דִּיהוּי לָךְ עֲלֵייה, כְּבִיכּוּל עֲלֵייה אִית לִי, וּבְשַׁעֲתָא דִּיהוּי
לָךְ יְרִידָה, כְּבִיכּוּל אָנְכִי אֵרַד עִמָּךְ. וְעַד דְּמִית יוֹסֵף וְכֹל
אֲחוּי, וְהוֹת לֹון יְרִידָה, קָמַת שְׁכִינְתָּא וְנַחְתָּת עִמָּהוֹן,
כְּמַה דְּנַחְתּוּ אֵלִין, כִּךְ נַחְתּוּ אֵלִין.

אָמַר (ס"א ר' יוסי בר' יהודה) ר' יְהוּדָה מַה כְּתִיב לְעֵיל מְנִיָּה,
(בראשית נ') וַיָּמַת יוֹסֵף בֵּן מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים וְגו',
בְּהֵיא שַׁעֲתָא דְּמִית יוֹסֵף, וְכֹלְהוּ שְׁבַטִין, וְהוּה לֹון
יְרִידָה, נַחְתּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא, וּשְׁכִינְתָּא וּמְלָאכִי
עֲלָאי נַחְתּוּ עִמָּהוֹן, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב, וְאַלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל, דְּאֵינּוֹן אַתּוֹסְפוּ עַל קַדְמָאי לְמִיחַת בְּגִלוּתָא.
אָמַר לִיָּה, אִי הָכִי, יַעֲקֹב הוּה מִית אוּ לָא. אָמַר לִיָּה
מִית. אָמַר לִיָּה, וּמַהוּ דְּכְתִיב הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה אֵת

יַעֲקֹב, אִי בְּחַיִּי, אֵימָא אֵת יַעֲקֹב, וְאִי בְּתַר דְּמִית, אֲפִיק
 מִתְּמָן אֵת יַעֲקֹב. אֵלָא תָּא חֲזִי, לָא אָמַר קָרָא הַיּוֹרְדִים
 מִצְרַיִמָּה אֵת יַעֲקֹב, דְּעַד פְּעֻן לָא הוּת יְרִידָה לִיעֲקֹב,
 אֵלָא הַבָּאִים, אוֹלִיפְנָא דָּאֲתוּ עִמִּיהָ דִיעֲקֹב, וְאוֹלוּ לְהוֹן,
 עַד דְּנַחְתּוּ אֲלִין בְּגִלוּתָא, נַחְתּוּ אֲלִין עִמָּהוֹן, הָדָא הוּא
 דְּכַתִּיב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת וּגּו'.

ר' דוּסְתָאי אָמַר, בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא הוּוּ אֲתִיין, וְאוֹלִין
 לוֹן, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה, וְלָא פְּתִיב
 אֲשֶׁר בָּאוּ, וְהֵינּוּ דְּכַתִּיב הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה בְּקַדְמִיתָא אֵת
 יַעֲקֹב. וְלִבְתַּר כַּד הוּת לוֹן יְרִידָה אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ. וְתָא
 חֲזִי, בְּנֵי יַעֲקֹב כְּלָהּוּ הוּוּ מִתִּין בְּהֵוּא זְמַנָּא וְנַחְתּוּ אֲלִין
 וְאוֹלִין.

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי אֲלֶעָזֵר אָמְרוּ, הָאִי פְּרֻשַׁתָּא מְלִין עֲלָאִין
 אֵית בָּהּ, דְּתַנּוּן, בְּשַׁעְתָּא דְּנַחְתּוּ אֲלִין רְתִיכִין
 וּמְשֻׁרְיִין קַדִּישִׁין, דִּיּוֹקְנֵיהוֹן דְּשִׁבְטִין, דְּגִלְפִין לְעֵילָא,
 כְּלָהּוּ עָאֲלִין לְמִידָר עִמָּהוֹן. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, אִישׁ וּבֵיתוֹ
 בָּאוּ, וְכַתִּיב רְאוּבֵן שְׁמַעוֹן לְוִי.

דְּבַר אַחַר וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה אֵת
 יַעֲקֹב וּגּו'. אֲתַחְזֹר פְּרֻשַׁתָּא דָּא, לְמָה דְּאָמַר רַבִּי
 יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה, וְכֻלָּא הָוָה.

וְתָא חֲזִי, רַבִּי אֲלֶעָזֵר בֶּן עֶרְךָ, כַּד הָוָה מְטִי לְהָאִי פְּסוּקָא,

הָוָה בְּכִי, דְתַנִּיא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ, בְּשַׁעֲתָא
 דְּאִזְלוּ יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא, אֶתְכַנְּשׁוּ כְּלָהוּ נִשְׁמַתְהוֹן
 דְּשַׁבְּטִין, לְמַעְרְתָא דְכַפְלָתָא, צוּחוּ וְאִמְרוּ: סָבָא סָבָא,
 כְּאָבָא דְבְנִין לָאוּ בַלְאוּתָא (בְּגָלוּתָא) דְּעֵלְמָא דִּין, בְּנִיךְ
 כְּלָהוּ מִשְׁתַּעְבְּדִין בְּקִשְׁיָו, עִם אַחֲרֹן עַבְדִּין בְּהוּ נְוִקְמִין
 דְּעֵלְמָא.

בְּהֵיא שַׁעֲתָא, אֶתְעַר רִיחִיָּה דְתַהוּא סָבָא, רְשׁוּתָא
 שְׂאִיל, וְנַחֲתִית, קָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְכָל
 רְתִיכּוּי וּמִשְׁרִייתִיה, וּמְלִכִּיהוֹן בְּרָאשִׁיהוֹן. וְנַחֲתוּ כְּלָהוּ
 עִם יַעֲקֹב וְעִם שְׁבֻטוּהִי. שְׁבֻטִין נַחֲתוּ חִיִּין עִם אַבוּהוֹן,
 וּשְׁבֻטִין נַחֲתוּ מִתִּים עִם אַבוּהוֹן, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב וְאֵלֶּה
 שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרֵימָה וְגו' וּכְתִיב רְאוּבֵן
 שָׁמְעוֹן לְוִי וְגו'. וְתָא חֲזִי, מִתִּים הוּוּ, וְנַחֲתוּ, וּכְתִיב וַיֹּסֶף
 הָיָה בְּמִצְרַיִם. אָמַר רַבִּי אֲבָא, בְּהָאִי אֶתְקַרִּי (תַּחֲלִים ק"ג)
 פְּרַחַם אָב עַל בְּנִים.

רַבִּי יְהוּדָה בַּר שְׁלוֹם הָוָה אָזִיל בְּאַרְחָא וְרַבִּי אֲבָא הָוָה
 עִמֵּיהּ עָאלוּ לְחַד אֶתְרָא וּבִתּוּ תָמָן. אֶכְלוּ כַּד בַּעוּ
 לְמִשְׁכַּב שָׁוּי רִישִׁיהוֹן בְּתַהוּא תִלָּא דְאַרְעָא דְהָוָה חַד
 קְבָרָא תָמָן עַד לָא דְמִיכּוּ קָרָא חַד קָלָא מִן קְבָרָא אָמַר
 זַרְעָא לְאַרְעָא אֲזֵלָא. תְּרִיסַר שָׁנִין הָוָה (דף ט"ז ע"ב) דְּלָא
 אֶתְעַרִּית בַּר הָאִידְנָא דְפְּרָצוּפָא דְבְּרִי חְמִינָא הָכָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵאֵן אַתָּה. אָמַר לִיהּ יוֹדָאֵי אַנָּא, וְאַנָּא
 יְתִיב נְזִיפָא, דְּאַנָּא לָא יְכִילָנָא לְמִיעֵל, בְּגִין הֵהוּא
 צִעְרָא דְבְרִי, דְּגִנְבִיהּ הֵהוּא עֲבוּדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, כִּד
 אִיהוּ הָוֵה זְעִירָא, וְאַלְקֵי לִיהּ כָּל יוֹמָא, וְצִעְרָא דִילִיהּ
 דְּחֵי לִי לְמִיעָאֵל בְּדוּכְתָאֵי, וּבִהֲאֵי אַתְרָא לָא אַתְעָרִית,
 בַּר הָאִידְנָא.

אָמַר לִיהּ וְאַתּוֹן יַדְעִין בְּצִעְרָא דְּחֵיִי. אָמַר לִיהּ, שְׂרִי
 קְבָרִי, אִי לָאוּ בְּעוֹתָא דִילָן עַל חֵיִי, לָא יְתַקְיָמוֹן
 פְּלָגוֹת יוֹמָא (נ"א בְּעֵלְמָא), וְהָאִידְנָא אַתְעָרִית הַכָּא, דִּהּוּ
 אֲמַרִין לִי כָּל יוֹמָא, דְּלַעְגָּלָא יִיתֵי בְרִי הַכָּא, וְלֹא יַדְעֵנָא
 אִי בְּחֵיִי אִי בְּמוֹתָא.

אָמַר לִיהּ רַבִּי יְהוּדָה, מֵאֵי עֲבִידְתִּיכוּ בְּהֵהוּא עֲלֵמָא.
 אַתְרַגִּישׁ קְבָרָא, וְאַמְר, אֲזִילוּ קוּמוּ, דִּהָאִידְנָא
 יִלְקוֹן לְבְרִי, תְּוֹוְהוּ, וְעָרְקוּ מִתְּמָן כְּפִלְגוֹת מִיל, יְתִבוּ עַד
 דְּנִהִיר צִפְרָא. קָמוּ לְמִיזֵל, חָמוּ חַד בַּר נֶשׁ, דִּהּוּהּ רְהִיט
 וְעָרְק, וְהָוֵה שְׁתִּית דְּמָא אַכְתְּפוּי, אַחְדוּ בֵּיהּ, וְסַח לְהוּ
 עוּבְדָא, אֲמָרוּ לִיהּ מַה שְׂמָךְ. אָמַר לְהוּ, לַחְמָא בַר לִיּוּאֵי.
 אֲמָרוּ, וּמַה (בַּר) לִיּוּאֵי בַר לַחְמָא הָוֵה הֵהוּא מִיתָא,
 וּמִסְתְּפִינָא לְאַשְׁתְּעוּיִי יְתִיר בְּהַדְיָה. לָא אַהֲדְרוּ. אָמַר רַבִּי
 אָבָא, הָאֵי דְּאֲמָרוּ, דְּצִלוֹתְהוֹן דִּמְתִּיא, מְגִינָן עַל חֵיִי.
 מְנַלָּן. דְּכְתִיב, (במדבר י"ג) וַיַּעֲלוּ בְּנֹגֵב וַיָּבֹאוּ עַד חֶבְרוֹן.

אמר רבי יהודה, תא תזי, תרין נדרין נדר קודשא בריך
הוא לי'עקב. חד, דייחות עמיה למידר עמיה
בגלותא, וחד דיסקיניה מקבריה, למחמי חדותא
דסייעתא קדישא דדיירי עם בנוהי, הדא הוא דכתיב,
אנכי ארד עמך מצרימה אנכי ארד עמך בגלותא. ואנכי
אעלה גם עלה, כמה דאת אמר (יחזקאל ל"ז) והעליתי אתכם
מקברותיכם עמי. וכתיב (תהלים קכ"ב) ששם עלו שבטים
וגו'.

דבר אחר (שמות א') ויקם מלך חדש על מצרים וגו', אמר
רבי שמעון, בההוא יומא, אתיהיב ליה רשותא
לשרו של מצרים, על כל שאר עמין, דתנא, עד דלא
מית יוסף, לא אתיהיב שלטנו לשלטנא דמצרים על
ישראל, כיון דמית יוסף, כדן ויקם מלך חדש על
מצרים, ויקם: כמאן דהוה מאיף וקם.

(ויקם מלך חדש וכו') רבי יצחק פתח, (שיר השירים א') עד שהמלך
במסבו נרדי נתן ריחו. עד שהמלך: דא קודשא בריך
הוא. הדא הוא דכתיב, (ישעיה מ"ד) פה אמר יי' מלך
ישראל. וכתיב (דברים ל"ג) ויהי בישורון מלך. במסבו: בין
כנפי הפרובים. נרדי נתן ריחו, דגרמו לאסתלקא
מביניהון.

דבר אחר, עד שהמלך במסבו, בעוד דקודשא בריך
הוא הוה יהיב אורייתא לישראל, דכתיב, (שמות ל"ד)

וַיְהִי שָׁם עִם ה' אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לַחֵם לֶאֱכֹל וְגו'. בְּעוֹד דְּהוּה פְּתִיב אֹרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל, שְׁבִקוּ רִיחֵיהוֹן טָב, וְאָמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל.

דְּבַר אַחַר עַד שְׁהַמְלִיךְ בְּמַסְבּוֹ, בְּעוֹד דְּהוּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְחִית עַל טוֹרָא דְּסִינַי, לְמִיּהָב אֹרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל, נְרַדִּי נַתַּן רִיחוֹ, דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת כ"ד) נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע.

רַבִּי תַנְחוּם אָמַר, כָּל אוֹמְהָ וְאוֹמְהָ אֵית לָהּ שֵׁר לְעֵילָא, וְכַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב שְׁלִטְנוּתָא לְדִין, אֲנַחֲתִית לְדִין, וְכַד יְהִיב שְׁלִטְנוּתָא לְהוּא שֵׁר, לֵית לֵיהּ שְׁלִטְנוּתָא, אֵלָא בְּגִין יִשְׂרָאֵל, הֵדָא הוּא דְּכַתִּיב, (איכָה א') הֵיוּ צָרִיחָ לְרֵאשׁ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, יִשְׂרָאֵל אֵינּוֹן לְקַבִּיל כָּל שְׂאָר אוֹמִין דְּעָלְמָא, מַה שְׂאָר עַמִּין אֵינּוֹן שְׁבַעִים, אוּף יִשְׂרָאֵל אֵינּוֹן שְׁבַעִים, הֵדָא הוּא דְּכַתִּיב, (בְּרֵאשִׁית מ"ו) כָּל הַנְּפֹשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הַבָּאָה מִצְרִימָה שְׁבַעִים. וּמֵאֵן דְּשְׁלִיט עַל יִשְׂרָאֵל, כְּאִילוּ שְׁלִיט עַל כָּל עָלְמָא.

רַבִּי אַבָּא אָמַר מִהֲכָא, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וְגו', הָא שְׁבַעָה. וְכַל דְּרָגָא (נ"א סְלָקָא) לְעֵשְׂרָה, הָא שְׁבַעִים. מַה כְּתִיב בְּתַרְיָה, וַיִּקָּם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם.

אָמַר רַב הוֹנָא, אֲמַאי אֲשַׁתְּעֵבִידוּ יִשְׂרָאֵל בְּכָל הָאוֹמִין, בְּגִין דְּיִשְׁתַּאֲר בְּהוֹן עָלְמָא, דְּאֵינּוֹן לְקַבִּיל כָּל

עֲלָמָא, וּכְתִיב, (זכריה י"ד) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וּשְׁמוֹ
אֶחָד. וּמָה הוּא חֵד, אוֹף יִשְׂרָאֵל חֵד, דְּכְתִיב, (שמואל ב' ז')
גוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ. מָה שְׁמִיָּה חֵד, וּנְתַפְרֵשׁ בְּע', אוֹף
יִשְׂרָאֵל חֵד, וּנְתַפְרֵשׁ בְּשַׁבְּעִין.

רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח, (משלי ל') תַּחַת שְׁלֹשׁ רִגְזֵה אֶרֶץ וְגו', תַּחַת
עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ, דְּתַנִּיא (דף י"ז ע"א) לֵית לָךְ אוֹמָא מְכִיכָא
וְקָלִילָא וְנִבְזִית קָמִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כְּוֹתִיּוּהוּ
דְּמִצְרָאִי, וְיִהִיב לֹון קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא שְׁלֹטְנוּתָא
בְּגִינֵיּוּהוּ דִּישְׂרָאֵל. וְשַׁפְּחָה כִּי תִירֵשׁ גְּבִירְתָּהּ, דָּא הָגָר,
דְּאוּלִּידַת לִישְׁמַעְעָאֵל, שְׁעָשָׂה כַּמָּה רַעוּת לִישְׂרָאֵל, וְשִׁלַּט
בָּהֶם, וְעֵינָה אוֹתָם בְּכָל מִינֵי עֲבוּיִין, וְגִזַּר עֲלֵיהֶם כַּמָּה
שְׁמָדוֹת, וְעַד הַיּוֹם הֵם שׁוֹלְטִים עֲלֵיהֶם, וְאִינָם מְנִיחִים
לָהֶם לַעֲמוּד בְּדָתָם. וְאִין לָךְ גְּלוּת קָשָׁה לִישְׂרָאֵל כְּמוֹ
גְּלוּת יִשְׁמַעְעָאֵל.

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הָוָה סְלִיק לִירוּשָׁלַם, וְהָוָה אֲזִיל בְּאוּרְחָא,
חָמָא חֵד עֲרַבְתָּהּ, דְּהָוָה אֲזִיל בְּאוּרְחָא, וּבְרִיָּה עֲמִיָּה.
פָּגְעוּ בִּיּוּדָאֵי חֵד. אָמַר לְבִרְיָה, הָאִי יוּדָאֵי גְעֵלָא, דְּמָאִים
בִּיה מָרִיָּה. נוּוֹל לֵיהּ, וְרַקִּיק לֵיהּ בְּדִיקְנִיָּה ז' זְמַנִּין,
דְּאִיְהוּ מְזַרְעָא דְרָאמִין, דְּאָנָא יְדַעְנָא דְּמִשְׁעַבְדָּן בְּהוּ
שְׁבַעִין עַמְמִין, אֲזִיל בְרִיָּה וְאֶחִיד בְּדִיקְנִיָּה. אָמַר רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ רָאמִין רָאמִין, גּוֹזְרָנָא עַל עֲלָאִין, דְּיַחַתוּן לְתַתָּא.
עַד לָא סִיִּים אַתְּבַלְעוּ בְּאַתְרֵיהוֹן.

רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (שיר השירים ב') עַד שְׁיִפּוּחַ הַיּוֹם וְנָסוּ
הַצִּלָּלִים וְגו', עַד שְׁיִפּוּחַ הַיּוֹם, הַאִי קָרָא עַל
גְּלוּתָא דִּישְׂרָאֵל אֲתָמַר, דְּאִינּוּן יִשְׁתַּעְבְּדוּן בְּגְלוּתָא, עַד
דִּי־סִתְיִים הֵהוּא יוֹמָא דְשִׁלְטְנוּתָא דְאֹמִינן. דִּתְנִן, אָמַר
רַבִּי יִצְחָק, אֶלֶף שְׁנֵין הוּא שְׁלִטְנוּתָא דְכָל אֹמִינן כַּחֲדָא,
עַל־יֵהוּ דִּישְׂרָאֵל. וְלִית לָךְ אֹמְיָה דְלֹא יִשְׁתַּעְבֵּד בְּהוּן.
וְיוֹמָא חֲדָא, הוּא לְקַבְלִיָּה דְכְּתִיב, (זכריה י"ד) וְהָיָה יוֹם אֶחָד
הוּא יוֹדַע לִי' וְגו'.

דְּבַר אַחַר, עַד שְׁיִפּוּחַ הַיּוֹם קָדָם דִּיפּוּחַ הֵהוּא יוֹמָא
דְּאֹמִינן. וְנָסוּ הַצִּלָּלִים, אִינּוּן שׁוֹלְטָנִין דְשִׁלְטוֹ
עַל־יֵהוּ. אֶלֶף לִי אֵל הַר הַמּוֹר, אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
אֶלֶף לִי, לְנַעֲרָא הָאוּמוֹת מִירוּשָׁלַם דְּהוּא הַר הַמּוֹר, כְּמָה
דְּכְתִיב, בְּהַר הַמּוֹרִיָּה אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם. וְאֵל גְּבַעַת
הַלְּבוֹנָה, דָּא בֵּי מַקְדְּשָׁא דִּי בְּצִיּוֹן, דְּכְתִיב בֵּיהּ (תהלים מ"ח)
יְפֵה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ הַר צִיּוֹן וְגו', (אמר רבי יהודה) כְּמָה
דְּאֵת אָמַר, (איוב ל"ח) לְאַחֲזוֹ בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ וַיִּנְעְרוּ רְשָׁעִים
מִמֶּנָּה. כֵּהָאִי דְאֶחָד בְּטְלִית, לְנַעֲרָא טְנוּפָא מְנָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עֲתִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַתְגַּלִּיָּא
בִּירוּשָׁלַם דְלִתְתָא, וְלְדַכָּאָה יִתָּה מִטְנוּפֵי עַמְמֵיָא,
עַד דְּלֹא אֲשַׁתְּלִים הֵהוּא יוֹמָא דְאֹמִינן. דְּאָמַר רַבִּי חֵיִיא,
לִית שׁוֹלְטָנוּ לְאֹמִינן עַל־יֵהוּ דִּישְׂרָאֵל, אֶלֶא יוֹמָא חֲדָא

לְחֹד, דְּהוּא יוֹמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא אֵלֶּךָ שְׁנַיִם. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (איכה א') נִתְּנִי שׁוּמְמָה כָּל הַיּוֹם דְּוָה. יוֹמָא חַד לְחֹד, וְלֹא יִתִּיר.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִי יִתִּיר יִשְׁתַּעְבְּדוּן, לֹא עַל פּוּם גְּזֵרַת מְלָכָא הוּא, אֲלֵא עַל דְּלֹא בַעֲיִין לְמִיְהַדָּר לְקַבְּלֶיהָ, וְכְתִיב (דברים ל') וְהָיָה כִּי יָבוֹאוּ עֲלֶיךָ כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְגו', וְכְתִיב, (דברים ל') אִם יְהִיֶה גִדְחָךְ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם יִקְבְּצֶךָ וְגו'.

(שמות א') וַיֹּאמֶר אֵל עֲמוֹ הִנֵּה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן תָּא חַוִּי, דְּהָא עַל כָּל פָּנִים מְלֹאכָא שְׁלִטוּנָא דְמִמְנָא עַל מִצְרָאֵי הָוָה, וְהָכִי הוּא, דְרוּבָא דְפְרִשְׁתָּא לֹא אֲתַמַּר, אֲלֵא מְלֶךְ מִצְרַיִם (י' ע"א) סְתָם, וְהֵינּוּ מִמְנָא רַבְרָבָא עַל מִצְרָאֵי. פְּרַעָה מְלֶךְ מִצְרַיִם, פְּרַעָה מִמֶּשׁ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לְפִיכָךְ פְּתִיב, וַיֹּאמֶר (בראשית רל"ד ע"ב) כְּלוּמַר אַכְנִיס בְּלִבְהוֹן מְלִתָּא דָּא, כְּמָה דְאֵת אָמַר, (שמואל ב', ט"ז) כִּי יִי' אָמַר לוֹ (לך) קָלַל אֶת דָּוִד. מַחֲשַׁבַת הַלֵּב בְּלִבְד. וְכֵן (אסתר ו') וַיֹּאמֶר הָמָן בְּלָבוֹ, וְכֵן (בראשית י"ז) וַיֹּאמֶר בְּלָבוֹ הַלֵּבן מֵאָה שָׁנָה. אוּף הָכָא נִמִּי, אַכְנִיס מַחֲשַׁבְתָּא בְּלִבְהוֹן, דְּאָמְרוּ רַב וְעֲצוּם מִמְּנֹו. מֵאִי מִמְּנֹו. רְצוּנוֹ לֵאמֹר מִמְּנָא דִילְהוֹן, אֵינּוּן אָמְרוּ בְּלִבֵּיהוּ, דְּחִילָא וְתוּקְפָא דִילְהוֹן, רַבְרָבָא וְתַקִּיפָא מִמְּנֹו, מִשׁוּלְטָנָא דִילְהוֹן.

ר' יִצְחָק אָמַר, כָּל אוֹמְיֵן דְּעֵלְמָא, (בר ישראל) מְשַׁכֵּינַן
 תּוֹקְפָא מְשָׁרְיֵהוּן, וְיִשְׂרָאֵל נִגְדִין חִילֵיהוֹן מְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, וְאִינּוֹן אֶתְקֵרוּן עֵמָא דִּי י', וְלֹא עֵמָא
 דְּשׁוּלְטַנְיָא. ר' יְהוּדָה אָמַר, הֲכָא אֶתְקֵרוּן עֵמוּ, דְּכִתְיֵב
 וַיֹּאמֶר אֶל עֵמוּ, וְהָתָם כְּתִיב, (שמות ג) רָאָה רָאִיתִי אֶת עֲנִי
 עֲמִי, עֲמִי מִמֶּשׁ, יִשְׂרָאֵל אֶקְרוּן עִם יי', וְשָׂאֵר אוֹמְיֵן
 אֶקְרוּן, עֵמוּ דְּשׁוּלְטַנְיָא דִּילְהוֹן דְּכִתְיֵב, (מִיכָה ד') כִּי כָל
 הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהָיו וְאֲנַחְנוּ נִלְךְ בְּשֵׁם יי'
 אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, הָאִי פְּסוּקָא, הָוֵה לִיָּה לְמִימַר (הִנֵּה עִם יִשְׂרָאֵל
 א) בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעֲצוּם מִמֶּנּוּ, (אֵלֶּא) מַהוּ עִם בְּנֵי.
 אֵלֶּא עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמֶּשׁ, מֵהֵהוּא יִשְׂרָאֵל דְּלַעִילָא,
 דְּחֻשְׁיָבוּ דְּעִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הוּוּ, וְלֹא עִם יי', וְכִתְיֵב (שמות
 א) וַיִּקְוְצוּ מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא כְּתִיב מִפְּנֵי (דף י"ז ע"ב) עִם
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֵלֶּא מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמֶּשׁ.

רַבִּי יוֹחָנָן הָוֵה קָאִים קָמִיָּה דְּר' יִצְחָק, אָמַר, מָה חָמָא
 בְּלָק לְמִימַר (במדבר כ"ב) הִנֵּה עִם יִצָּא מִמִּצְרַיִם, וְלֹא
 אָמַר הִנֵּה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. (אֵלֶּא) אָמַר לִיָּה ר' יִצְחָק, בְּלָק
 מִכְּשָׁף גְּדוֹל הָוֵה, וְכֵן דִּרְךְ הַמְּכַשְּׁפִים לְקַחַת הַדָּבָר שְׂאִין
 בּוּ חֲשָׁדָא, וְכֵן אִין מְזַכְּרִין לְעוֹלָם שֵׁם אָבִיו שֶׁל אָדָם,
 אֵלֶּא שֵׁם אָמוּ, דְּבָר שְׂאִין בּוּ חֲשָׁדָא.

דִּכְן דֶּרֶךְ הַשְּׂדִים, דְּמַעֲיִנִים בְּהוּא מְלָה דְקֹאמְרִי לְהוּ,
 אִי אִיהוּ כְּדִיבָא, מוֹדִיעִין לִיה מְלִין כְּדִיבִין, וְאִי
 הוּא קְשׁוּט, כֹּל מַה דְּאִמְרִין לְזִמְנָא זְעִירָא קוּשְׁטָא הוּא,
 כֹּל שְׁכֵן לְמַעְבַּד עֲבִידְתָּא. רַבִּי אַחָא אָמַר, בְּלֶק אֹרְחָא
 דְקָלְנָא נֶקֶט, הִנֵּה עִם יֵצֵא מִמְצָרִים, כְּלוּמַר, דְּלִית אֲנִן
 יִדְעִין מִמָּאן אֵינֹן.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, מִפְּנֵי מַה עֲמָא דְרַבְרַבִּין נְטִירִין, וְעֲמָא
 דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לָא נְטִירִין. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
 לָא דְמִי מְסַכְנָא לְעִתִּירָא. מְסַכְנָא בְּעֵי לְנִטְרָא דִילֵיה,
 עִתִּירָא לָא נְטִיר דִילֵיה, וְכֹל שְׁכֵן דִּישְׂרָאֵל, אֵינֹן
 מִמְלֶכָא דְרַחִים קְשׁוּט וְדִינָא. וְדִינָא קְדַמָּא עֲבִיד
 בְּגוּבְרִין דְּבִיתֵיה, דְּבְעֵי דְאֵינֹן לְהוּוֹן נְטִירִין מִחֻטָּא
 יִתִּיר מִכְּלָהוּ הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (עמוס ג) רַק אֶתְכֶם יִדְעֵתִי
 מִכֹּל מְשַׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה וְגו'.

רַבִּי יוֹסִי נֶפֶק לְאֹרְחָא, וְהוּהוּ רַבִּי אַחָא בְרַ יַעֲקֹב אֲזִיל
 עִמֵּיהּ, עַד דִּהוּוּ אֲזִילִי שְׁתִּיק רַבִּי יוֹסִי, וְהִרְהַר בְּמִלֵּי
 דְעֲלָמָא. וְרַבִּי אַחָא הִרְהַר בְּמִלֵּי דְאֹרִייתָא. (עד דִּהוּוּ אֲזִילִי)
 חָמָא רַבִּי יוֹסִי חַד חוּיָא, דִּהוּהוּ רַהִיט אַבְתְּרִיהּ. אָמַר רַבִּי
 יוֹסִי לְרַבִּי אַחָא, חֲזִית הַאי חוּיָא דְרַהִיט אַבְתְּרָאִי. אָמַר
 לִיה רַבִּי אַחָא, אֲנָא לָא חָמִינָא לִיה. רַהִט רַבִּי יוֹסִי וְחוּיָא
 אַבְתְּרוּי. נֶפֶל רַבִּי יוֹסִי, וְדַמָּא שְׁתַּת וְנַחַת מִחוּטְמוּי, שְׁמַע

דְּהוּוּ אֲמַרִין, רַק אֶתְכֶם יִדְעָתִי מִכָּל מִשְׁפָּחוֹת הָאֲדָמָה
וְגו', אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וּמָה עַל שִׁיעָתָא חָדָא כִּף, מֵאֵן
דְּמַתִּיבֵי אֵשׁ מִנָּה עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

פֶּתַח וְאָמַר, (דברים ב') כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ בֵּרַכְךָ בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ
יִדַע לְכַתְּבֶךָ וְגו' הַמּוֹלִיכְךָ וְגו', נָחַשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב
וְגו', נָחַשׁ שָׂרָף לָמָּה הֵכָא. אֵלָּא, לְקַחַת עוֹנְשָׁן
מִיִּשְׂרָאֵל, כָּל זְמַן שְׁמַתְפָּרְשִׁין מִן עֵץ הַחַיִּים. דְּכַתִּיב,
(דברים ל') כִּי הוּא חֲיִיךָ וְאוֹרְךָ יִמֶיךָ.

תָּא חֲזִי, אָמַר רַבִּי חֲיִיא, כְּתִיב (משלי י"ג) חוֹשֶׁף שְׁבֹטוֹ
שׁוֹנֵא בְּנוֹ וְגו'. וְכַתִּיב (מלאכי א') אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם אָמַר
ה'. וְכַתִּיב, (מלאכי א') וְאֵת עֲשׂוֹ שְׁנֵאתִי. מֵהוּ שְׁנֵאתִי,
דְּכַתִּיב חוֹשֶׁף שְׁבֹטוֹ שׁוֹנֵא בְּנוֹ. כְּלוּמַר שְׁנֵאתִי אוֹתוֹ, וְעַל
כֵּן חֲשַׁכְתִּי שְׁבֹט מֵהֶם, כָּל שְׁכֵן וְכָל שְׁכֵן תַּלְמִידֵי חֲכָמִים,
דְּלֹא בְּעֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּיתְפָּרְשׁוֹן מֵעֵץ הַחַיִּים
אֲפִילוּ רַגְעָא חָדָא.

וַיֹּאמֶר אֶל עַמּוֹ. יֵהֵב לְהוֹן עֵיטָא, לְמַעַבְד עֲמַהוֹן בִּישָׂא.
אָמַר רַבִּי תַנְחוּם, יִדְעִין הוּוּ מְצָרָאֵי בְּאַצְטִגְנִינּוֹת
דְּלְהוֹן, שְׁסוּפֵן לְמַלְקֵי בְּגִין יִשְׂרָאֵל, וְלִכְךָ אֶקְדִּים
שׁוּלְטָנָא דְּלְהוֹן, לְמַעַבְד עֲמַהוֹן בִּישָׂא.

רַבִּי יִצְחָק פָּגַע בְּהוּא טוֹרָא, וְחָמָא חַד בַּר נָשׁ דְּהוּוּ
נְאִים תַּחוֹת חַד אֵילָן. יְתִיב תַּמָּן, אֲדַהּוּה יְתִיב, חָמָא

אַרְעָא דְמִתְחַלְחֵלָא, וְאַתְבַּר הֵהוּא אֵילָנָא, וְנִפְל, וְחָמָא
 בְּקִיעִין גּוּמִין בְּאַרְעָא, וְאַרְעָא סִלְקָא וְנַחֲתָא.
 אֲתַעַר הֵהוּא גַבְרָא, צוּוח לְקַבְלִיה דְרַבִּי יִצְחָק, וְאָמַר
 לִיה יוֹדָאֵי יוֹדָאֵי, בְּכִי וְנָהִים, דֵּהֲאִידְנָא מְקִימִין
 בְּרִקִיעָא חַד רַבְרָבָא מְמַנָּא שְׁלִטְנָא עֲלָאָה, וְהוּא זְמִין
 לְמַעַבְד עִמְכוֹן בִּישׁ סָגִי, וְהֵאֵי רַגְשָׁא דְאַרְעָא בְּגִינִיכוֹן
 הָוָה. דְכָל זְמַנָּא דְרַגְשָׁא אַרְעָא, כַּד קָם מְמַנָּא, דִּיעֲבִיד
 עִמְכוֹן בִּישָׁא.

תְּוֹוה רַבִּי יִצְחָק וְאָמַר, וְדֵאֵי כְּתִיב, (משלי ל') תַּחַת שְׁלֹשׁ
 רְגֵזָה אֶרֶץ, וְכְתִיב תַּחַת עֶבֶד פִּי יִמְלוֹךְ. מְמַנָּא
 דֵּהוּוה (מְמַנָּא) תַּחֲוֹת שְׁלִטְנָא אַחֲרָא, וּמְלִיךְ, וַיַּהֲבִין לִיה
 שְׁלִטְנָא, וְכָל שְׁכֵן כַּד שְׁלִיט בְּיִשְׂרָאֵל.
 אָמַר רַבִּי חָמָא בַּר גּוּרִיא, כַּד אָנַח לְיִשְׂרָאֵל תַּחֲוֹת
 שְׁלִטְנוֹתָא דְאוּמִין, יְתִיב וְגַעֲי וּבְכִי, הֲדָא הוּא
 דְכְּתִיב, (ירמיה י"ג) בְּמִסְתָּרִים תִּבְכֶּה נַפְשִׁי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
 בְּמִסְתָּרִים דְּוּוֹקָא.

רַבִּי יְהוּדָה עָאֵל לְגַבִּיה דְרַבִּי אֶלְעָזָר, אֲשַׁכְחִיה דֵּהוּוה
 יְתִיב, וַיִּדְיָה בְּפוּמִיָּה, וְהוּוה עֲצִיב. אָמַר לִיה, בְּמָאֵי
 קָא עָסִיק מַר. אָמַר לִיה דְכְּתִיב, (משלי ט"ז) בְּאוֹר
 פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים. אֵי טְרַנָּא עֲצִיב, וְכָל שְׁכֵן דְּגַעֲי וּבְכִי,
 שְׁמִשׁוּי מָאֵי עֲבִידֵי, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה ל"ג) הֵן אֶרְאֶלֶם

צָעֲקוּ חוּצָה. מֵאֵי חוּצָה. מְרִיהוֹן בְּגוּ, וְאֵינּוֹן לְבַר. מְרִיהוֹן
בְּבִתֵי גֹאֵי, וְאֵינּוֹן בְּבִתֵי בְּרָאֵי. בְּתֵי גֹאֵי מֵאֵי אֵינּוֹן.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵינּוֹן מֵעֲשָׂרָה כְּתִירֵי מִלְּפָא.

מִלְּאֲכֵי שְׁלוֹם מֵרַ יְבִכְיוֹן, וְכִי יֵשׁ מִלְּאֲכֵי שְׁאֵינָם שֶׁל
שְׁלוֹם. אָמַר לִיָּה אֵינּוֹן. תָּא חֲזִי, אֵית מָאֲרֵי דְדִינָא
קְשִׂיא, וְאֵית מָאֲרֵי דְדִינָא דְלָא קְשִׂיא, וְאֵית מָאֲרֵי דִינָא
וְרַחֲמָנוּתָא. וְאֵית מָאֲרֵי דְרַחֲמָנוּתָא דְלִית בְּהוּ דִינָא כְּלָל.
וְאֵלִין אֲתַקְרוּן מִלְּאֲכֵי שְׁלוֹם. וְעַל אֵינּוֹן דְלִתְתָא, כְּתִיב,
(ישעיה ב') אֲלֵבִישׁ שְׁמִים קְדֻרוֹת וְשִׁק אֲשִׁים כְּסוּתָם. וְכִתִּיב
(ישעיה ל"ד) וְנִמְקוּ כָּל צְבָא הַשְּׁמַיִם.

אֵי הָכִי, כָּל אֵינּוֹן שׁוֹלְטָנִין דְּמִמְנָן עַל שְׂאָר עַמִּין, כַּד
חֲמָאן לְמְרִיהוֹן עָצִיב, לְמָאֵי עֲבָדִין פְּרוּכָא לְבִנוּהֵי.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לָא עֲבָדֵי אֱלָא מֵאֵי דְאֲתַפְקְדוּ,
וְרַעוּתָא דְמְרִיהוֹן עֲבָדִין.

ר' דוּסְתָאֵי אָמַר בְּעֲדָנָא דְאֲתַמְסְרֵן בְּנוֹי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, לְשׁוֹלְטָנֵי עַמְמִין, מִתְכַּנְּפִין תְּרִיסַר בְּתֵי דִינִין,
וּמִשְׁתַּקְעָן גּוֹ תְּהוּמָא רַבָּה, גְּעֵי טְרַנָּא, גְּעִין, וְרַהֲיֵטָן (ב"א
תְּרִיסִין) וְנַחְתִּין תְּרִין דְּמַעִין לְשִׁקִּיעָא דִימָא רַבָּה, הֲדָא הוּא
דְכְּתִיב (תהלים ל"ו) מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוֹם רַבָּה. וּמִתְגַּלְגְּלָן עַלְאִין
לְתַתָּא, אֲתַבְקְעֵן תַּתְּאִין, וְנַחְתִּין מֵאֲתָן וְאַרְבַּעִין דְּרַגִּין
הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (עמוס ג') אֲרִיָּה שָׂאג מִי לֹא יִירָא.

תָּנָא, בְּשַׁעֲתָא דְמָסַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל לְשָׂרָא
 דְּמִצְרָאִי, גָּזַר עָלֵיהּ ז' גְּזֵרוֹת, שִׁישְׁעֵבְדוּ בְּהוֹן
 מִצְרָאִי. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת א') וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם
 בְּעִבּוּדָה קָשָׁה בְּחוּמֵר וּבְלִבָּנִים וְגו'. וְלִקְבִלֵיהוֹן שְׁבַעָה
 לְטַב, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ, וַיִּשְׂרְצוּ, וַיִּרְבוּ, וַיַּעֲצְמוּ, בְּמֵאד,
 מֵאד, וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אוֹתָם.

(שְׁמוֹת א') הָבָה נִתְחַכְמָה לוֹ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אֵין הָבָה אָלָא
 לְשׁוֹן הַזְּמַנָּה, לְמַעַבְד דִּינָא. כְּמָה דְאֵת אָמַר, (בְּרֵאשִׁית
 י"א) הָבָה נִרְדָּה. (שְׁמוֹת א', י"ד) הָבָה תָּמִים. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן,
 הָבָה כּוּלָם, לְשׁוֹן הַסְּכָמָה וְהַזְּמַנָּה. כְּמוֹ (בְּרֵאשִׁית י"א) הָבָה
 נִבְנֶה לָנוּ עִיר. (שׁוֹפְטִים כ') הָבוּ לָכֶם עֵצָה. (תְּהִלִּים כ"ט) הָבוּ לָהּ
 בְּנֵי אֱלֹהִים.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, הָבָה נִתְחַכְמָה לוֹ נְהוּי בְּהַסְכָּמַת דִּינָא
 לְגַבִּיָּה. פֶּן יִרְבֶּה, וְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ אוֹמְרַת פֶּן יִרְבֶּה, וְכֵן
 יִפְרוֹץ. וּמִלְּאֲכֵי הַשָּׂרֵת הוּוּ לְהוּ לְשָׁפִים וְלְצִנִּינִים הָדָא
 הוּא דְכְּתִיב, וַיִּקְוֹצוּ מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל. דִּהוּ מִתְעַקְצִי
 מִמְּלֵאכֵי הַשָּׂרֵת, כְּהֵנִי קוֹצִי דְּמִתְעַקְצִי בְּהוּ אִינְשֵׁי.

אָמַר רַבִּי יוֹדָאי אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מַה הוּוּ מִחֻשְׁבְּתָהוֹן
 דְּמִצְרָאִי, דְּמִמְנַע מִיִּשְׂרָאֵל פְּרִיָה וּרְבִיָה, וְשִׁלְטָנָא
 דְּמִמְנָא עֲלֵיהוֹן דְּאֵעִיל בְּלִבְהוֹן כְּדָא. אָלָא, אָמַר לְהוֹן, הוּוּ
 יִדְעִין, דְּזִמִּין בְּרָא חֲדָא לְמִיפְק מִיִּשְׂרָאֵל, דִּיתְעַבִּיד דִּינָא
 בְּאַלְהֵיהוֹן עַל יְדֵיהָ.

דֹּאמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בְּשַׁעַה שְׁאָמַר מִשָּׁה, (שְׁמוֹת י"ב) וּבְכָל
 אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים הֶלֶךְ דְּיוֹמָה שָׂרוּ שֶׁל
 מִצְרַיִם, ד' מֵאוֹת פְּרָסָה. אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 גִּזְרָה נִגְזְרָה לְפָנַי, דְּכָתִיב, (ישעיה כ"ד) יִפְקֹד יי' עַל צְבֵא
 הַמָּרוֹם בַּמָּרוֹם וְגו'. בְּאוֹתָהּ שַׁעַה נִטְלָה הַשְּׂרָרָה מִמֶּנּוּ,
 וְנִתְמַנָּה דְּיוֹמָה שֶׁר שֶׁל גִּיהֶנָם, לִידוֹן שָׁם נַפְשׁוֹת
 הַרְשָׁעִים. וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר עַל הַמֵּתִים נִתְמַנָּה.

אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, כְּתִיב (במדבר ל"ג) וּבֵאלֹהֵיהֶם עָשָׂה יי'
 שְׁפָטִים. וְכִי בְּאֵלֶּה שֶׁל כֶּסֶף, וְשֶׁל זָהָב, וְשֶׁל עֵץ,
 וְשֶׁל אֶבֶן, יֵשׁ שְׁפָטִים. אֵלָּא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, שֶׁל כֶּסֶף וְשֶׁל
 זָהָב הָיוּ נִתְכִּים מֵאֲלֵיהֶם, וְשֶׁל עֵץ מִתְרַקְבִּין.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֱלוֹהֵי שֶׁל מִצְרַיִם שָׁה הָיָה, וְצִוָּה
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת בּוֹ שְׁפָטִים, לְשָׂרוּף
 אוֹתוֹ בְּאֵשׁ, כְּמָה דָּאֵת אָמַר, (דברים ז') פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם
 תִּשְׂרֹפוּן בְּאֵשׁ. כְּדֵי שִׁיְהֵא רִיחוֹ נוֹדֵף. וְעוֹד, (שְׁמוֹת י"ב)
 רֵאשׁוּ עַל כְּרַעְיוֹ וְעַל קֶרְבּוֹ. וְעוֹד, שְׁעֲצֻמוֹתָיו מוֹשְׁלָכִים
 בְּשׁוּק. וְזֹאת הִיְתָה לְמִצְרַיִם קָשָׁה מִכּוּלָן, הֵדָא הוּא
 דְּכָתִיב, שְׁפָטִים.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּאֵלֵיהֶם מִמֶּשׁ וְזֵהוּ שֶׁר שְׁלָהֶם,
 לְקַיִים, יִפְקֹד ה' עַל צְבֵא הַמָּרוֹם בַּמָּרוֹם וְעַל
 מַלְכֵי הָאָדָמָה עַל הָאָדָמָה. וְכָל זֶה הָיוּ יוֹדְעִים הַחֲכָמִים

שָׁבָהּ, וְכָל שָׁכֵן שַׂר שְׁלָהֶם. עַל פֶּן כְּתִיב, הָבָה נִתְחַכְמָה לוֹ.

רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, הַרְבֵּה עֲבוּדָה זָרָה הָיוּ בְּמִצְרַיִם, וְנִילֹוס אֱלוֹהֵי (דף י"ח ע"ב) שְׁלָהֶם הָיָה, וּבְכֻלָּל אֱלֹהֵיהֶם הָיָה הוּא, וּבְכוּלָּם עָשָׂה ה' שְׁפָטִים. אָמַר רַבִּי אֲבָא, הָא דַּר' יוֹחָנָן דִּי יִיקָא, וּפְשִׁיטָא, מְשֻׁם דְּאֱלֹהֵיהֶם נְלָקִים בַּתְּחִלָּה, וְאַחַר כֶּן הָאוּמָה, וְכֵן נִילֹוס נְלָקָה בַּתְּחִלָּה, וְהַעֲצִים וְהָאֲבָנִים, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שמות ד') וַיְהִי הַדָּם בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם וּבַעֲצִים וּבְאֲבָנִים, שֶׁהָיוּ לָהֶם אֱלֹהוֹת מִמֶּשׁ. וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק, עַל צְבֵא הַמָּרוֹם בְּמָרוֹם כְּתִיב, וְנִילֹוס לֹא הָיָה בְּמָרוֹם. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, רוּב מֵימֵי כְּדוּגְמַתָּן בְּמָרוֹם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, שַׂר שְׁלָהֶם נְלָקָה בַּתְּחִלָּה, וְאַחַר כֶּן שַׂר אֱלֹהֵיהֶם.

רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, לְקוֹת אוּמָה שֶׁל מִצְרַיִם מִמֶּשׁ, לֹא הָיָה אֱלֹא בֵּינֵם, דְּכְתִיב, (שמות י"ד) לֹא נִשְׂאָר בָּהֶם עַד אֶחָד. וְקוֹדֵם זֶה, נַעֲשֶׂה שְׁפָטִים בְּאֱלֹהֵיהֶם. וְעַל דָּא כְּתִיב, הָבָה נִתְחַכְמָה לוֹ פֶּן יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי תִקְרָאנָה. וְנִתְנַבְּאוּ עַל הָעֵתִיד, כְּפִי מַה שְּׂאִירַע לָהֶם. וְנוֹסֶף גַּם הוּא עַל שׁוֹנְאֵינוּ, נְבֵאוּ עַל מַחֲנוֹת עֲלִיוֹנִים, שֶׁיְהִיוּ שְׁרוּיִים בְּתוֹכָם. וְנִלְחָם בָּנוּ, נְבֵאוּ עַל מַה דְּכְתִיב, (שמות י"ד) ה' יִלְחָם לָכֶם וְגו'. וְעַל מִן הָאֶרֶץ, כְּמַה דְּאֵת

אָמַר (שְׁמוֹת י"ד) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים בְּיַד רָמָה.

(שְׁמוֹת ב') וַיִּלְךָ אִישׁ מִבֵּית לְוִי וַיִּקַּח אֶת בַּת לְוִי. רַבִּי אֶלְעָזָר

פָּתַח, (שִׁיר הַשִּׁירִים א') שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמֹה. תָּנַא,

כְּשֶׁבְרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, עָלָה בְּחַפְזָא לְפָנָיו,

וּבְרָא אֶת הַשָּׁמַיִם בְּיַמֵּינוֹ וְהָאָרֶץ בְּשִׁמְאָלוֹ, וְעָלָה בְּחַפְזָא

לְפָנָיו, לְנִהוּג הַיּוֹם וְהַלֵּילָה. וּבְרָא הַמַּלְאָכִים הַמְּמוּנִים

בְּחֶסֶדוֹ, בַּיּוֹם. (נ"א לומר שִׁירָה בַּיּוֹם וְזֶמַן הַחֶסֶד) וּבְרָא הַמַּלְאָכִים

הַמְּמוּנִים לומר שִׁירָה בַּלַּיְלָה. הֵדָא הוּא דְכֻתִּיב, (תְּהִלִּים מ"ב)

יּוֹמָם יִצְוֶה יי' חֶסֶדוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עַמִּי. אֵלּוֹ מִיָּמִין, וְאֵלּוֹ

מִשְׁמָאל, אֵלּוֹ מִקְּשִׁיבִים שִׁירַת הַיּוֹם, שִׁירַתְּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל

קָדוֹשׁ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אוֹתָם שְׁאוּמְרִים שִׁירָה בַּלַּיְלָה,

מִקְּשִׁיבִים שִׁירַתְּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם, הֵדָא הוּא דְכֻתִּיב,

(שִׁיר הַשִּׁירִים ח') חֲבָרִים מִקְּשִׁיבִים לְקוֹלְךָ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, פֶּת אַחַת, כְּלוּלָה מִשְׁלֹשׁ כְּתוּבֹת,

אוֹמְרַת שִׁירָה בַּלַּיְלָה. הֵדָא הוּא דְכֻתִּיב, (מְשָׁלִי ל"א)

וּתְקַם בְּעוֹד לַיְלָה וּתְתֵן טָרֶף לְבֵיתָהּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, עֲשֶׂרָה דְּבָרִים נִבְרְאוּ בַּיּוֹם רֵאשׁוֹן,

מֵהֶם מִדַּת לַיְלָה, וּמֵהֶם מִדַּת יוֹם, וְעַל מִדַּת לַיְלָה

כְּתִיב, וּתְקַם בְּעוֹד לַיְלָה וּתְתֵן טָרֶף לְבֵיתָהּ. כְּמָה דָּאֵת

אָמַר, (אִיּוֹב ט"ז) אִפּוֹ טָרֶף. וְכֻתִּיב, (מִיכָה ה') וְטָרֶף וְאִין מִצִּיל.

וְחָק לְנַעֲרוֹתֶיהָ, כְּמָה דָּאֵת אָמַר (שְׁמוֹת ט"ו) חָק וּמִשְׁפָּט.

(תהלים קמ"ז) חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו. (תהלים פ"א) כִּי חֶק לְיִשְׂרָאֵל הוּא
 מִשְׁפָּט וגו'. מִכָּאן שְׁמֵדַת הַדִּין שׁוֹלֶטֶת בְּלִילָה.
 וְתִנָּא, אֵלֹהֵי הָאוֹמְרִים שִׁירָה בְּלִילָה, אֵלֹהֵי הֵם שָׂרִים עַל
 כָּל בְּעָלֵי שִׁיר. וּכְשִׁפּוֹתֶחֶן הַחַיִּים שִׁירָה,
 מוֹסִיפִים הָעֲלִיּוֹנִים כַּח, לְדַעַת וּלְהַכִּיר וּלְהַשִּׁיג מֵה שֶׁלֹּא
 הַשִּׁיגוּ. שָׁמַיִם וָאָרֶץ, מוֹסִיפִין כַּח בְּהַאי שִׁירָה.
 אָמַר רַבִּי נַחֲמִיָּה, אֲשֶׁרִי הַזּוֹכָה לְדַעַת בְּאוֹתוֹ שִׁיר,
 דְּתִנָּיָא הַזּוֹכָה בְּאוֹתוֹ שִׁיר, יִדַּע בְּעֲנִינֵי הַתּוֹרָה
 וְהַחֲכָמָה, וַיֵּאֲזִין וַיַּחְקוֹר וַיּוֹסִיף כַּח וּגְבוּרָה בְּמָה שֶׁהָיָה,
 וּבְמָה שֶׁעֲתִיד לְהִיּוֹת, וּבְזֶה זָכָה שְׁלֵמָה לְדַעַת.
 דְּתַנִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן, דְּדוֹד עָלָיו הַשְּׁלוֹם, יִדַּע בְּזֶה, וְתִקֵּן
 שִׁירִים וְתוֹשְׁבֹת הַרְּבֵה, וְרִמְזוּ בָהֶם הָעֲתִידוֹת
 לְבוֹא, וְהוֹסִיף כַּח וּגְבוּרָה בְּרוּחַ הַקּוֹדֵשׁ. יִדַּע בְּעֲנִינֵי
 הַתּוֹרָה וְהַחֲכָמָה, וַאֲזִין וַחֲקֹר וְהוֹסִיף כַּח וּגְבוּרָה בְּלִשׁוֹן
 הַקּוֹדֵשׁ.

וְשֵׁלֵמָה זָכָה יוֹתֵר בְּאוֹתוֹ הַשִּׁיר, וַיִּדַּע הַחֲכָמָה, וַאֲזִין
 וַחֲקֹר וְתִקֵּן מִשְׁלֵיִם הַרְּבֵה, וְעָשָׂה סֵפֶר מֵאוֹתוֹ
 הַשִּׁיר מִמָּשׁ, וְהֵינּוּ דְכֻתִּיב, (קהלת ב') עָשִׂיתִי לִי שָׂרִים
 וְשָׂרוֹת. כְּלוֹמַר, קָנִיתִי לִי לְדַעַת שִׁיר, מֵאוֹתָן הַשִּׁירִים
 הָעֲלִיּוֹנִים, וְאֲשֶׁר תַּחְתָּם. וְהֵינּוּ דְכֻתִּיב, שִׁיר הַשִּׁירִים,
 כְּלוֹמַר, שִׁיר, שֶׁל אוֹתָם שָׂרִים שֶׁל מַעְלָה. שִׁיר, שְׁכוּלָל

כָּל עֲנִינֵי הַתּוֹרָה וְהַחֲכָמָה, וְכַח וּגְבוּרָה, בְּמָה שֶׁהִיא,
וְעֵתִיד לְהִיּוֹת, שִׁיר הַשִּׁירִים שֶׁל מַעֲלָה מְשׁוֹרְרִים.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵלֹהֵי הַשָּׁרִים, עָמְדוּ, עַד שְׁנוֹלֵד לְוִי,
אֲבָל מִשְׁנוֹלֵד לְוִי וְאֵילָךְ אָמְרוּ שִׁיר. כִּיּוֹן שְׁנוֹלֵד
מֹשֶׁה וְנִמְשַׁח אֶהְרֹן, וְנִתְקַדְּשׁוּ הַלְוִיִּם, נִשְׁלַם הַשִּׁיר,
וְעָמְדוּ עַל מִשְׁמְרוֹתָם.

וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שְׁנוֹלֵד לְוִי, פָּתְחוּ
לְמַעֲלָה וְאָמְרוּ, (שִׁיר הַשִּׁירִים ה') מִי יִתְנַךְ כְּאֵחַ לִי יוֹנֵק
שְׂדֵי אִמִּי (דף ר"ט ע"א) אֶמְצֵאָךְ בַּחוּץ אֶשְׁקֶךָ גַּם לֹא יְבוֹזוּ לִי.
כִּיּוֹן שִׁיִּצְאוּ מִשֶּׁבֶט לְוִי הַמְשׁוֹרְרִים שֶׁל מִטָּה, וְנִתְקַדְּשׁוּ
כּוֹלָם, וְעָמְדוּ עַל מִשְׁמְרוֹתָם, וְנִתְקַדְּשׁוּ אֱלֹהֵי לְנוֹכַח
אֱלֹהֵי, חֲבָרִים כְּאֶחָד, וְהָעוֹלָמוֹת אֶחָד, וּמֶלֶךְ אֶחָד שׁוֹכֵן
עֲלֵיהֶם, בָּא שְׁלֹמָה, וְעָשָׂה סֵפֶר מֵאוֹתוֹ שִׁיר שֶׁל אוֹתָם
שָׁרִים, וְנִסְתַּם הַחֲכָמָה בּוֹ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לָמָּה נִקְרְאוּ הַשָּׁרִים שֶׁל מִטָּה לְוִיִּים,
עַל שְׁנֵלּוּיִם וְנִחְבָּרִים לְמַעֲלָה כְּאֶחָד. וְהַשׁוֹמֵעַ,
נִלְוָה וְנִדְבָק נִפְשׁוֹ לְמַעֲלָה. וְעַל כֵּן אָמְרָה יְלָאָה, (בְּרֵאשִׁית
כ"ט) יְלָוָה אִישִׁי אֵלַי. רַבִּי תַנְחוּם אָמַר, שֶׁכֹּפֵל נִלְוָה זֶרַע
לְוִי עִם הַשְּׂכִינָה, בְּמֹשֶׁה וְאֶהְרֹן וּמְרִים, וּבְכָל זֶרְעוֹ
אַחֲרָיו, וְהֵם הַנְּלוּיִם אֵל ה' לְשִׁרְתּוֹ.

תָּא חַזִּי, בְּשָׁעָה שֶׁעָמְדוּ הַמְשׁוֹרְרִים לְמַעֲלָה, לֹא עָמְדוּ

עַל מִשְׁמֵרְתֶּם, עַד שְׁנוֹלְדוּ שְׁלֹשָׁה הָאֲחִים: מֹשֶׁה, אֶהֱרֹן,
וּמִרְיָם. תִּינַח מֹשֶׁה וְאֶהֱרֹן, מִרְיָם לָמָּה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (קהלת ב') וְשָׂרוֹת. כִּמְה דְאֵת אָמַר, (שמות
ט"ו) וַתַּעַן לָהֶם מִרְיָם.

תֵּאֲנֵא, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שְׁנוֹלְד לְוִי, נִטְלוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וּבְחָרוּ מִכָּל אָחִיו וְהוֹשִׁיבוּ בְּאֶרֶץ, וְהוֹלִיד
לְקַהֲתָהּ, וְקַהֲתָה הוֹלִיד לְעֵמָרָם, וְהוּא הוֹלִיד לְאֶהֱרֹן וּמִרְיָם.
פִּירְשׁ מֵאֲשֶׁתּוֹ, וְהַחֲזִירָהּ, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הָיוּ הַמְּשׁוֹרְרִים
שֶׁל מַעֲלָה עוֹמְדִים וּמְשׁוֹרְרִים, גָּעַר בָּהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וְנִשְׁתַּכַּף הַשִּׁיר, עַד שֶׁנָּטָה קוֹ יְמִינוֹ, וְהוֹשִׁיט
לְעֵמָרָם.

מֵאִי טַעְמָא נִקְרָא עֵמָרָם. שִׁיבָא מִמֶּנּוּ עִם רָם עַל כָּל
רָמִים, וְלֹא נִזְכָּר שְׁמוֹ. מֵאִי טַעְמָא לֹא נִזְכָּר שְׁמוֹ.
רַבִּי יְהוּדָה אָמַר בְּשֵׁם רַבִּי אַבְהוֹ, מִפְּנֵי שֶׁבְּצַנְעָא הֵלֶךְ,
וּבְצַנְעָא חֲזַר לְאֲשֶׁתּוֹ, כִּדִּי שְׁלֵא יִכִּירוּ בּוֹ, הֲדָא הוּא
דְּכְתִיב וַיֵּלֶךְ אִישׁ, וְלֹא נֶאֱמַר וַיֵּלֶךְ עֵמָרָם בְּפִרְהוֹסִיא.
וַיִּקַּח אֶת בֵּת לְוִי, אֵף הִיא בְּצַנְעָא חֲזָרָה, וְלֹא נִזְכָּרָה
שְׁמָהּ.

וַיֵּלֶךְ אִישׁ. רַבִּי אַבְהוֹ אָמַר, וַיֵּלֶךְ אִישׁ, זֶה גְּבַרְיָאֵל.
דְּכְתִיב, (דניאל ט') וְהָאִישׁ גְּבַרְיָאֵל. שְׁהֵלֶךְ הוּא
וְהַחֲזִירָה לְעֵמָרָם. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, עֵמָרָם מִמֶּשׁ הָיָה, וְלֹא

נִזְכָּר שְׁמוֹ, מִפְּנֵי שֶׁהַלִּיכָה זֹו לֹא הִיָּתָה מִמֶּנּוּ לְהַזְדַּיִוּג
לְאַשְׁתּוֹ, אֲלֵא מִלְמַעְלָה.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, בְּאַהֲרֹן וּמְרִים לֹא נֶאֱמַר זִיווּג אַבּוֹתָם
בַּתּוֹרָה, וּבַמִּשָּׁה פְּתִיב וַיִּקַּח אֶת בֵּת לְוִי, לְהוֹרוֹת,
שֶׁהַשְּׂכִינָה נִקְרְאת עַל שֵׁם לְוִי. וְלֹא הָיָה עֲמָרָם רְאוּי
לְהוֹלִיד לְמִשָּׁה, עַד שֶׁנִּטַּל חֶלֶק בַּשְּׂכִינָה, וְהוֹלִיד לְמִשָּׁה.
הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיִּקַּח אֶת בֵּת לְוִי. וּלְפִיכֶךָ פְּתִיב, (שְׁמוֹת
ב) וַתֵּרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, זָכָה עֲמָרָם שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנּוּ בֶן, שְׂזוּכָה
לְקוֹל גָּדוֹל, דְּכְּתִיב, (שְׁמוֹת י"ט) וְהֵאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל.
וְעֲמָרָם זָכָה לְבֵת קוֹל, דְּכְּתִיב וַיִּקַּח אֶת בֵּת לְוִי. כְּלוּמַר,
בֵּת קוֹל. וּלְפִיכֶךָ פְּתִיב וַיִּלְךְ. כְּלוּמַר, שֶׁהֵלֶךְ לְמַדְרָגָה זֹו.
תָּאנָא, כְּשֶׁנּוֹלַד מִשָּׁה, יִיחַד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁמוֹ
עָלָיו, דְּכְּתִיב וַתֵּרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא. וְכְּתִיב, (תְּהִלִּים קמ"ד)
טוֹב ה' לְכָל. וְכְּתִיב, (תְּהִלִּים ל"ד) טַעֲמוֹ וּרְאוּ כִּי טוֹב ה'.

(שְׁמוֹת ב') וַיְהִי בִּימֵים הָרַבִּים הָהֵם. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ דִּסְכַּנִּין אָמַר,
וַיְהִי בִּימֵים הָרַבִּים הָהֵם, סוּף גְּלוּתָם הָיָה, שֶׁהָיוּ
יִשְׂרָאֵל מְשׁוּעָבְדִים בְּכָל עֲבוֹדָה. בִּימֵים הָרַבִּים הָהֵם,
שֶׁהָיוּ רַבִּים לְיִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, וְכִיּוֹן שֶׁנִּשְׁתַּלַּם קֶזַךְ
גְּלוּתָם, מֵה פְּתִיב, וַיָּמַת מֶלֶךְ מִצְרַיִם. מֵאֵי טַעֲמָא.
שֶׁהוֹרֵד שַׁר מִצְרַיִם מִמַּעַלְתּוֹ, וְנִפְּל מִגְּאוֹתוֹ. וְכִיּוֹן שֶׁנִּפְּל

מִלֶּךְ מִצְרַיִם, שֶׁהוּא שָׂר שְׁלֵהֶן, זָכַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְיִשְׂרָאֵל, וְשָׁמַע תְּפִלָּתָם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בֵּא וּרְאֵה שְׁכַךְ הוּא, שְׁכַל זְמַן שֶׁהַשָּׂר
שְׁלָהֶם נִתְּנָה לוֹ שָׂרָרָה עַל יִשְׂרָאֵל, לֹא נִשְׁמַע
צְעָקָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּיּוֹן שֶׁנִּפְּלַה הַשָּׂר שְׁלָהֶם, כְּתִיב וַיִּמַּת
מִלֶּךְ מִצְרַיִם, וּמִיָּד וַיֵּאֱנָחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבוּדָה
וַיִּזְעָקוּ וַתַּעַל שׁוֹעַתָם אֶל הָאֱלֹהִים. שָׁעַד אוֹתָהּ שָׁעָה לֹא
נִעְנֶוּ בְּצְעָקָתָם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בֵּא וּרְאֵה רַחֲמָנוּתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, כִּשֶׁהוּא מְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל, כּוֹפֵה לְמִדַּת
הַדִּין, וּמוֹרִידָהּ, וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם. וְהֵינּוּ דִתְנֹן, שֶׁהַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מוֹרִיד שְׁתֵּי דְמַעוֹת לַיָּם הַגְּדוֹל. מֵאֵן אֵינּוֹן
שְׁתֵּי דְמַעוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לָאוּ (דף י"ט ע"ב) מִלָּא בְּרִירָא
הִיא, דְּהָא אָמַר לִיה לְאוּבָא טְמִיא, דְּהוּא כְּדִיב, וּמְלִיָּה
כְּדִיבֵן. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לָאוּ בְּתַר אוּבָא טְמִיא אֲזִלִּינֵן,
דְּבְרִירָא דְּמְלָה הוּא, דִּתְנֹן, בְּעֶשְׂרָה כְּתָרֵי מְלָכָא, אִית
תְּרִין דְּמַעִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהֵן שְׁתֵּי מִדּוֹת דִּין,
שֶׁהַדִּין בָּא מִשְׁתִּיָּהֶן, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (ישעיה נ"א) שְׁתֵּי הֵנָּה
קוֹרְאוֹתֶיךָ. וּכְשֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא זוֹכֵר אֶת בְּנָיו, הוּא
מוֹרִיד אוֹתָם לַיָּם הַגְּדוֹל, שֶׁהוּא (ויקרא קל"ז ע"ב) יָם הַחֲכָמָה
לְהַמְתִּיקוֹן, וְהוֹפֵךְ מִדַּת הַדִּין לְמִדַּת רַחֲמִים, וּמְרַחֵם

עֲלִייהוּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁתֵּי דְמָעוֹת, שְׁמָהֶם בָּאִים
הַדְּמָעוֹת, מֵהֶם בָּא הַדִּין.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה כְּתִיב, (שְׁמוֹת י"ד) וְהִנֵּה מִצְרִים נֹסְעִים
אֲחֵרֵיהֶם. וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי זֶה שֵׁר שֶׁל מִצְרַיִם הוּא,
וְאֵת אֲמַרְתָּ וַיִּמַּת מֶלֶךְ מִצְרַיִם, זֶה שֵׁר שֶׁל מִצְרַיִם. אָמַר
רַבִּי יִצְחָק, הָאִי מְלָה קָא מְסִייעַ לְהֵהוּא דְלַעֲיָלָא, כְּתִיב
הָכָא וְהִנֵּה מִצְרַיִם, וְכְתִיב הָתָם וַיִּמַּת מֶלֶךְ מִצְרַיִם. מְלַמֵּד
דְּעַכְשָׁיו לֹא הָיָה מֶלֶךְ, דְּהוֹרִידוּהוּ מִגְּדוּלְתּוֹ. וְלִפְיֶכֶךְ
כְּתִיב, וְהִנֵּה מִצְרַיִם, וְלֹא כְּתִיב מֶלֶךְ מִצְרַיִם. וּמָה דְאָמַר
וַיִּמַּת. כְּמָה דְאֵת אָמַר (שְׁמוֹת ד') כִּי יָמָתוּ כָּל הָאֲנָשִׁים
הַמְּבַקְשִׁים אֶת נַפְשָׁךְ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, בָּא וּרְאֵה, כָּל מַלְכֵי
מִצְרַיִם פְּרַעָה שְׁמָם. וּבְכָאן לֹא נֶאֱמַר אֱלֹא מֶלֶךְ
מִצְרַיִם סֵתָם. וּבְמִקוּמוֹ פְּרַעָה, וְהוּא פְּרַעָה מִמָּשׁ. תָּא חֲזִי,
בְּעוֹד דְּאֵית שׁוּלְטָנוּתָא דְלַעֲיָלָא, אֵית שׁוּלְטָנוּתָא בְּעַמָּא
דְּלַתְתָּא, אֵתְעָדִי שׁוּלְטָנוּתָא דְלַעֲיָלָא, אֵתְעָדִי
שׁוּלְטָנוּתָא דְלַתְתָּא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתִיב (זְכַרְיָה י"ד) הִנֵּה יוֹם בָּא לֵיי' וְגו' וְהָיָה
יוֹם אֶחָד הוּא יוֹדַע לֵיי' וְגו'. וְכִי שְׂאָר יוֹמִין לָאוּ
אֵינּוֹן דִּילֵיהּ. אֱלֹא אָמַר רַבִּי אַבָּא, מְלַמֵּד, שְׂשָׂאָר
הַיָּמִים, נִתְּנִים לְשָׂרִים, וְאוֹתוֹ יוֹם, אֵינּוּ שֶׁל הַשָּׂרִים,

אֵלָא שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת דֵּין בְּעִבּוּדַת
כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. מִפְּנֵי שְׁבֹאוֹתוֹ יוֹם, יִפְּלוּ כָּל הַשָּׂרִים
מִמַּעַלְתָּם. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה ב') וְנִשְׁגַּב ה' לְבַדּוֹ בַּיּוֹם
הַהוּא. שְׂאוֹתוֹ יוֹם לֹא יִהְיֶה מַעַלָּה לְשָׂרִים.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, כְּשֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה דֵּין בַּשָּׂרִים
שֶׁל מַעַלָּה, מֵה כְּתִיב, (ישעיה ל"ד) כִּי רוּתָה בַּשָּׁמַיִם
חֲרָבִי. וְכִי חָרַב אֵית לִי. אֵלָא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, חָרַב אֵית
לִיה, דְּכְתִיב, (ישעיה ל"ד) חָרַב לִי מִלְּאָה דָם. וְכְתִיב (ישעיה
ס"ו) וּבְחָרְבוֹ אֶת כָּל בָּשָׂר.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, הַחָרַב הַזֶּה הוּא הַדֵּין שְׁעוֹשֶׂה, דְּכְתִיב,
(דברי הימים א' כ"א) וַיֵּרָא אֶת מִלְּאָךְ ה' עוֹמֵד בֵּין
הָאָרֶץ וּבֵין הַשָּׁמַיִם וְחָרְבוֹ שְׁלוֹפָה בִּידּוֹ. וְכִי חָרַב שְׁלוֹפָה
הִיְתָה בְּיַד הַמִּלְּאָךְ, אֵלָא, שְׁהִיְתָה הָרְשׁוּת נְתוּנָה בִּידּוֹ
לַעֲשׂוֹת דֵּין.

וְהָא אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי, אָמַר לִי מִלְּאָךְ הַמּוֹת, אִי
לָאו דִּחְיִיסְנָא לִיקְרָא דְּבַרְיִיתָא, פִּרְעֵנָא לְהוּ בֵּית
הַשְּׁחִיטָה, כְּפַהֲמָה. אָמַר רַבִּי אֲבָא, כִּלָּא מְשׁוּם דְּאִתְיִיְהִיב
רְשׁוּתָא בִּידֵיהּ, לְמַעַבְדַּ גְּמַר דִּינָא, הַדָּא הוּא דְּכְתִיב,
(יהושע ה') וְחָרְבוֹ שְׁלוֹפָה בִּידּוֹ, הָרְשׁוּת נְתוּנָה בִּידּוֹ לַעֲשׂוֹת
דֵּין. אִי הָכִי מַאי (דברי הימים א' כ"א) וַיָּשֶׁב חָרְבוֹ אֶל נְדָנָה.
אָמַר רַבִּי אֲבָא, שְׁנַחְזוּר הַדֵּין לְבַעַל הַדֵּין, וְהָרְשׁוּת לְמִי
שְׁהָרְשׁוּת שְׁלוֹ.

וַיֵּאָנְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּתְאַנְחוּ לֹא כְּתִיב, אֲלֵא וַיֵּאָנְחוּ,
כְּלוּמַר, נִתְאַנְחוּ (ס"א הֶאֱנִיחוּ) לוֹ לְמַעַלָּה (ס"א כְּלוּמַר

בְּאֲנָחוֹ לְמִשְׁדֵּה) שֶׁהֶאֱנַחָה הִיְתָה בְּשִׁבְלִים לְמַעַלָּה.

ר' בְּרַכְיָה אָמַר, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דִּלְעִילָא הָווּ, וּמֵאֵן אֵינּוּן
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אֵינּוּן דְּאִתְקְרוּן בְּנֵי פּוּלְחָנָא. כְּלוּמַר,
אוֹתָם שֶׁהֵם מִן הָעֲבוּדָה שֶׁל מַעַלָּה. וַתַּעַל שְׁוַעְתָּם אֶל
הָאֱלֹהִים, שֶׁעַד אוֹתָהּ שָׁעָה לֹא עָלְתָה שְׁוַעְתָּם לְפָנָיו.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק כַּד עָבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דֵינָא
בְּפַמְלִיָּא שֶׁל מַעַלָּה, הֵהוּא דֵינָא מֵאֵי הוּי. אָמַר
רַבִּי אֶלְעָזָר, מֵעַבְר לְהוּ בְּהֵהוּא נְהַר דֵינּוּר, וְאֶעְבֵּר לוֹן
מִשׁוּלְטָנֵיהוֹן, וּמִנֵּי שׁוּלְטָנִין אַחֲרָנִין דְּשָׂאָר עֲמִין. אָמַר
לִיָּה וְהָא כְּתִיב (תהלים ק"ד) מְשַׁרְתִּיו אֵשׁ לוֹהֵט. אָמַר לִיָּה,

אֵית אֲשָׁא קְשִׁיא מֵאֲשָׁא, וְאֵית אֲשָׁא דְדַחֲיָא אֲשָׁא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, תִּלְת עֲנִיבֵי הַכָּא: אֲנַחָה, שְׁוַעָה,
צְעָקָה. וְכֹל חַד מִתְפָּרְשָׁא מֵאַחֲרָא. אֲנַחָה: כְּתִיב,

וַיֵּאָנְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. צְעָקָה: דְּכְתִיב, וַיִּצְעֲקוּ. שְׁוַעָה:
דְּכְתִיב, וַתַּעַל שְׁוַעְתָּם. וְכֹל חַד בְּלַחֲדוּי מִתְפָּרְשָׁא,
וְכִלְהוּ עֲבָדוּ יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, צְעָקָה וְשְׁוַעָה
עֲבָדוּ, אֲנַחָה לֹא עֲבָדוּ, מִשְׁמַע מִדְּכְתִיב וַיֵּאָנְחוּ וְלְמַעַלָּה
הִיְתָה הֶאֱנַחָה בְּשִׁבְלִים.

צְעָקָה וְשְׁוַעָה בְּמֵאֵי אֶתְפָּרְשָׁן, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵין לָךְ

שׁוֹעָה, אֵלֶּא בַת־פִּלָּה. שְׁנֵאמֵר, (תהלים ל"ט) שְׁמַעַה תִּפְלְתִי
 יי' וְשׁוֹעָתִי הֶאֱזִינָה. (תהלים פ"ח) אֵלֶיךָ יי' שׁוֹעָתִי. (תהלים ל'
 שׁוֹעָתִי אֵלֶיךָ וַתִּרְפְּאֵנִי. צַעֲקָה שְׁצוּעָק וַאֲיִנּוֹ אֹמֵר כָּלוּם.
 אָמַר רַבִּי (דף כ' ע"א) יְהוּדָה, הַלְּכֶךָ גְּדוּלָה צַעֲקָה מִכּוּלָן,
 שְׁצַעֲקָה הִיא בַלֵּב. הֵדָא הוּא דְכִתְיֵב, (איכה ב') צַעֲקָה לְבָם
 אֵל יי'. צַעֲקָה וּזְעָקָה דְּבַר אֶחָד הוּא, וְזֵה קְרוּבָה לְהַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, יוֹתֵר מִתִּפְלָה וְאַנְחָה, דְּכִתְיֵב, (שמות כ"ב) כִּי אִם
 צַעֲקָה יִצְעַק אֵלַי שְׁמַע אֲשַׁמַּע צַעֲקָתוֹ.

אָמַר רַבִּי בְּרַכְיָה, בְּשַׁעָה שְׁאֵמֵר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְשִׁמּוּאֵל, (שמואל א' ט"ו) נַחֲמֵתִי כִּי הִמְלַכְתִּי אֶת
 שְׂאוּל לְמֶלֶךְ. מֵה פְתִיב, וַיִּיָּחַר לְשִׁמּוּאֵל, וַיִּצְעַק אֵל יי'
 כָּל הַלַּיְלָה. הַנִּיחַ הַכֹּל, וְלָקַח צַעֲקָה, מִשּׁוּם דְּהִיא קְרוּבָה
 לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִתִּיר מִכְּלָהוּ, הֵדָא הוּא דְכִתְיֵב,
 וְעַתָּה הִנֵּה צַעֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלַי.

תְּנוּ רַבְּנַן, הָאִי מֵאֵן דְּצִלֵּי וּבְכִי וְצַעֲקָה, עַד לָא יָכִיל
 לְמַרְחֵשׁ בְּשִׁפּוּוֹתֶיהָ, הָאִי צְלוּתָא שְׁלִימָתָא דְּהִיא
 בְּלָבָא, וְלַעוּלָם לָא הִדְרָא רִיקְנֵיָא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
 גְּדוּלָה צַעֲקָה, שְׁקוּרַע גְּזוּר דִּינּוֹ שֶׁל אָדָם מִכָּל יָמָיו.
 רַבִּי יִצְחָק אָמַר, גְּדוּלָה צַעֲקָה, שְׁמוּשְׁלַת עַל מַדַּת הַדִּין
 שֶׁל מַעְלָה. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, גְּדוּלָה צַעֲקָה, שְׁמוּשְׁלַת
 בְּעוּלָם הִנֵּה וּבְעוּלָם הַבָּא. בְּשִׁבִיל צַעֲקָה נּוֹחַל הָאָדָם

הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא, דְּכָתִיב, (תהלים ק"ז) וַיִּצְעֲקוּ אֶל
ה' בַּצָּר לָהֶם מִמִּצּוֹקוֹתֵיהֶם יִצִּילֵם.

(שמות ג) וּמִשָּׁה הָיָה רוֹעֵה אֶת צֹאן יִתְרוֹ חוֹתָנוּ פֶּהֵן מִדִּין.
רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח, (שיר השירים ב') דּוּדֵי לֵי וְאֲנִי לוֹ הָרוּעֵה
בְּשׁוֹשָׁנִים. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אוֹי לָהֶם לַבְּרִיּוֹת, שְׂאִינָם
מִשְׁגִּיחִים וְאִינָם יוֹדְעִים, בְּשָׁעָה שְׁעָלָה בְּמַחֲשָׁבָה לְפָנָי
הַקָּדוֹשׁ בְּרִיךְ הוּא, לְבְרֹא עוֹלָמוֹ, כָּל הָעוֹלָמוֹת עָלוּ
בְּמַחֲשָׁבָה אַחַת, וּבְמַחֲשָׁבָה זוֹ נִבְרָאוּ כּוֹלָם, הֲדָא הוּא
דְּכָתִיב, (תהלים ק"ד) כָּלָם בְּחִכְמָה עָשִׂיתָ. וּבְמַחֲשָׁבָה זוֹ,
שֶׁהִיא הַחֲכָמָה, נִבְרָא הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהָעוֹלָם שֶׁל מַעְלָה.
נָטָה יְמִינוֹ, וּבְרָא הָעוֹלָם שֶׁל מַעְלָה. נָטָה שְׂמָאלוֹ, וּבְרָא
הָעוֹלָם הַזֶּה, הֲדָא הוּא דְּכָתִיב, (ישעיה מ"ח) אַף יָדֵי
יְסֻדָּה אֶרֶץ וַיְמִינֵי טַפְחָה שָׁמַיִם. קוֹרָא אֲנִי אֲלֵיהֶם יַעֲמְדוּ
יַחְדָּו. וְכָלָם בְּרַגַע אַחַת (וּבְשָׁעָה אַחַת) נִבְרָאוּ, וְעָשָׂה הָעוֹלָם
הַזֶּה, כַּנִּגְדֵי הָעוֹלָם שֶׁל מַעְלָה. וְכָל מָה שִׁישׁ לְמַעְלָה,
כְּדוֹגְמָתוֹ לְמַטָּה. וְכָל מָה שִׁישׁ לְמַטָּה, כְּדוֹגְמָתוֹ בֵּינָם.
וְהַכֹּל אֶחָד. בְּרָא בְּעֵלְיוֹנִים הַמְּלֹאכִים, בְּרָא בְּעוֹלָם הַזֶּה
בְּנֵי אָדָם, בְּרָא בֵּינָם לוֹיִתָן, כְּמָה דָּאֵת אָמַר (שמות ל"ו) לְחַבֵּר
אֶת הָאֵהָל לְהִיּוֹת אֶחָד.

כְּתִיב בְּאָדָם, (בראשית ט') כִּי בְּצַלֵּם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם.
וּכְתִיב, (תהלים ח') וַתַּחֲסְרֵהוּ מַעֲט מֵאֱלֹהִים. אִי בְּנֵי

נִשָּׂא יְקִירִין בְּעוֹבְדֵייהוּ (נ"א בְּעוֹבְדוֹי) כָּל הָאִי, וְאִינוֹן
 מִתְּאֲבָדִין (מִטְּפֹד) מֵעַפָּר דְּבִירָא, בְּמָה אֲתֵיין לְשִׂאֲבָא מְנִיָּה.
 וּבַחַר בְּעֵלְיוֹנִים, וּבַחַר בְּיִשְׂרָאֵל, לְעֵלְיוֹנִים לֹא קָרָא
 בָּנִים, לְתַחְתּוֹנִים קָרָא בָּנִים. הֵדָא הוּא דְכָתִיב, (דְּבָרִים י"ד)
 בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם. הוּא קָרָא לָהֶם בָּנִים, וְהֵם קָרְאוּ
 לוֹ אָב, דְּכָתִיב, (יִשְׁעִיָּה ס"ג) כִּי אֲתָה אָבִינוּ. וְכָתִיב דּוּדֵי לִי
 וְאֲנִי לוֹ. הוּא בַחַר בִּי, וְאֲנִי בַחַרְתִּי בּוֹ.

הַרוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים, הוּא רוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים, אַף עַל פִּי
 שְׁהַקּוֹצִים סָבִיב לָהֶם, וְאִין אַחַר יְכוּל לְרַעוּת
 בְּשׁוֹשְׁנִים כְּמוֹתוֹ. דְּבַר אַחַר הַרוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים, מַה שׁוֹשֵׁן
 זֶה הוּא אָדוּם, וּמִימֵי לְבָנִים, כִּף הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 מְנַהֵיג עוֹלָמוֹ, מְמַדַּת הַדִּין לְמַדַּת הַרַחֲמִים. וְכָתִיב (יִשְׁעִיָּה
 כ') אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ.

רַבִּי אַבָּא הָוָה אָזִיל בְּאוֹרְחָא, וְהָוָה עֲמִיָּה רַבִּי יִצְחָק.
 אַדְהוּ אָזִיל, פָּגַע בְּאִינוֹן וְרַדִּים, נָטַל חַד רַבִּי אַבָּא
 בִּידוּי וְהָוָה אָזִיל. פָּגַע בְּהוּ רַבִּי יוֹסִי, אָמַר וְדַאי שְׂכִינְתָּא
 הָכָא, וְאֲנָא חֲמִינָא בִּידוּי דְרַבִּי אַבָּא, לְמִילָּה חֲכַמְתָּא
 סְגִיָּאָה, דְּהָא יַדְעָנָא, דְרַבִּי אַבָּא לֹא נָטַל הָאִי, אֶלָּא
 לְאַחְזָאָה חֲכַמְתָּא.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, תֵּיב בְּרִי תֵיב. יִתְבוּ. אַרְח רַבִּי אַבָּא
 בְּהָהוּא וְרַדָּא, אָמַר, וְדַאי אִין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּים

אָלָא עַל הָרִיחַ. דְּהָא חֲזִינָא דְלִית נַפְשָׁא מִתְקַיְמָא אָלָא
עַל רִיחָא. וְעַל דָּא, הַדַּס בְּמוֹצְאֵי שַׁבַּת.

פְּתַח וְאָמַר דּוּדֵי לִי וְאֲנִי לוֹ הָרוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים. מִי גָרַם
לִי, שְׂאֲנֵי לְדוּדֵי וְדוּדֵי לִי, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִנְהִיג
עוֹלָמוֹ בְּשׁוֹשְׁנִים. מַה שׁוֹשֵׁן יֵשׁ בּוֹ רִיחַ, וְהוּא אָדוּם,
מוֹצְקִין אוֹתוֹ, וְהוּא מִתְהַפֵּךְ לְלִבָּן, וְלְעוֹלָם רִיחוֹ לֹא זָו.
כִּי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִנְהִיג עוֹלָמוֹ בְּדֶרֶךְ זֶה, שְׂאֵלְמַלְא
כִּן לֹא יִתְקַיֵּים הָעוֹלָם בְּשִׁבִיל הָאָדָם הַחוּטָא. וְהַחוּטָא
נִקְרָא אָדוּם, כְּמָה דְאֵת אָמַר, אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנִים
כְּשֶׁלֶג (דף כ' ע"ב) יִלְבִּינוּ, מִקְרִיב קֶרְבָּנוּ לְאִשׁ שֶׁהוּא אָדוּם.
זוֹרֵק הַדָּם, סָבִיב לְמִזְבֵּחַ שֶׁהוּא אָדוּם. מִדַּת הַדִּין אָדוּם,
מוֹצְקִין אוֹתוֹ, (הַרִיחַ) וְעוֹלָה הָעֵשֶׂן כְּלוֹ לִבָּן, וְאִזּוֹ הָאָדוּם
נִהַפֵּךְ לְלִבָּן, נִהַפֵּךְ מִדַּת הַדִּין לְמִדַּת הַרַחֲמִים.

וְתָא חֲזִי, כָּל מִדַּת הַדִּין, אֵין צָרִיף הָרִיחַ שְׁלוֹ, אָלָא מִצַּד
אוֹדָם. וְהֵינּוּ דְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַה דְכָתִיב, (מלכים
א' / ח) וַיִּתְגוֹדְדוּ כְּמִשְׁפָּטָם וְגו' עַד שֶׁפָּךְ דָּם עֲלֵיהֶם. אָלָא
הָיוּ יוֹדְעִים, שֶׁלֹּא יִשְׁיגוּ מִמִּדַּת הַדִּין כְּרָצוֹנָם, זוֹלָתֵי
בְּאוֹדָם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְעוֹד, אוֹדָם וְלִבָּן נִקְרָב לְעוֹלָם, וְהָרִיחַ
עוֹלָה מִשְׁתִּיחָן. מַה הַשׁוֹשֵׁן אָדוּם וְלִבָּן, כִּי רִיחַ
הַקֶּרְבָּן. וְהַקֶּרְבָּן, מֵאָדוּם וְלִבָּן. בֵּא וּרְאֵה מִרִּיחַ הַקְּטוֹרֶת,

שֶׁהַשְּׁמָנִים, מֵהֶם אֲדוּמִים, וּמֵהֶם לְבָנִים, כְּגוֹן הַלְּבוֹנָה,
שֶׁהוּא לָבָן, מֵר דְּרוּר אָדוּם, וְהָרִיחַ עוֹלָה מֵאָדוּם וְלָבָן.
וְעַל כֵּן מְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּשׁוֹשְׁנִים, שֶׁהוּא אָדוּם וְלָבָן.
וּכְתִיב (יחזקאל מ"ד) לְהִקְרִיב לִי חֵלֶב וְדָם.

כְּנֶגֶד זֶה, אָדָם מִקְרִיב חֵלְבוֹ וְדָמוֹ, וּמִתְכַּפֵּר לוֹ, זֶה
אָדוּם, וְזֶה לָבָן. מֵה הַשְּׁוֹשֵׁן שֶׁהוּא אָדוּם וְהוּא
לָבָן, אֵין מוֹצְקִין אוֹתוֹ לְחַזוֹר כְּלוּ לָבָן, אֶלֶּא בְּאֵשׁ. כִּי
הַקְּרָבָן אֵין מוֹצְקִין אוֹתוֹ לְחַזוֹר כְּלוּ לָבָן, אֶלֶּא בְּאֵשׁ.
עַכְשָׁיו, מִי שִׁיּוֹשֵׁב בְּתַעֲנִיתוֹ, וּמִקְרִיב חֵלְבוֹ וְדָמוֹ, אֵינוֹ
נִצְמַק לְחַזוֹר כְּלוּ לָבָן, אֶלֶּא בְּאֵשׁ. דָּאֵר"י, מִתּוֹךְ תַּעֲנִיתוֹ
שֶׁל אָדָם, מִחֲלִישֵׁין אֲבָרָיו, וְגוֹבֵר עָלָיו הָאֵשׁ, וּבְאוֹתָהּ
שָׁעָה, צָרִיף לְהִקְרִיב חֵלְבוֹ וְדָמוֹ בְּאוֹתוֹ הָאֵשׁ, וְהוּא
הַנִּקְרָא מְזִבַּח כְּפָרָה.

וְהֵינּוּ דְרָבֵי אֶלְעָזָר, כִּד הוּא יְתִיב בְּתַעֲנִיתָא, הוּא מְצַלִּי
וְאָמַר, גְּלוּי וַיְדוּעַ לְפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי,
שֶׁהַקְּרָבָתִי לְפָנֶיךָ חֵלְבִי וְדָמִי, וְהִרְתַּחֲתִי אוֹתָם בְּחַמִּימוֹת
חוֹלְשֵׁת גּוֹפִי, יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, שֶׁיְהִי הָרִיחַ הָעוֹלָה מִפִּי
בְּשָׁעָה זֹאת, כִּרִיחַ הָעוֹלָה מִהַקְּרָבָן בְּאֵשׁ הַמְזִבַּח, וְתִרְצַנִּי.
נִמְצָא, שֶׁאָדָם הוּא מִקְרִיב בְּתַעֲנִיתוֹ הַחֵלֶב וְהַדָּם, וְהָרִיחַ
שֶׁעוֹלָה מִפִּיו, הוּא מְזִבַּח כְּפָרָה, וְלִפְיֶכָךְ תִּקְנּוּ
הַתְּפִלָּה בַּמָּקוֹם הַקְּרָבָן, וּבְלִבְד שִׁיתְכוּיִן לְמָה דְאִמְרוּן.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִכָּאֵן וּלְהֵלְאָה כְּתִיב, (במדבר ל"א) כָּל דְּבַר
 אֲשֶׁר יָבוֹא בְּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בְּאֵשׁ וְטָהַר. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
 כְּשֶׁהָיָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיִּים, אָדָם מִקְרִיב קָרְבָּנוּ בְּעֵנִין זֶה,
 וּמִתְכַּפֵּר לוֹ. עַכְשָׁיו, תִּפְלְתוּ שֶׁל אָדָם מִכֶּפֶר לוֹ בַּמָּקוֹם
 הַקָּרְבָּן, כִּי הָאֵי גִוּוֹנָא.

דְּבַר אַחַר, דְּוָדִי לִי וְאֲנִי לוֹ הָרוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים. מַה
 הַשׁוֹשְׁנִים קוֹצִין מְצוּיִין בְּתוֹכְכֶם, אִף הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, מִנְהִיג עוֹלָמוֹ בְּצַדִּיקִים וְרָשָׁעִים. מַה הַשׁוֹשְׁנִים,
 אֲלֻמָּלָא הַקּוֹצִים, אֵין הַשׁוֹשְׁנִים מִתְקַיְמִין. כִּךְ אֲלֻמָּלָא
 הָרָשָׁעִים, אֵין הַצַּדִּיקִים נִיכְרִים. דְּאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּמַה
 הַצַּדִּיקִים נִיכְרִים, מִתּוֹךְ שֵׁישׁ רָשָׁעִים, דְּאֲלֻמָּלָא רָשָׁעִים
 אֵין הַצַּדִּיקִים נִיכְרִים. דְּבַר אַחַר הָרוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים,
 הַמְּנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּשֵׁשׁ שָׁנִים, וְהַשְּׁבִיעִית שְׁבַת לֵה'. דְּבַר
 אַחַר בְּשׁוֹשְׁנִים, בְּאוֹתָם שְׁשׁוֹנִים בַּתּוֹרָה.

וּמַלְשָׁה הָיָה רוּעָה אֶת צֵאן יִתְרוֹ חוֹתְנּוֹ כִּהֵן מְדִיָּן. רַבִּי
 חֵיָא פָּתַח וְאָמַר, (תהלים כ"ג) מִזְמוֹר לְדָוִד יְיָ רוּעִי
 לֹא אֶחְסָר. כְּלוּמַר, יְיָ רוּעִי: יְיָ הָרוּעָה שְׁלִי. מַה הָרוּעָה
 מִנְהִיג אֶת הַצֵּאָן, וּמוֹלִיכֶם לְמַרְעָה טוֹב, לְמַרְעָה שָׁמֶן,
 בַּמָּקוֹם נִחְלִי מַיִם, מִיִּשְׂרָאֵל הִלִּיכְתָּן בְּצַדִּיק וּבְמִשְׁפָּט. אִף
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּתִיב בְּנְאוֹת דָּשָׁא יְרַבִּיצְנִי עַל מֵי
 מְנוּחֹת יִנְהַלְנִי נַפְשִׁי יִשׁוּבָב.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, דֶּרֶךְ הַרוּעָה, לְנִהוּג בְּצַדֵּק אֶת צֵאֲנוּ,
 לְהִרְחִיקֵם מִן הַגָּזֵל, לְהִנְהִיגֵם בְּמִישׁוֹר, וְהִשְׁבֵּט
 בְּיָדוֹ שְׂלֵא יִטּוּ יָמִין וּשְׂמֵאל. כִּי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא
 רוּעָה אֶת יִשְׂרָאֵל לְהִנְהִיגֵם בְּמִישׁוֹר, וּבְכָל יְעַת הִשְׁבֵּט
 בְּיָדוֹ שְׂלֵא יִטּוּ יָמִין וּשְׂמֵאל.

דָּבָר אַחֵר וּמִשֶּׁה הִיָּה רוּעָה, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, תִּדְעֵ לָךְ,
 שְׁכָל זְמַן שֶׁהַרוּעָה חָכָם לְנַהֵל אֶת צֵאֲנוּ, הוּא מוֹכֵן
 לְקַבֵּל עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם. אִם הַרוּעָה שׁוֹטֵה, עָלָיו נִקְרָא
 (משלי ב"ו) תִּקְוָה לְכִסִּיל מִמָּנוּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִשֶּׁה חָכָם הִיָּה, וּבָקִי לְנִהוּג אֶת צֵאֲנוּ.
 בֵּא וּרְאֵה, מִדּוֹד, שְׁנֵאֲמַר (שמואל א' ט"ז) וְהִנֵּה רוּעָה
 בְּצֵאֵן. לְלַמֶּדְךָ שְׁדוּד (דף כ"א ע"א) חָכָם גָּדוֹל הִיָּה, וְהִיָּה רוּעָה
 צֵאֲנוּ כַּדִּין וְכַשׁוּרָה. לְפִיכָךְ, עָשְׂהוּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מֶלֶךְ עַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְלָמָּה צֵאֵן וְלֹא בִקָּר. אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים צֵאֵן. שְׁנֵאֲמַר, (יחזקאל ל"ד) וְאֵתֵן
 צֵאֲנֵי צֵאֵן מֵרַעֲיֵתֵי אָדָם אֲתֵם. וּכְתִיב, (יחזקאל ל"ו) כְּצֵאֵן
 קִדְשִׁים כְּצֵאֵן יְרוּשָׁלַיִם.

מֵה הַצֵּאֵן, כְּשִׁיִּקְרְבוּ עַל הַמְּזִבַּח, בְּשִׁבְלֵם זוֹכָה לְחַיֵּי
 הָעוֹלָם הַבָּא. כִּי הַמְּנַהִיג לְיִשְׂרָאֵל כַּדִּין וְכַשׁוּרָה,
 בְּשִׁבְלֵם זוֹכָה לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. וְעוֹד, הַרוּעָה אֶת
 הַצֵּאֵן, כְּשֶׁהַצֵּאֵן יוֹלְדֵת, הַרוּעָה נוֹטֵל אוֹתָם טְלָאִים

בְּחִיקוֹ, כִּי לֹא יֵלְאוּ וַיִּגְעוּ, וּמוֹלִיכֶם אַחֲרֵי אַמּוֹתֶם,
 וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם. כִּי הַמְּנַהֵיג לְיִשְׂרָאֵל, צָרִיךְ לְהַנְהִילָם
 בְּרַחֲמִים, וְלֹא בְּאַכְזָרִיּוֹת. וְכֵן אָמַר מֹשֶׁה, (במדבר י"א) כִּי
 תֹאמַר אֵלַי, שְׂאֵהוּ בְּחִיקֶךָ וְגו'.

מֵה הַרוּעָה אֶת הַצֹּאן, כְּשֶׁהוּא רוּעָה טוֹב, מִצִּיל אֶת
 הַצֹּאן מִן הַזַּיֵּאֲבִים, וּמִן הָאֲרִיּוֹת. כִּי הַמְּנַהֵיג
 לְיִשְׂרָאֵל, אִם הוּא טוֹב, מִצִּילָן מִן הָעֲבוֹדַת כּוֹכְבִים
 וּמִזּוֹלוֹת, וּמִדִּין שֶׁל מָטָה, וּמִדִּין שֶׁל מַעֲלָה, וּמִדְרִיכֵן
 לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. כִּי מֹשֶׁה, רוּעָה נְאֻמָּן הִיָּה, וְרָאָה
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁכִּדְאִי הוּא לְרַעוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל,
 בְּאוֹתוֹ הַדִּין מִמֶּשׁ, שֶׁהִיָּה רוּעָה אֶת הַצֹּאן, לְכֹשְׁבִים, כְּפִי
 הָרְאוּי לָהֶן. וְהַנְּקֻבוֹת כְּפִי הָרְאוּי לָהֶן

וּלְפִיכֶךָ כְּתִיב, וּמֹשֶׁה הָיָה רוּעָה אֶת צֹאן יִתְרוֹ חוֹתְנּוֹ,
 וְלֹא שְׁלוֹ, דָּאֵמַר רַבִּי יוֹסִי, וְכִי מֵה שֶׁנִּתְּן אֶת
 צְפוּרָה בְּתוֹ לְמֹשֶׁה, לֹא נִתְּן לוֹ צֹאן וּבִקָּר, וְהֵלֵא יִתְרוֹ
 עֲשִׂיר הָיָה. אֲלֵא מֹשֶׁה לֹא הָיָה רוּעָה אֶת צֹאנוֹ, כִּי לֹא שְׁלוֹ
 יֹאמְרוּ בְּשִׁבִיל שֶׁהִיָּה צֹאנוֹ עִמוֹ, הָיָה רוּעָה אוֹתָן בְּטוֹב.
 וְלָכֵן כְּתִיב אֶת צֹאן יִתְרוֹ חוֹתְנּוֹ, וְלֹא אֶת שְׁלוֹ. כִּי
 מִדִּין, רַבִּי תַנְחוּם אָמַר, אֵף עַל גַּב שֶׁהִיָּה עוֹבֵד כּוֹכְבִים
 וּמִזּוֹלוֹת, בְּשִׁבִיל שֶׁעָשָׂה עִמוֹ חֶסֶד, הָיָה רוּעָה צֹאנוֹ כִּי
 וְכִשְׁוֹרָה, בְּמַרְעָה טוֹב שָׁמֵן וְדָשֵׁן.

(שמות ג) וַיִּנְהַג אֶת הַצֵּאֵן אַחֲרֵי הַמִּדְבָּר. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מִשָּׁה, מִיּוֹם שְׁנוּלֵד, לֹא זָזָה מִמְּנוֹ רוּחַ הַקּוֹדֵשׁ. רָאָה בְּרוּחַ הַקּוֹדֵשׁ, שְׁאוֹתוֹ מִדְבָּר הָיָה קְדוֹשׁ, וּמוֹכֵן לְקַבֵּל עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם עָלָיו. מֵה עָשָׂה, הִנְהִיג אֶת הַצֵּאֵן אַחֲרֵי הַמִּדְבָּר. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אַחֲרֵי הַמִּדְבָּר עַל כָּל פָּנִים, וְלֹא בַּמִּדְבָּר, שֶׁלֹּא רָצָה שִׁיִּכְנָסוּ בְּתוֹכוֹ, אֶלֶּא הִרְחִיקָם אַחֲרֵי הַמִּדְבָּר.

(שמות ג) וַיָּבֵא אֶל הַר הָאֱלֹהִים חֲרֵבָה, הוּא לְבֵדוֹ בְּלֹא צֵאֵן. אר"י, הָאֵי אֲבָנָא, דְּמִקְבְּלָא פְּרוּזָא, כִּד חָמִי לִיה, (מַחֲטָא) מְדַלְגָא עֵילוּי. כִּף מִשָּׁה וְהָר סִינַי, כְּשֶׁנִּרְאוּ זֶה עִם זֶה, דְּלֵג עָלָיו. הָדָא הוּא דְכָתִיב, וַיָּבֵא אֶל הַר הָאֱלֹהִים חֲרֵבָה.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, מוֹכְנִים הָיוּ מִשְׁשֵׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, זֶה עִם זֶה. וְאוֹתוֹ הַיּוֹם, נִתְרַגַּשׁ הָהָר לְמוֹל מִשָּׁה. וְכִיּוֹן שְׁרָאָהוּ שְׁנַכְנַס לְתוֹכוֹ, וְדִלְג בּוֹ, עָמַד הָהָר. מְלֻמֵּד, שְׁשִׁמְחִים הָיוּ זֶה עִם זֶה.

אָמַר רַבִּי יִנְאִי, (נ"א רַבִּי יוֹסִי) יוֹדֵעַ הָיָה מִשָּׁה, שְׁאוֹתוֹ הָר, הָר הָאֱלֹהִים הוּא. דְּכָתִיב וַיָּבֵא אֶל הָר הָאֱלֹהִים. דִּתְנִין, מָה רָאָה מִשָּׁה בְּאוֹתוֹ הָר, רָאָה עוֹפּוֹת שְׁהָיוּ פוֹרְחִים, וּפוֹרְשִׁים כְּנִפְיָהֶם וְלֹא הָיוּ נִכְנָסִים בּוֹ.

רַבִּי יִצְחָק (נ"א אָמַר ר' יִצְחָק) אוֹמֵר, רָאָה הָעוֹפּוֹת פוֹרְחִים

וְטָסִים מִשָּׁם, וְנוֹפְלִים לְרַגְלָיו שֶׁל מֹשֶׁה, מִיַּד הַרְגִּישׁ
בְּעֵינָיו, וְהֶעֱמִיד אֶת הַצָּאן אַחַר הַמְדָּבָר, וְהוּא נִכְנָס
לְבֵדוֹ.

(שמות ג') וַיֵּרָא (קנ"ט ע"ב, קס"ז ע"א) מֵלֶאךָ ה' אֵלָיו בְּלִבַּת אֵשׁ
מִתּוֹךְ הַסֶּנֶה. רַבִּי תַנְחוּם אוֹמֵר, שְׁעַת הַמְנַחָה הִיְתָה,
שְׁמֵדַת הַדִּין שׁוֹלֵטַת בּוֹ. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, וְהָא פְתִיב,
(תהלים מ"ב) יוֹמָם יִצְוֶה יי' חֲסֵדוֹ. מֵדַת חֶסֶד קָאמַר, וְלֹא מֵדַת
הַדִּין. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִשְׁיּוּצָא הָאוֹר, עַד שְׁנוּטָה לְרַדְתָּ,
נִקְרָא יוֹם, וְהוּא מֵדַת חֶסֶד. מִשְׁנוּטָה לְרַדְתָּ, נִקְרָא עָרֵב,
וְהוּא מֵדַת הַדִּין. וְהֵינּוּ דְכֻתִּיב, (בראשית א') וַיִּקְרָא אֱלֹהִים
לְאוֹר יוֹם.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, שְׁעַת הַמְנַחָה הוּא, מו' שָׁעוֹת וּלְמִטָּה.
דְּתַנִּינָא ר' יִצְחָק אוֹמֵר, מֵהוּ דְכֻתִּיב, (שמות ט"ז) בֵּין
הָעֲרִבִים תֹּאכְלוּ בִשָּׂר וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לָחֶם. בֵּין הָעֲרִבִים,
דְּהוּא שְׁעֵתָא (דף כ"א ע"ב) דְּדִינָא תֹאכְלוּ בִשָּׂר. וְכֻתִּיב, (במדבר
י"א) הַבִּשָּׂר עוֹדְנָו בֵּין שְׁנֵיהֶם וְאִף יי' חָרָה בְּעַם. מִשּׁוּם,
דְּבֵין הָעֲרִבִים, דִּינָא דְמַלְכוּתָא שְׁלִיט. וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ
לָחֶם, מִשּׁוּם דְּאִקְרִי חֶסֶד הֵהוּא שְׁעֵתָא, וְכֻתִּיב, (תהלים נ"ב)
חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם. וְכֻתִּיב, (בראשית א') וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר
יוֹם. דְּאִיְהוּ מִצְפָּרָא.

רַבִּי תַנְחוּם אוֹמֵר, דָּא סוּמְקָא, וְדָא חוּר. סוּמְקָא: בֵּין

הָעֲרָבִים. דְּכָתִיב, (שמות ט"ז) בֵּין הָעֲרָבִים תֹּאכְלוּ בֶּשֶׂר. וְחוּרָא: בְּצַפְרָא. דְּכָתִיב, וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לָחֶם. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כְּתִיב, (שמות י"ב) וְשַׁחֲטוּ אוֹתוֹ כָּל קְהַל עֵדֶת יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעֲרָבִים וְגו'. דְּהוּא שַׁעֲתָא לְמַעַבְד דִּינָא. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, יִלְפִינן מִשְׁנֵי כְּבָשִׂים שְׁבַכְל יוֹם, הָאֶחָד מִתְקָרַב כְּנֶגֶד מִדַּת הַחֶסֶד, וְהַב' כְּנֶגֶד מִדַּת הַדִּין.

וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַהוּ דְּכָתִיב, (במדבר כ"ח) אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בַּבֶּקָר, וְלֹא כְּתִיב אֶת הַכֶּבֶשׂ הָרִאשׁוֹן, אֶלֹא אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד, מִיּוֹחַד, כְּנֶגֶד מִדַּת הַחֶסֶד. דְּבַכָּל מָקוֹם, שְׁנֵי, לֹא נֶאֱמַר בּוּ כִּי טוֹב.

רַבִּי תַנְחוּם אָמַר, לְפִיכֹךְ, יִצְחָק תִּקְוֵן תְּפִלַּת הַמִּנְחָה, שֶׁהוּא כְּנֶגֶד מִדַּת הַדִּין. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִכָּאן, (ירמיהו ו') אוֹי לָנוּ כִּי פָנָה הַיּוֹם כִּי יִנְטוּ צְלָלֵי עָרֵב. כִּי פָנָה הַיּוֹם: זֶה מִדַּת הַחֶסֶד. כִּי יִנְטוּ צְלָלֵי עָרֵב: שְׁכַבְר גָּבַר מִדַּת הַדִּין. אַבְרָהָם תִּקְוֵן תְּפִלַּת שְׁחָרִית, כְּנֶגֶד מִדַּת הַחֶסֶד.

תְּנוּ רַבָּנָן, בְּהֵיא שַׁעֲתָא דְּעָאל מִשָּׁה לְטוּרָא דְּסִינַי, מֵאֵי טַעְמָא אֲתַגְלִי לִיה בְּשַׁלְּהוּבֵי אֲשַׁתָּא, דְּהוּא דִּינָא. אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב (נ"א כְּעִין) כְּעַן שַׁעֲתָא הוּא (שַׁעֲתָא) גָּרִים. ר' יוֹסִי אָמַר, כֹּלֵא לְחַד גְּזַעָא אֲשַׁתְרָשָׂא. כְּתִיב, וַיָּבֵא אֶל הָר הָאֱלֹהִים חֲרָבָה. וְכָתִיב, (דברים ט') וּבַחֲרָב

הַקְּצַפְתָּם אֶת יי'. וְכָתִיב, וַיֵּרָא מִלְּאֲךָ יי' אֵלָיו בְּלִבַּת אִשׁ
מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה. מִתּוֹךְ שֶׁהֵם עֲתִידִים לְהִיּוֹת פֶּסֶנָה, כִּהְיֵה
דְּכָתִיב, (ישעיה ל"ג) קוֹצִים פְּסוּחִים בַּאֲשׁ יִצְתּוּ.

אָמַר ר' יְהוּדָה, מִכָּאן לְמִדְנֹה, רַחֲמָנוּתוֹ שֶׁל מָקוֹם עַל
הַרְשָׁעִים, דְּכָתִיב, וְהִנֵּה הַסֵּנֶה בּוֹעֵר בַּאֲשׁ, לַעֲשׂוֹת
בָּהֶם דִּין בְּרָשָׁעִים, וְהַסֵּנֶה אֵינּוּ אוֹכֵל, (לַעֲשׂוֹת) אֵין בָּהֶם
כְּלִיָּה. בּוֹעֵר בַּאֲשׁ, עַל כָּל פָּנִים רִמּוּז, לַאֲשׁ שֶׁל גִּיהֲנָם.
אֲבָל הַסֵּנֶה אֵינּוּ אוֹכֵל, לְהִיּוֹת בָּהֶם כְּלִיָּה.

דָּבָר אַחֵר וַיֵּרָא מִלְּאֲךָ יי' אֵלָיו בְּלִבַּת אִשׁ. מֵאֵי טַעֲמָא
לְמֹשֶׁה בְּלִבַּת אִשׁ, וְלִשְׂאֵר נְבִיאִים לָא. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, לָאוּ מֹשֶׁה כְּשֶׂאֵר נְבִיאִים. דְּתַנָּן, מֵאֵן דְּקָרִיב
לְאִשָּׁא בֵּיה אֲתוּקַד, וּמֹשֶׁה קָרִיב לְאִשָּׁא וְלֹא אֲתוּקַד.
דְּכָתִיב, (שְׁמוֹת ב') וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר שָׁם
הָאֱלֹהִים. וְכָתִיב, וַיֵּרָא מִלְּאֲךָ יי' אֵלָיו בְּלִבַּת אִשׁ מִתּוֹךְ
הַסֵּנֶה.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, הָאֵי דְּמֹשֶׁה, אֵית לָאִסְתַּכְּלָא בֵּיה
בְּחֻכְמַתָּא עֲלָאָה, עַל מַה פְּתִיב, כִּי מִן הַמַּיִם
מְשִׁיתִיהוּ. מֵאֵן דְּאֲתַמְשֹׁךְ מִן מֵיָא, (דִּינָא עֲלֵאָה) לָא דְּחִיל
מִנּוּרָא. דְּתַנָּיָא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵאֲתַר דְּאֲתַגְזֹר מֹשֶׁה,
לָא אֲתַגְזֹר בְּרַ נֶשׁ אַחֲרָא. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בְּעִשְׂרֵה דִּרְגִין
(וּיְקָרָא רַפ"ב) אֲשַׁתְּכַלֵּל. דְּכָתִיב, (במדבר י"ב) בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן

הוא. וְלֹא נֶאֱמַן בֵּיתִי. וְכֹפֵּא חוֹלְקִיה דְּבַר נֶשׁ, דְּמַרְיָה
אֶסְהִיד כְּדִין עֲלוּי.

אָמַר רַב דִּימִי, וְהָא כְּתִיב (דברים ל"ד) וְלֹא קָם נְבִיא עוֹד
בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה. וְאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לִוִּי,
בְּיִשְׂרָאֵל לֹא קָם, אֲבָל בְּאוֹמוֹת הָעוֹלָם קָם, וּמְנוּ בְּלָעָם.
אָמַר לִיָּה, וְדַאי שְׁפִיר קְאָמְרַת, אֲשֶׁתִּיק. כִּד אַתָּא רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, אַתּוּ, שְׁאִילוּ קָמִיה הָאִי מְלָה.

פִּתְחָ וְאָמַר, קוּטִיפָא דְקַרְנֻטִי, אַתְּ עַרְבָא בְּאַפְרֹסְמוֹנָא
טָבָא חֶס וְשָׁלוֹם. אָלָא, וְדַאי כִּן הוּא, בְּאוֹמוֹת
הָעוֹלָם קָם, וּמְנוּ בְּלָעָם. מֹשֶׁה עוֹבְדוּי לְעֵילָא, וּבְלָעָם
לְתַתָּא. מֹשֶׁה, אֲשֶׁתַּמֶּשׁ בְּכַתְרָא קְדִישָׁא דְמַלְכָא עֲלָאָה
לְעֵילָא. וּבְלָעָם, אֲשֶׁתַּמֶּשׁ בְּכַתְרִין תַּתְּאִין דְּלֹא קְדִישִׁין
לְתַתָּא. וּבַהֲהוּא גְוּוֹנָא מִמֶּשׁ כְּתִיב, (יהושע י"ג) וְאֵת בְּלָעָם
בֶּן בְּעוֹר הַקּוֹסֶם הָרְגוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּחֲרָב. וְאִי סְלָקָא
דְּעַתְרָה יִתִּיר, זִיל שְׁאִיל לְאַתְנִיָּה. אַתָּא רַבִּי יוֹסִי, וְנֶשֶׁק
יְדוּי, אָמַר, הָא חֲמִידָא (נ"א חמרא) דְּלִבָּאי נֶפֶק לְבַר.

דְּהַכָּא מְשַׁמַּע, דְּאִית עֲלָאִין וְתַתְּאִין, יְמִינָא וּשְׁמַא לֹא,
רַחֲמֵי וְדִינָא, יִשְׂרָאֵל וְעַבּוּדַת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת.
יִשְׂרָאֵל, מְשַׁתְּמֵשִׁין בְּכַתְרִין עֲלָאִין קְדִישִׁין. עַבּוּדַת
כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, בְּכַתְרִין תַּתְּאִין דְּלֹא קְדִישִׁין. אֲלִין
דִּימִינָא, וְאֲלִין דְּשְׁמַא לֹא, וְעַל כָּל פָּנִים, מִתְּפַרְשִׁין

נְבִיאֵי עֲלָאֵי מְנַבְיָאֵי תַתָּאֵי. נְבִיאֵי דְקוּדְשָׁא, מְנַבְיָאֵי
דְלָאוּ דְקוּדְשָׁא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּגוּוּנָא דִּיהוּה (דף כ"ב ע"א) מִשָּׁה, פְּרִישׁ מִכָּל
נְבִיאֵי, בְּנַבּוּאָה קְדִישָׁא עֲלָאָה. כִּךְ הוּהוּ בְלָעָם,
פְּרִישׁ מִשָּׂאָר נְבִיאֵי וַחֲרָשֵׁי, בְּנַבּוּאָה דְלָאוּ קְדִישָׁא
לְתַתָּא. וְעַל כָּל פְּנִימֵי מִשָּׁה הוּהוּ לְעֵילָא, וּבְלָעָם לְתַתָּא,
וְכַמָּה דְרַגְיִן וְדְרַגְיִן מִתְפַּרְשִׁין בֵּינֵיהוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִשָּׁה הוּהוּ מְתַרְהַר
וְאוֹמֵר, שְׂמָא חַס וְשָׁלוֹם יִשְׂרָאֵל יִכְלוּ בְהֵאֵי
עֲבוּדָה קְשָׁה, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, וַיֵּרָא בְּסַבְלוֹתֵם. לְפִיכָךְ,
וַיֵּרָא מִלְּאֲךָ יי' אֵלָיו בְּלַבַּת אֵשׁ וְגו', וַיֵּרָא וְהִנֵּה הַסֵּנֶה
בוֹעֵר בְּאֵשׁ וְגו'. כְּלוּמַר, מְשׁוּעָבְדִים הֵם בְּעֲבוּדָה קְשָׁה,
אַבְל וְהַסֵּנֶה אֵינְנוּ אוֹפְלִי. זַכָּאִין אֵינְנוּ יִשְׂרָאֵל, דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא פְּרִישׁ לוֹן מִכָּל עַמִּין, וְקָרָא לוֹן בְּנִין, דְכְּתִיב
(דְּבָרִים י"ד) בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם.

פְּרֻשַׁת וַאֲרָא

(שְׁמוֹת ו') וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יי' וַאֲרָא
אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדַּי וְגו'. רַבִּי
אַבָּא פִתַּח, (ישעיה כ"ו) בְּטַחוּ בַיִּי עַד כִּי בִיָּה יי' צוּר
עוֹלָמִים. בְּטַחוּ בַיִּי, כָּל בְּנֵי עֲלָמָא בְּעֵינֵין לְאַתְתְּקַפָּא בֵּיה